

M-5

84

156

81

79

49

ആശ്ചര്യ

ചുഡാമണി.

ഭാഷാനാടകം.

M-5. 79

കൊട്ടങ്ങല്ലൂർ

കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ.

പ്രകടനാധിപതിതൻ: കുളക്കുഞ്ഞു് ശങ്കരമേനോൻ.

ബി. വി. ബുക്ക് ഡിപ്പോ

തിരുവനന്തപുരം.

[പകർപ്പവകാശം]

പ്രകടനാധിപതിതന്റെ മുദ്രയില്ലാത്ത പുസ്തകം

പ്രാജ്ഞിമിതമാകുന്നു.

വില്.

ച. അമ്മ.

Don. School,
Kottayam.

no. ~~111~~
84

ആ ശ്വ യ്

ചുഡാമണി.

ഭാഷാ നാടകം.

കൊടുങ്ങല്ലൂർ

കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ.

പ്രകടനാധികൃതൻ: കുളക്കുന്നത്തു് ശങ്കരമേനോൻ.

ബി. വി. ബുക്ക് ഡിപ്പോ

തിരുവനന്തപുരം.

[പകർപ്പവകാശം]

പ്രകടനാധികൃതന്റെ മുദ്രയില്ലാത്ത പുസ്തകം
പ്രാജ്ഞിമ്മിതമാകുന്നു.

വില്പ.

പ.-ദിരണ.

തിരുവനന്തപുരം ബി. വി. ബുക്ക് ഡിപ്പോ പ്രവർത്തക
നാഷ് വേണ്ടി കൊല്ലം വി. വി. പ്രസ്സിൽ
അച്ചടിച്ചത്.

൧-ാം പതിപ്പ്.

കാപ്പി—൨൫൦൦.

പകർപ്പവകാശം ബി. വി. ബുക്ക് ഡിപ്പോ ഉടമസ്ഥൻ.

൧൦൮൭.

ആശ്ചര്യം

മുഡാമണി.

ഭാഷാസാക്ഷരം.

ഒന്നാമങ്കം.

ഹരിഃ ശ്രീ ഗണപതയൈനമഃ
അവിഷ്ണു.

(നാദി കഴിഞ്ഞിട്ട് സൂത്രധാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

സൂത്ര—* മിന്നംകല്ലോലതുച്ചമേതകപരിവ-

പോലെതുകയ്യനേകം

മിന്നംഹാരാളിഃപനംഹണിവരമണിപേ.

കുംഭവല്ലുവേണ്ടാ

പിന്നെശ്ശുഖുള്ളിലായിച്ചുവുമചരവു

നിത്യതേജസ്സമേന്തി

തന്നത്താനാഴിവാഴ്കടലൊടുകിടയാം

ശാർദ്ദൂലിക്കാക്കട്ടെനമ്മേ.

(൧)

(ചുറ്റിനടന്ന് അണിയറയിലേക്കു നോക്കിട്ട്) അയ്യേ! ഇവിടെ.

നടി—(പ്രവേശിച്ചിട്ട്) അയ്യ! ഇതാ ഞാൻ.

സൂത്ര—അയ്യേ!

* പാരിൽപ്പെരുത്തുജനരങ്ങുകമായ് സഹായ-

ക്കാഞ്ഞുസാധ്യവുമതായ് ഗുരുചാനമട്ടിൽ

പാരംകനത്തഭരതാദികൾപണ്ടെടുത്ത

ഭാരംഭരിപ്പനിഹ്നാൻതപനെന്നപോലെ.

(൨)

നടി—അയ്യ! വലിയ അധികാരമാണ് വഹിക്കുന്നതെന്ന് ആയ്ക്കും ആകാരംതന്നെ പറയുന്നുണ്ടല്ലോ.

സൂത്ര—ശരി. അല്ലേ സുന്ദരി! വൈഷമ്യമുള്ള വഴിക്ക് അധികമാളുകൾ നടക്കുന്നത് ആ സാധാരണമല്ലല്ലോ.

നടി—അയ്യ! ആ അസാധാരണതമെന്താണെന്നാണ് ഞാൻ ചോദിയ്ക്കുന്നത്.

സുത—ആയ്യേ! “തെക്കൻദിക്കിൽ നിന്നുവന്നതായ ആശു
പുഷ്പാമണി എന്ന നാടകം ആടിക്കണ്ടിട്ട് അതിന്റെ രസം
പിന്നെയും പിന്നെയും അനുഭവിപ്പാനാഗ്രഹിക്കുന്നു” എന്നാണ് ആ
യ്യമിശ്രന്മാരുടെ കല്പന.

നടി—ഇത് അസംബന്ധംതന്നെ. തെക്കൻദിക്കിൽ നിന്നു നാ
ടകമുണ്ടാക്കിയത് വന്നു എങ്കിൽ ആകാശംപൂക്കും മണലിൽ നിന്നെ
ണ്ണയുണ്ടാവും താമസമില്ല.

സുത—ആയ്യേ! ഐ-അങ്ങനെയല്ല. ഗുണം തിരഞ്ഞെടുക്ക. ദേ
ശവിശേഷം കളയൂ. നോക്കൂ.

* നേരോക്കുമ്പോൾ പ്രമാണം ഗുണഗണമതുതാനാണുദിഗ്ദേമല്ലോ
ചേരുംദൃഷ്ടാന്തമോതുന്നതിനിവിടെവിശേഷിച്ചുവേറിട്ടുവേണ്ടാ
താരിൽത്തേൻവാണിനിൻപോർമുലകളിലണിയുംചന്ദനച്ചാറുമോമൽ
ച്ചാരുശ്രീചന്ദ്രശോഭാശുഭേചിമിതറുഹാരവുംപോരുമല്ലോ. (൩)

നടി—(തന്നെത്താൻനോക്കിട്ട്) ശരിതന്നെ. വിശേഷപ്പെട്ട
വസ്തുക്കളുണ്ടാവുന്ന ദിക്കാണല്ലോ അത്. എന്നാൽ കവിത എന്ന ക
പടത്താലെ തന്റെ അറിവിനെഭൂശാന്തത്തിലും നടത്തുവാൻ വി
ചാരിക്കുന്ന ആക്കവി ആയാണ്?

സുത—ആയ്യേ! “ഉന്മാദവാസവദത്ത” മുതലായ വാക്യങ്ങളു
ണ്ടാക്കിയ “ശക്തിഭദ്ര” കവിയുടെ ബുദ്ധിവിലാസത്തെ കൊടുങ്ങല്ലൂർ
കുഞ്ഞിമ്മട്ടൻതമ്പുരാൻ ഭാഷപ്പെടുത്തിയതാണിത്. അതു
കൊണ്ടു ഭവതിചന്ദനം വേഷക്കാരെയൊക്കെ നല്ലവണ്ണം തയ്യാറാക്കി
ക്ക. ഞാനും ആയ്യമിശ്രന്മാരെ അറിവിക്കളേ. എ് എന്താണിത്.
ഞാൻ അറിവിപ്പാൻ ഭാവിച്ചു വേൾക്കൊച്ചുപോലെ കേൾക്കുന്നത്.
ആളേ നോക്കട്ടെ.

(അണിയറയിൽ ചെറുത്താണൊലിയിടുന്നു)

സുത—ആളേ- മനസ്സിലായി.

* ശ്രീമൈമിലീസഹിതനാകിയരാമഭദ്ര.

സ്വാമിജ്ഞാനമതിലാസ്സഭമാന്നതീറ്റാൻ

സാമന്ത്രിമോട്ടുചെറുത്താണൊലികൊണ്ടുതന്നെ

സൗമിത്രിദുഷ്ടമൃഗസംഘമകററിടുന്നു.

(൪)

(൪ ണ്ടാളുംപോയി)

പ്രസ്താവനകഴിഞ്ഞു.

(അനന്തരം വില്ലും അമ്പും എടുത്തുകൊണ്ടു
ലക്ഷ്യണൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

ലക്ഷ്യ — * ജ്ഞാനാദകൊണ്ടുതുളള തിഭയദമഗ -

കൂട്ടമോടിചിടട്ടേ

സ്ഥാനേകെട്ടെപ്പണ്ണാലയമഥമലരാൽ

മെത്തയുതീർത്തിടട്ടേ

താനേനീണ്ടുള്ള ചൂരൽപ്പുതുലതികകളാൽ

ദ്വീപമുണ്ടാക്കിടട്ടേ

ഞാനബ്ബത്തിന്ദ്രരാഗംപെട്ടമുദകകണ-

ത്താൽനനയ്ക്കുട്ടെമുററം.

(3)

(അങ്ങിനെ ചെയ്തിട്ട്) ഒരു വിധത്തിൽ ഇങ്ങിനെ അർച്ചന്റെ കല്പനചെയ്തു. അശ്വത്ഥം. അപത്തുവന്നിട്ടുള്ളവരുടെ വൃത്തി അതിനു ബുദ്ധിയുണ്ടാക്കുന്നതു തന്നെയാണല്ലോ. ഇനിപ്പണ്ണശാല പണിതീർന്ന വിചാരം ഗോദാവരീതീരത്തിൽ തിരമാലകളിൽത്തട്ടിവരുന്ന കാരേര റുങ്കൊണ്ടു വഴിയാത്ര കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്ന അർച്ചയോടുകൂടിയ അർച്ചനെ അറിവിയ്ക്കുതന്നെ. (ചുറ്റിനടന്നുനോക്കിട്ട്) ഐ! ഈ അകൃതി കാടിനു ചേർന്നല്ലല്ലോ.

* നന്നായ്നീണ്ടവിലോചനങ്ങൾവിനതഭൂപല്ലിനല്ലോമന-
ക്കെന്നാക്കുംകൂർകൊങ്കയെന്നിവകളൊത്തോരോവിചാസങ്ങളെ
ഒന്നൊന്നായുളവാക്കിമിന്നിട്ടുമൊരീശ്വാശ്വത്വരണത്തിനി-
ങ്ങിന്നോത്താൽവിലയേറിടുംവിളനിലംഭൂലോകമോനാകമോ.(സ

(ചിത്തവികാരം നടിച്ചിട്ട്) മരീ. എന്നാണിത്. രാമാനുജനാ
യ ലക്ഷ്യണനല്ലേഞാൻ.

* മന്നിൽഭൂഷണമായിട്ടെയഥവാവിണ്ണിനചകാരമാ-
ണെന്നായ്ത്തന്നെവരട്ടെപോട്ടെചപലന്മാക്കാണിവററിൽഭ്രമം
നന്നായിദ്വിഗുവാക്കുകേൾക്കുവതിനായിക്കാടെഴുംധീരനാ-
മെന്നാർച്ചന്റെവശത്തിൽവാഴുമൊരുഞാൻകാമാർത്തനായിട്ടുമോ? (4)

(അനന്തരം ലളിതസുകുമാരവേഷയായ

ശുദ്ധ്വണ്ഡ പ്രവേശിക്കുന്നു)

ശുദ്ധ്വ — ഐ! - ഇതും അദ്ദേഹംതന്നെ. (ലജ്ജനടിക്കുന്നു)

ലക്ഷ്യ — വിചരീതമായിട്ടാണീച്ചെയ്തത്. എന്നെന്നാൽ ഇവൾ -

* നേരായ്ക്കുപോധനനടപ്പിൽനടക്കുമീഞാൻ
പാതശ്ചമേറിയൊരുനിന്ദയിൽനോക്കിയിട്ടും
ലേരുനന്നാണമൊടിതാതലത്തു നിട്ടുനാ
ചാരംപറന്നവരിവണ്ടണിമാലയോടും.

(൫)

ശുദ്ധ്—(വിചാരം) എന്താണാവോ ഇദ്ദേഹവും പറയാൻ ഭാ
വം. അദ്ദേ, ഇങ്ങിനെ പറകതന്നെ. (സ്പഷ്ടം) അതു! ഇവിടെത്തോ
ളം.

ലക്ഷ്യ—സമാധി ശീലിക്കുന്നവർ പെണ്ണങ്ങളിൽ നാട്ടുനട്ടു
നോക്കാറില്ലല്ലോ. (നടക്കുന്നു)

ശുദ്ധ്—(കുറച്ചുടുത്തുചെന്നിട്ട്) അയ്യൻ ശരണംപ്രാപിച്ചിരിക്കു
ന്ന സ്ത്രീകളെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതു ശരിയല്ല.

ലക്ഷ്യ—ഐ—ഞാൻ ഭവതിയേ ഉപേക്ഷിക്കുന്നില്ലല്ലോ. ഇ
പ്പോൾ അവസ്ഥാന്തരംകൊണ്ടു കഷ്ടപ്പെടുന്ന ഗുരുവിന്റെ ഒഴിച്ചുകൂ
ടാത്തതു കല്പനകൊണ്ടാണിങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നത്.

ശുദ്ധ്—എന്നാൽ ഇനിയുണ്ടു് ഗുരുജനത്തിന്റെ കല്പന. തീ
ച്ചയായിട്ടും ഉപേക്ഷിക്കരുത്.

ലക്ഷ്യ—(കോപത്തോടുകൂടി) ഛരി: അരാണെന്നോടിപ്പോൾ ക
ല്പിയ്ക്കുന്നത്.

ശുദ്ധ്—(ഭയത്തോടുകൂടി) അയ്യൻ പ്രസാദിയ്ക്കണം. പ്രസാദിയ്ക്കു
ണം. അയ്യനായ രാമനെന്നയാണ് കല്പിക്കുന്നത്.

ലക്ഷ്യ—(വിചാരം) അല്ല ഇവൾ മുന്തിൽ അയ്യനെക്കണ്ടു അ
ല്ലേ. ഗുരുവചനത്തിന്നു കുറച്ചുനേരം പാത്രമായിപ്പൂജയായ ഇവ
ളെ പ്രസാദിപ്പിയ്ക്കുകതന്നെ. (സ്പഷ്ടം) അല്ലേ ഭദ്രേ! എന്താണായ്ക്കൻ ക
ല്പിയ്ക്കുന്നത്?

ശുദ്ധ്—അയ്യൻ കേട്ടാലും.

ലക്ഷ്യ—മനസ്സിരുത്തിയിരിയ്ക്കുന്നു.

ശുദ്ധ്—എന്നോടുകൂടിത്തന്നെ ശുശ്രൂഷിപ്പാൻ അയ്യ രാമൻ ക
ല്പിക്കുന്നു.

ലക്ഷ്യ—(കൈപത്തിക്കൊണ്ടു്)

* മൂറാനോവന്മരത്തോൽമരനിഴൽനിലയം

വന്യമാഹാരമൊട്ടും

പററാമെത്തയ്യഭർത്തലജലമുതിരും

ചെഞ്ചിടക്കെട്ടുമോടി

മററുംചൊല്ലേണ്ടബാലേമുഗമിഴിയിവിടെ-

ക്കാട്ടുജന്തുക്രമത്തേ

ചെററുംചേരാതപോളത്തെവിടെയെവിടെയാവൻ

തപോവൈരിമാരൻ.

ശുദ്ധ്—ഇതു നിസ്സാരം നിസ്സാരം. ആ അയ്യൻ അയ്യയോടുകൂ
ടിയിരിക്കുന്നില്ലേ?

ലക്ഷ്യം—ദേവ! പരമാത്മമായിട്ടു ആയുന്റെ സ്ഥിതി നീയുറിയുന്നില്ല.

ശുദ്ധ്—എന്താണ് എന്താണ്?

ലക്ഷ്യം—ആയുൻ സത്യമായും വനവാസം കഴിഞ്ഞു നാട്ടുകാരേയും ഗുരുക്കന്മാരേയും ഭരതനേയും കാണുന്നതുവരെ ബ്രഹ്മചര്യവ്രതത്തെത്തന്നെയാണാശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നത്.

ശുദ്ധ്—എന്നാൽ അവളിവിടെ എന്തു ചെയ്യുന്നു?

ലക്ഷ്യം—ഞാനെന്നാണ് ചെയ്യുന്നത് അതുതന്നെ.

ശുദ്ധ്—ആയുനെ അവളെങ്ങിനെ ശുശ്രൂഷിക്കുന്നുവോ അതു പോലെ ഞാനങ്ങയേ ശുശ്രൂഷിക്കാം.

ലക്ഷ്യം—ദേവ! ഇതിനും മോഹിയ്ക്കുകയോ? നോക്കൂ—

* യാതൊന്നൊഴിച്ചുകൂടാതെ വാനിറുത്തു ലോക-

മേതെങ്കിലും തുനിയുമങ്ങിനെ യായിരിയ്ക്കേ

നീതന്നെ കഷ്ടമിതു ദാസ്യമതാഗ്രഹിച്ചി-

തോതുന്നു മുഖമിഴിനീവിടുവിസ്സീതന്നെ.

(൧൦)

ശുദ്ധ്—സ്നേഹം ഗുണഭോഷങ്ങളെ തുക്കിനോക്കുന്നുണ്ടോ?

ലക്ഷ്യം—(വിചാരം) ഇങ്ങിനെ പറയുന്ന ഇവളെ എങ്ങിനെ യൊഴിച്ചുകൂടെയെങ്കൂ. ആദ്യേ, വഴിയുണ്ടു് (സ്പഷ്ടം) ദേവ! ആയുന്റെ പണ്ണശാലാപ്രവേശം കഴിഞ്ഞിട്ടു ഞാൻ ഭവതിയെ 'ഇഷ്ടമുള്ളദിക്കിൽ വെച്ചുകണ്ടുകൊള്ളാം.

ശുദ്ധ്—എന്നാൽ പണ്ണശാലയുടെ സമീപത്തിലായ്ക്കുന്നെ കാത്തു നില്ക്കുമാറാൻ.

ലക്ഷ്യം—(വിചാരം) ആദ്യേ-പിന്നെയും നീട്ടിയാൽ വിപ്ലവങ്ങളുണ്ടാക്കാമല്ലോ (സ്പഷ്ടം) ഭവതിയുടെ ഇഷ്ടസ്ഥലം.

ശുദ്ധ്—ആയുന്റെ കല്പനപോലെ. (പോയി)

ലക്ഷ്യം—ഇവളെപ്പറ്റി സിംശയിയ്ക്കണം.

* കന്നക്കാട്ടാളർപോലും കടുമൊടൊഴി-

യ്ക്കുകൊടുംകാടിതെങ്ങോ

കന്നൽക്കാർകാന്തിയേതുംകുവലയരുചിമുൽ

ക്കണ്ണിയാപെണ്ണിതെങ്ങോ

മിന്നംപൊൻതാമരപ്പൂവതിനടനടുവിൽ

ചെന്നുതേനുണ്ടുപോരു-

ന്നന്നപ്പെണ്ണൈതലാളേക്കടലിലാരുവനും

കാണുമെന്നോക്കുവോന്നോ.

(൧൧)

ഇതായി മുന്തിൽ പറഞ്ഞു വെച്ചുസ്ഥലം.

(അനന്തരം സീതയോടു കൂടി ശ്രീരാമൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

രാമ—ദേവി! രാജധാനിയിൽ പാർക്കുന്നതിനേക്കാളധികം സുഖമാണിവിനവ്യാസം എന്നാണിനിയ്ക്കു തോന്നുന്നത് നോക്കൂ.

* പുത്തീവൃക്ഷങ്ങൾ ചുഴും മണമുടയവനും സർവ്വമുദ്യാനമല്ലോ പേരും വെൺചോലപാടും മുകിലണിമലയിങ്ങാക്കയും കേളിശൈലം ഒത്താക്കും സാരസോപം തിരവിതറിട്ടുമാറുണ്ടനേകം കുളിപ്പാൻ പൊയ്ക്കാർ ഗന്ധവെട്ടും കാറുകൾ ജലകണശീതങ്ങൾ മിത്രങ്ങളത്രേ. ൧൨

സീത—അയോധ്യയിൽ ഗുരുജനം വൃന്ദനിക്കില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കാലമൊക്കെ ഇവിടെത്തന്നെ പാത്താൽകൊള്ളാമെന്നാണിനിക്കുമോഹം.

ലക്ഷ്മ—(മുമ്പിലേക്കു നോക്കിട്ട്) ഇതാ അയ്യൻ അന്ധോ! ദൈവത്തിന്റെ കർമ്മം കഠിനം തന്നെ. അല്ല അല്ല- കൈകേയിയുടെ അമ്മേ കൈകേയി—

* ജ്യേഷ്ഠനോപദ്രവേക്ഷിച്ചു തണമരവിരി-
ത്തോലുടുക്കേണ്ടിവന്നു
ജ്യേഷ്ഠത്തിക്കിങ്ങുമെന്നായടിയിപൊടിയാം
മാഗ്ഗുമായ്ക്കാലുവയ്ക്കാൻ
ഒട്ടേറെ ക്ഷീണനായിരേതനഴലിനാൽ
ക്കോസലന്മാരുടേന്നു
കഷ്ടം മൊട്ടച്ചിയായ് നീതവതൊഴിലിതിലെ-
ല്ലാറ്റിലും തട്ടിയല്ലോ.

(൧൩)

അയ്യന്റെ അടുക്കൽ ചെല്ലുകതന്നെ, (അങ്ങിനെ ചെയ്തിട്ട്) അയ്യൻ ജയിച്ചാലും.

രാമ—ലക്ഷ്മണ! താൻ തുടങ്ങിയതു മുഴുവനായോ?

ലക്ഷ്മ—അയ്യ! ഉവ്വ്.

രാമ—എന്നാൽ അങ്ങോട്ടു വഴികാണിയ്ക്കൂ.

ലക്ഷ്മ—അയ്യന്റെ കല്പനപോലെ ഇതിലെ ഇതിലെ. (എല്ലാവരും ചുറ്റിനടക്കുന്നു)

രാമ—(ലക്ഷ്മണന്റെ മുഖഭാവം കണ്ടിട്ട്) ഉണ്ണി! ലക്ഷ്മണ!

* മാഗ്ഗുത്തിൽ ചിൽസുഖത്തിൻ വഴി തിരയുമുഷി-
ശ്രേഷ്ഠരേസ്സേവചെയ്തും
ശ്ലാഘശ്രീതീർത്ഥസിന്ധുക്കളിലന്ദിനമാ-
രാടിയും താപമെന്നേ

നോക്കുകകേയിയമ്മയുടെയൊരുപയാൽ

വ്യാജമായ് ഭൂമിദം

നീക്കിട്ടിമട്ടിൽനോംവാനിതുമുനിവനമി-

ക്ഷപാക്ഷവംശകൃമത്തിൽ.

(൧൭)

ലക്ഷ്യ—‘ഗുണവാന്മാർക്കു ഗുണമല്ലാതൊന്നുംതന്നെയില്ല’ എന്നു ജനങ്ങൾ പറയുന്നത് സത്യമാണ്.

രാമ—ലക്ഷ്യണ! ഇപ്പോഴും തനിയ്ക്കുയുടെ നേരെയുള്ള കോപം തീന്നില്ലേ?

ലക്ഷ്യണ—ആയ്!

* പാലുനീടിനകൊക്കെയൊത്തതിരസാൽനോക്കുന്നരണ്ടമ്മയൊ-
ത്തോവുന്നകൂടെയെന്നൊരൂപൊട്ടുപൊൻകുമാൽഭവമെഴുലിയിൽ
കോമുംവാരിവസിച്ചുമന്ത്രജയിയാമന്ത്രത്തിനാൽഗുത്തിയോ.
രാലോകോത്സവകാളരാഗികിനാക്കാത്തതിയെന്നുള്ളയോ. (൧൮)

രാമ— (ചെവിപ്പൊത്തിട്ട്) ശിവശിവ കുട്ടം! കുട്ടം!

* പേടായനന്മകരമാകിയനാട്ടിലാശ
കൂടിബുദ്ധോൻജനനിയേവെടിയുനുവല്ലോ
പാടേതൊലിപ്പറമെയുള്ളരസന്നിനയ്ക്കും
മൃഗങ്ങൾമാനസമധർമ്മമതിങ്കലയ്ക്കോ. (൧൯)

നോക്ക, പാപാത്മാവായക്ഷത്രിയൻ—

* പാത്തല്ലോകളത്രംനയമറിയുമവക്കായതെല്ലാക്കുമാക്കും
മിത്രംശത്രുക്കൾപിന്നെസ്സുറജർതനയതുംവൈരിമാരായിരിയ്ക്കും
പാത്താല്ലാപാല്ലാത്തിൽപെരിയൊരനരകേപാതമാണിങ്ങുലാഭം
സത്തായെഞ്ചൊരമദന്ദപൃഥ്വിസിതമാംചന്ദ്രോപമാത്രമത്രേ. (൨൦)

ലക്ഷ്യ—രാജ്യത്തിനു മോദിച്ചിട്ടില്ല ഞാൻ പറയുന്നത്.

രാമ—പിന്നെയെന്നാണ് തനിയ്ക്കു കോപത്തിനു കാരണം?

ലക്ഷ്യ—കുരും തെറിച്ചുവല്ലോ എന്നാണ്.

രാമ—എന്നാൽ എന്നെത്തന്നെയാണ് മുമ്പിൽ ശകാരിയ്ക്കേണ്ടത്. വിചാരിച്ചു നോക്ക.

* ദേവേന്ദ്രനോടുസമനായ്സദയാശ്രവായി
മേയുന്നചാന്ദ്രമതിമനവനുള്ളകാലം
ഏവംവിചലജനഭിഷേകമതേൽക്കുവാനാ-
യ്കവിചിത്രപീഠമതിലേറിയിരുന്നുവല്ലോ. (൨൧)

സീത—അയ്യപ്പന്തൻ പറഞ്ഞതു ശരിയാണ്.

ലക്ഷ്യ—‘ഇനിയ്ക്കു വയസ്സധികമായി’ എന്നുവെച്ചു അച്ഛനങ്ങിനെ സമ്മതിച്ചിട്ടില്ലേ?

രാമ—എന്നാൽ ഭരതനെന്നോക്കാം വയസ്സ് കുറയുമല്ലോ.

ലക്ഷ്മ—“ഇനി ഒരു രക്ഷിപ്പാൻ ശക്തിയില്ല” നുവെച്ചു
ബ.

രാമ— * നിത്യം സ്വഭാവതയതാകിയ ഭൂമികാത്ത
വർത്തിക്കുവാൻ കിമപി ശക്തിയുണ്ടെന്നോ
ഭൈരവേന്ദ്രാധാരമാമവിടുത്തേയോളം
സ്ഥിതവൃത്തിയാണിതിനാൽ വിശ്വസിക്കുന്നു. (ശബ്ദം)

ലക്ഷ്മ—എന്നാൽ, പുത്രസ്നേഹം കൊണ്ടു അവളെക്കൊണ്ടു ചാല
പ്പം കാട്ടിയല്ലോ എന്നാണു.

രാമ—ഇതു വേദകഥയാണെന്നു. വളരെ മക്കളുള്ളവർ ഒരു
ത്തന്റെനേരെ അധികം പക്ഷംതോന്നും. തറിയുന്നതന്നെ എല്ലാസ്സ
വേദഭരതാരിലും ഒരുപോലെയാണോ സ്നേഹം?

ലക്ഷ്മ—എന്തിനാ വളരെപ്പറയുന്നു. അച്ഛന്റെ മരണത്തിന്നു അ
വർത്തനമാണു കാരണമായിട്ടുള്ളതു്.

രാമ—ഐ! അല്ല. അച്ഛനെക്കുറിച്ചു് അശ്രുതരൂപം ഒരു തെ
റ്റം ചെയ്തിട്ടില്ല. വിചാരിച്ചുനോക്കൂ.

* കണ്ണിപ്പത്തപ്പിതാക്കൾക്കു വേണ്ടി നിയമകൃത്യത്തിന്നു വശ്യമായി-
ത്തന്നിരിക്കാൻ കടത്തക്കുടമകന്മാർക്കു കനിവു കാട്ടുന്നതെന്നും
തിന്നുംകാട്ടുന്നതെന്നോത്തവന്നിപ്പതിപ്പിൽ ചെല്ലുന്നതായാട്ടിലെയും
വെണ്ണിപ്പേറ്റിപ്പകുപ്പംകൊണ്ടു തിരിച്ചു. മർത്തനായുണ്ടാക്കിപ്പറന്നു. (ശബ്ദം)

സീത—അങ്ങനെയുള്ള വിധികൊണ്ടുതന്നെയാണിരിക്കണം. അ
ല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും തന്നെയും ലോകത്തെയും നശിപ്പിച്ചുനോക്കൂ?

ലക്ഷ്മ—എന്നാൽ ഞാൻതന്നെയാണു് തെറ്റുകാരൻ. അയ്യപ്പൻ
പ്രസാദിച്ചാലും. വർത്തമാനംപറഞ്ഞു വഴിയുടെ വലിപ്പമറിയാതെ
നമ്മളെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. പണ്ണശാലയിലേയ്ക്കായ്ക്കു കടന്നാലും.

രാമ—താനും ഒരു ദിക്കിൽചെന്നിരുന്നു ക്ഷീണം തീർക്കു.

ലക്ഷ്മ—അയ്യപ്പന്റെ കല്പനപോലെ (പോയി)

രാമ—(പണ്ണശാലയിൽക്കടന്നെല്ലാപ്പോഴും നോക്കിട്ടു്) ദേവി! നോ
ക്കൂ. നോക്കൂ. ലക്ഷ്മണന്റെ എല്ലാറ്റിപ്പകുപ്പും സാമന്ത്രി.

* വില്ലിൻതാണിപ്പലച്ചിട്ടുനകലെമുക്കുട്ടമോടിപ്പോവെച്ചു
മെല്ലെപ്പണ്ണാലെയും തീർത്തുപുതുവെക്കൊണ്ടിട്ടുനന്നെത്തീർത്ത
നല്ലോണംപുരത്തുകൊണ്ടിട്ടിതരചിരമതാഴ്ന്നുണ്ടാക്കിയെന്ന-
ല്ലെല്ലാസിന്ധുദകത്താൽപ്പലിമലർചിതറീട്ടുള്ളമുറുന്നെന്നു.

സീത—അയ്യപ്പനു! പുക്കൾ തളിരുകൾ ഇവകളുടെ സമുദിയ

ഇതു പണ്ണശാലയുടെ ചെറുശാലയ്ക്കൊണ്ടു പ്രാസാദങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള
ബഹുമാനം നിസ്സാരമായി.

രാമ—ഈ സ്ഥലം വിജനമാണ്. കാട്ടിൽനിന്നുവരുന്ന കാരന്മാർ
കൊള്ളുകതന്നെ.

* മെച്ചമറിതകുറച്ചുശുദ്ധിച്ചതരിച്ചവന്നുമാശംമാട-
പ്പിച്ചനിൽവദനനന്ദവാഹനങ്ങളെകെച്ചുളിച്ചിളുമിയന്നുമോ
സ്വച്ഛമഞ്ജുശുഭവാണിതത്തെയുപച്ചയാക്കിയൊരുനിന്നുല-
ക്കച്ചമെല്ലവെയഴിച്ചുമാറുകമടിച്ചിടേണ്ടമടവാർമണോ! (൨൨)

സീത—അയ്യപ്പനന്റെ കല്പനപോലെ.

(ഏല്പാവതംപോയി)

പണ്ണശാലാകം എന്ന ഒന്നാമങ്കം കഴിഞ്ഞു.

ആശായ് ചുഡാമണി.

[ഭാഷാസംഗ്രഹം.]

രണ്ടാമങ്കം.

(അനന്തരം ലളിതസുകുമാരവേഷയായ

ശുദ്ധ്വണ്ണപ്രവേശിക്കുന്നു.)

ശുദ്ധ്വണ്ണ—(ബുദ്ധിക്ഷയത്തോടുകൂടി) ഇനിയും ആ രാമനെത്തന്നെ
തേങ്ങാവായാൻ പ്രസാദിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ ഞാൻ സന്ധ്യയിൽ വിസ്തരിച്ചു
വെന്നപോലെ ലക്ഷ്മണന്റെ അടുത്തു ചെന്നിട്ടു കാഴ്ചം ഫലിതമാ
മടങ്ങിപ്പോന്നത്. ഇപ്പോഴും പണ്ണശാലയുടെ അരികിൽ വിസ്തരിച്ചായി
അകത്തുനായി ആണുവെണ്ണുകെട്ടവന്നായി അധർമ്മികനായി അഭാ
ഷിപ്പിക്കുന്നതിനായി ആ മനുഷ്യജന്തുവിനെ കാത്തുനിന്നു. അയ്യോ
കഷ്ടം! മന്ദോദരയായ ഞാൻ ഉള്ളിലുള്ള വൃന്തമൊക്കെയൊതുക്കി,
അല്ലെങ്കിൽ അവൻ ഇത്രത്തോളമേദോശ്യമുള്ളു. എന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചി
ല്ലേ. ഇരിയ്ക്കട്ടെ. ഈ ശ്ലോകത്തെ മുഴുവനുംകേൾപ്പിച്ചിട്ട് പിന്നെ അറി
യാം—

(അനന്തരം രാമനും സീതയും പ്രവേശിക്കുന്നു)
 രാമ—ദേവി! അകലെയിരിയ്ക്കുമ്പോൾ ഒക്കെ അതുതപ്പെടത്തക്കവിധമായി കേൾക്കുന്നുണ്ട്. വിചാരിച്ചുനോക്കൂ.

* പാരിയ്ക്കുമ്പോൾ ചെമ്മീനുകളിൽനിന്നും മറ്റും വെട്ടും രാക്ഷസന്മാരുടെന്നു നമുക്കു പഞ്ചവടിയിൽപ്പണ്ടത്രയോകെതു കം നേരായി നിന്നിതു ദേവി നല്ല പവനമ്പോലാണു കേൾക്കുന്നവക്കേറെക്കൂടുതകമത്രെന്നാമലയും കാട്ടും പയോരാശിയും. (൧)

സീത—അയ്യപ്പത്ര! കാട്ടിൽ വെച്ചുണ്ടായ വൃത്താന്തങ്ങൾ അന്തപുരത്തിൽ മാത്രം പാർത്തിട്ടുള്ളവരോടു പിന്നെയും പിന്നെയും പറഞ്ഞു വിസ്മയപ്പെടുത്തുവാൻ ഇനിക്കു കൌതുകം തോന്നുന്നുണ്ട്.

ശൂർപ്പ—(അടുത്തുചെന്നിട്ട്) അയ്യൻ ജയിച്ചാലും.

രാമ—സുന്ദരീ! നീ ലക്ഷ്മണനെക്കണ്ടില്ലേ?

ശൂർപ്പ—ഉവ്വ് കണ്ടു.

രാമ—പറഞ്ഞത് ആയാൾ കേട്ടില്ലെന്നുണ്ടോ?

ശൂർപ്പ—കേൾക്കുക മാത്രമുണ്ടായി.

രാമ—എന്തു പറഞ്ഞാണ് ആയാൾ നിന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചത്?

ശൂർപ്പ—“തപസ്വിധർമ്മത്തോടുകൂടി അയ്യനെ ശുശ്രൂഷിയ്ക്കുന്ന ഇനിയ്ക്കു സമാധിഭംഗത്തിന്നു കാരണമായ നിന്നെക്കൊണ്ടുതന്നെയാണ് മാന്ദ്യം?” എന്നാണ്.

രാമ—(ചിരിച്ചുകൊണ്ടു വിചാരം) ഇത് ആയാളുടെ വാക്കുതന്നെയായിരിക്കണം. (സ്പഷ്ടം) ദേവ! ഭവതിയേ ഞാനോന്നുകൂടി ബുദ്ധിമുട്ടിയ്ക്കട്ടേ?

ശൂർപ്പ—അതതേ- അതതേ. അയ്യനങ്ങിനെ പറയരുതേ. ഇവിടെത്തന്നെ പാർത്തുകൊണ്ടു ഞാനായ്ക്കന്റെ തൃക്കാലു ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊള്ളാം.

സീത—പാവപ്പെട്ട ഇവർ അയ്യപ്പത്രനെക്കുറിച്ചുള്ള സ്നേഹംകൊണ്ട് തന്റെ ഗുണപക്ഷപാതത്തയാണ് കാണിക്കുന്നത്.

രാമ—നിന്റെ ഈ നിശ്ചയം ഞാനും പ്രാർത്ഥിയ്ക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ—

* ഹോമത്തെ തുടങ്ങുന്ന സാക്ഷികമതായ്
 സാക്ഷാൽ ഗുരുക്കിത്രമാൽ
 ശ്രീമൽ ബ്രഹ്മജ്വലീകൃഷ്ണയാലെയി വളേക്കാൻ
 വേട്ടയാർത്തിനായ്

ഈമാൻകണ്ണിയുമിന്നമോക്ഷപദമെന്താൻ
മേമറാവില്ലമായ്

നാമീവേഷമെടുത്തുരേസുമുഖിമേൽ
ചിന്തിയ്ക്കുചിന്ത്യത്തെനീ.

(൨)

ശൂർപ്പ—ഇങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ മററാരേടത്തു പോകുവാനിനി
യ്ക്കു ശക്തിയില്ല. ഇവിടെത്തന്നെ പാതു്തുകൊണ്ടു ജീവത്യാഗംചെയ്യം ഞാൻ.

സീത—അതുപുതു! ഇവളുടെ നിശ്ചയത്തെ ഉപേക്ഷിയ്ക്കരുതേ.

രാമ—ഇനിയൊരിക്കൽകൂടി ലക്ഷ്മണന്റെ അടുക്കലേയ്ക്കു പോകുവാനായിട്ടു ഞാൻ ഭവതിയോടു അപേക്ഷിക്കുന്നു.

ശൂർപ്പ—ശിവശിവ. ഇതു സങ്കടമാണേ. അതു്ന്റെ വാക്കിനെ പ്രമാണിച്ചു ഞാൻ പെണ്ണുങ്ങളുടെ മയ്യാഭയംകൂടി ഉപേക്ഷിച്ചു

രാമ—ഭദ്രേ! അങ്ങിനെയല്ല, ഇതു പണ്ടുപണ്ടേ ഉള്ള ധർമ്മം ഞല്ലോ. നോക്കു,

* മെല്ലെന്നുതാനഭിസരിപ്പതുനല്ലയുക്തം
മല്ലെന്നതില്ലറികസുന്ദരിനാരിമാക്കും
തെല്ലൊന്നിടയ്ക്കു ഹരമെഴുതിയിൽമാലഗംഗ
ചൊല്ലാനദീവരനിലേയ്ക്കു ഗമിച്ചതില്ലേ?

(൩)

ശൂർപ്പ—അതു്ന്റെ അധീനയായ ഞാൻ ഏന്താണ് ചെല്ലാത്തത്ത്. (വിചാരം) അദ്ദേഹമിപ്പോളെന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചാൻ തന്നെയാണു ഭാവമെങ്കിൽ പിന്നെ തന്റെ സ്വന്തം ഉള്ള പ്രതിയെടുക്കേതെന്നു. (പോയി)

സീത—പാവപ്പെട്ട ബാലയായിരിക്കുന്ന അവളെ ഉപേക്ഷിച്ചു തുകൊണ്ടു് അതുപുതുൻ ഇനിയ്ക്കു വൃസനമാക്കിത്തീർത്തു.

രാമ—ദേവി! തോന്നിയവാസംകാട്ടി നടക്കുന്ന സ്രീകളായിട്ടുള്ള സംസർഗ്ഗം ഗൃഹസ്ഥനാക്കു ചേരുന്നതല്ല.

സീത—എന്നാൽ വിശ്വസിപ്പാൻ വയ്യാത്ത ആ ആളെ എന്തുകൊണ്ടു കുമാരന്റെ അടുക്കലേയ്ക്കു യച്ചു.

രാമ—ദേവി! അവളായിട്ടുള്ള സംബന്ധം കുമാരനെങ്ങിനെയുണ്ടാവും? അവളെ ഉപേക്ഷിയ്ക്കുന്നതിന്റെ വകഭേദം.

സീത—അയ്യോ! എന്നാൽ കുമാരനുംകൂടി ഉപേക്ഷിച്ചാൽ പിന്നെ അവൾക്കെന്താണുഗതി?

രാമ—(സീതയേ നോക്കിട്ട്) ദേവി! അതൊക്കെ ഊരിയ്ക്കട്ടെ.

* അല്ലിത്തൊടിക്കൊണ്ടുയാനമതുല്ലാഹാരമല്ലേതാൻ
കല്ലൊത്തീടിനമണ്ണമെത്തപുതുതായ് മുങ്ങുന്നതേമണ്ഡനം

എല്ലാമിങ്ങിനെയാകിലും തരണിനീയെൻ കണ്ണുക്കുക്കുന്നു കാ
 ന്തല്ലാസക്കളികൊണ്ടയോദ്ധ്യയിലിരുന്ന നെത്തമട്ടത്തും. (൨)

സീത— (വിചാരം) അശ്രമത്തിലേക്കു എന്ന പറഞ്ഞയല്ല
 വോൾ മഹർഷിപതിയായ അനന്ത “നിനക്കു ഭർത്താവിന്റെ കണ്ണു
 തട്ടുന്ന സമയമൊക്കെ എല്ലാം അവകാരമായിത്തീരും” എന്നു വരും ത
 നിട്ടുള്ളതു അർപ്പുതൻ അറിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നുണ്ടോ?

(അണിയറയിൽ) നില്ക്കു നില്ക്കു എടി രാക്ഷസി! നില്ക്കു.

രാമ—(കേട്ടിട്ട്) ലക്ഷ്മണന്റെ ഉച്ചുപോലെയിരിയ്ക്കുന്നു.

സീത—ഓ! അവൻ തന്നെ.

(അനന്തരം ഉറയിൽനിന്നു വാളുരിപ്പിടിച്ചു ലക്ഷ്മണനും സ്വ
 ന്തം രൂപമെടുത്ത ശുദ്ധ്വണപയും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ലക്ഷ്മ—നില്ക്കു നില്ക്കു, എടി രാക്ഷസി! നില്ക്കു.

രാമ—എന്താണിത്?

* പെരുത്തയേമേകിടുംകുടിലഭംഗമേപ്പൊട്ടുതീ
 നിറത്തിൽമുടികാർനിറംമലയൊടൊത്തമെയിങ്ങിനെ
 കരുത്തൊട്ടുതട്ടത്തുതാടകയെവെന്നവന്നുംഭയം
 വരുത്തുമതിലുംപരംവലിയവസ്തുവത്തുൽക്കടം. (൫)

സീത—അർപ്പുത! തട്ടക്കണേ, തട്ടക്കണേ, വേഗം രാക്ഷസി
 യെത്തട്ടക്കണേ.

രാമ—ദേവി! പേടിയ്ക്കണ്ട പേടിയ്ക്കണ്ട. എന്ത് ചിത്രഭിത്തി
 യിൽ പിശാചുകളുടെ രൂപം കണ്ടിട്ടില്ലേ?

സീത—മനസ്സേ! എന്താണിത്? അർപ്പുതൻ നാഥനായിട്ടു
 ഈ നിനക്കെന്താണ് ഭയപ്പെടാനുള്ളത്?

ശുദ്ധ്വ—ഭക്ഷിപ്പാൻ വൈകിയും മഹർഷിമാരുടെ എറച്ചിതിന്നു
 വെറുപ്പുതോന്നിയും ഇരിയ്ക്കുന്ന് ഇനിയ്ക്കു ഭാഗ്യംകൊണ്ടു സ്തിശുദ്ധങ്ങളാ
 യിസ്സുകുമാരങ്ങളായ ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ കിട്ടി. അദ്ദേ, ഇതൊക്കെ
 ത്തിനിട്ടു സീതയേ അർപ്പുനായ രാവണനു കാഴ്ച വെല്ലുകതന്നെ.
 (എന്ന് ഓടിപ്പോകുന്നു)

ലക്ഷ്മ—ഇതാ ഇവളോടിവരുന്നു.

* കൈപൊക്കിക്കൊടുത്തുവീശിയുൾവച്ചതാ-
 കുന്നപിന്നെക്കുണത്തിൽ
 ബുദ്ധിപ്പാഴ്ത്താനുപൊങ്ങുപടിപ്പമടിപെ-
 ചിട്ടുനേരിട്ടിട്ടു.

ക്ഷോഭാൽവായുപിളർന്നീശ്വരിവരയെരികെ-
 സ്താക്ഷനീക്കിത്തറന്നാ
 ശ്ലോഭിച്ചീടുംകവാടംതടവിനപുരിയേ
 പോലൊപാഞ്ഞെത്തിട്ടുന്ത.

(൩)

രാമ—ഇതാ ഇവർ-

* മാനത്തുപൊങ്ങിമുഹൂരൂഴിയിൽവന്നുഴന്നാ
 സ്ഥാനത്തുനിന്നുടപ്പുടൻനെടുതച്ചുളർന്നി
 താനൊത്തവാളൊളിനചാവളികൊണ്ടുമേല
 സ്ഥാനത്തുകാറ്റുനിറയേമുറിയാക്കിട്ടുന്ത.

(൭)

സീത—തട്ടക്കണേ. തട്ടക്കണേ. വേഗം രാക്ഷസിയേത്തട്ടക്കണേ!
 രാമ—ദേവി! പേടിയില്ലെങ്കിലും പേടിയില്ലെങ്കിലും.

* വെള്ളസ്സരോജമിഴി! രാക്ഷസിയല്ലിതേററ-
 മുളളുറ്റുന്നവലുതായൊരയത്രമാണേ
 എളുളളമെന്തെന്നുസായകസംഭവിപ്പോൾ
 കൊളളുമ്പൊളളാത്തരവമോടിതൂതാഴെവിഴും.

(൮)

ലക്ഷ്മ—അയ്യോ! പ്രസാദിയില്ലേ! ഞാൻ തന്നെ ഇവളേത്തട്ട
 കാം. (എന്ന് ഇടയിൽചെല്ലുന്നു.)

ശൂർപ്പ—ചെരേ, ചെരേ, ഇതു കഷ്ടംതന്നെ. എന്റെ ഭക്ഷണസാ
 ധനങ്ങൾ പരാക്രമിച്ചു തുടങ്ങിയല്ലോ.

ലക്ഷ്മ—ഇവളെന്നെപ്പിടിച്ചു- തെറ്റിപ്പോയി. ഇതുകരുതിയില്ല.
 രാമ—നീയല്ല.

* കുററുവെയുവരേക്കുറിച്ചുമുനിമാരല്ലിജനംഭേളിനി-
 പ്പുറിലാധുതികൂട്ടിടേണ്ടവെറുതേ, കയ്ത്താരിൽവില്ലേന്തിത്താൻ
 തെറ്റുംസംശയമില്ലതമുടൊരങ്ങൾക്കൊതുവന്നീടിലും
 ചൊറ്റുംരാക്ഷസിരാക്ഷസപ്പരിഷയിൽക്കാരുണ്യമില്ലോക്കണം.

ശൂർപ്പ—കുറിയൊഴയെന്നായ ഇവനെത്തന്നെ മുമ്പിൽ ആരുമില്ലാ
 ത്ത ദിക്കൽക്കൊണ്ടുവെച്ചു തിന്നട്ടെ. (ലക്ഷ്മണനെ എടുത്ത് ആകാശ
 തേയ്ക്കുപൊങ്ങിട്ട്) ആയിര പാപങ്ങളുടെ കൊടുമുടികൾക്കുതന്നെ ഇ
 തയെങ്ങും കനമില്ല. (പോയി)

രാമ—ദേവി! ഇപ്പോഴും സ്രീസ്വഭാവം വിട്ടുനില്ക്കല്ലോ.

* ധൈര്യംപിടിച്ചിറയെത്തൊടുമൊപ്പമെന്നെ-
 യാത്രേക്ഷണംവിട്ടുകുനീഹരിണാക്ഷിയാളേ
 കാത്സ്മിനിയുതലക്ഷ്മണയായ് ജവത്താൽ
 ക്രൗഞ്ചത്തൊടാശരിവന്നാത്തരമേറിട്ടുന്ത.

(൧൦)

സീത—അയ്യപ്പ! ഏനെ രക്ഷിപ്പാനാരാണമത്?

രാമ—കുമാരനെ അരുക്ഷിയ്ക്കും?

സീത—അവന്റെ കയ്യിൽ അയ്യധമില്ലേ?

രാമ—(വിചാദത്തോടുകൂടി)

* പൃഥ്വീതലത്തൊരിടമേഗതിയുള്ളതും

മന്ത്രിന്റെജന്മമിത്രരാക്ഷസിയുക്ഷഭാവൽ

ഹസ്തേനലക്ഷ്യണനെയേന്തിയഹോമറഞ്ഞാ-

ളിത്തച്ചിൽത്താനിവിടെയിങ്ങിനെന്നോക്കിനില്ലേ. ൧൧

സീത—(വിചാദത്തോടുകൂടി) വികൃതിയായ ഞാൻ അയ്യപ്പതനെ പിടിച്ചുനിർത്തിട്ട് ലക്ഷ്യണനെ ഹൃദയശല്യമാക്കി തീർത്തുവല്ലോ.

രാമ—എതുദിയാസ്രമാണിവളുടെ നേരെ പ്രയോഗിയ്ക്കേണ്ടത്? (അണിയറയിൽ) അയ്യോ!! ഞാൻ വീഴുന്നുവേ, അയ്യ! ശരണം ശരണം.

രാമ—ഏ? പെണ്ണിന്റെ ഉച്ചപോലെയിരിക്കുന്നുവല്ലോ. ഈ ഭൂകമ്പമെന്തുകൊണ്ടുണ്ടായി? ലക്ഷ്യണൻ ആ രാക്ഷസിയെ വീഴിച്ചു നിശ്ചയം.

സീത—ഞാനും അങ്ങിനെതന്നെയാണുറവിയ്ക്കുന്നത്.

രാമ—ഭദ്ര! കൈപിടിച്ചുകൊണ്ടെന്റെകൂടെവര.

സീത—ഉത്സാഹിച്ചുനോക്കാം (രണ്ടാളും ചുറ്റിനടക്കുന്നു)

രാമ—എയ്,

* മലദ്വാരമതികൽനിന്നലമലിഞ്ഞുധാതുകൾചോ-

ന്നാലിച്ചുപുഴകാനനംമുഴുവനുംനിറഞ്ഞെന്നതോ

ജപിച്ചുതന്നശോണമാംകടുനിന്നുമാറാപത്തിനായ്

ചുലിച്ചുജലദംപിളന്നടനമോചലാഭിഞ്ഞെന്നതോ. (൧൨)

ലക്ഷ്യ—(പ്രവേശിച്ചിട്ട്) അയ്യ! അയ്യ! പെണ്ണെന്നുവെച്ചുവളുടെനേരെ മുമ്പിൽ അയ്യധമെടുത്ത ഏനെ ഞാൻ ധിക്കരിയ്ക്കുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ അതു വിചാരിച്ചു വൃസനിപ്പാനില്ല.

* പരമവളുടെഭൃഷ്ടമട്ടകണ്ടും

പുരുഷമൗര്യനെഴുത്തനസ്സറിഞ്ഞും

ഗുരുനിശിചരിതന്റെകണ്ണനാസം

മുറിപെട്ടമാറൊരുമട്ടുവാളുവെച്ചേൻ. (൧൩)

(ചുറ്റിനടന്നിട്ട്) അയ്യൻ പ്രസാദിച്ചാലും.

രാമ—(അലിംഗനംചെയ്തിട്ട്)

* മനമേ! സമാശ്വസിയ്ക്ക-

ന്നനുജനിതാലക്ഷ്യണൻകുശലിയില്ലോ.

വനമതിലുചിവനൊടൊത്തി-

ജ്ജനംസുഖിക്കുവതയോലുയിലെമട്ടിൽ. (൧൦)

(പിന്നെയും ആലിംഗനംചെയ്തിട്ട്) ഉണ്ണി! രാക്ഷസിയവിടെ? ലക്ഷ്യ—(വിചാരം) ഞാനെന്തുപറയേണ്ട? (തലതാഴ്ന്നിരിക്കുന്നു.)

(അനന്തരം നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടു ശുദ്ധ്വണപ്രവേശിക്കുന്നു.)

ശുദ്ധ്വ—അയ്യോ! അയ്യ! രാവണാ! അയ്യോ!! അയ്യ! കംകേണ്ണാ! അയ്യോ!! അയ്യ! വിഭീഷണാ! രക്ഷിക്കൂണേ. രക്ഷിക്കൂണേ. മഹർഷി വേഷം കെട്ടിയിരിക്കുന്നമനുഷ്യരുടെ അധികപ്രസംഗത്തിൽ നിന്നെ നൊരക്ഷിക്കൂണേ.

രാമ—ലക്ഷ്യണ! നോക്ക- നോക്ക-

* അന്തിച്ചോപ്പുകൊന്നുകാറ്റുനിരപോലെനല്ലധാരാഭവം പന്തിയൊന്നുപതിഞ്ഞുപട്ടുതമഹാപാറപ്പുറംപോലെയും ചന്തത്തിൽച്ചെറുവെൽപതിഞ്ഞൊരുതമാലക്കാടുപോലെയുമിന്നെന്നോമുത്തിനിണത്തിൽമുങ്ങിയിവിടെക്കാണപ്പെടുന്നുണ്ടിതാ.

ലക്ഷ്യ—ദൈവമേ! കൃപിതമാണീക്കുറുമ്മെന്നാൽതന്നെ തീച്ചയാക്കുന്നുണ്ടല്ലോ.

രാമ—ചെയ്യേണ്ടതാണ് താൻ ചെയ്തത്. കൊല്ലേണ്ടിയിരിക്കിൽ സ്രീകർക്കിങ്ങിനെയല്ലേ ശിക്ഷ വിധിച്ചിട്ടുള്ളത്.

* ദുഷ്ടോടുദണ്ഡകയിൽവാണവരംപ്രസിദ്ധ-
പ്പെട്ടോതശുദ്ധ്വണപ്രവേശനനിശാടനാഭീ
ജ്യേഷ്ഠത്തിന്മാണവരദുഷ്ടൻകർക്കുദുഷ്ട
ശ്രേഷ്ഠത്തിരാവണകനീയസിയാണിതത്രേ.

(൧൧)

എന്നാണ് കേട്ടിട്ടുള്ളത്.

ശുദ്ധ്വ—നോക്കിക്കോളിൻ മനുഷ്യരേ! നിങ്ങളുടെ അവിനയം! അതിന്റെ ഫലം ഇന്നുമുതൽക്കു കാണാവാനും.

ലക്ഷ്യ—മരിച്ചു എടി! പോ. പോ.

ശുദ്ധ്വ—ചരദുഷണന്മാരെ എന്റെ അവസ്ഥ കാണിച്ചുകൊടുക്കട്ടേ. (പോയി)

സീത—അയ്യപ്പേ! എനിക്കിപ്പോൾ ഭീഷ്മശ്വാസം വീണു. അല്ലെങ്കിൽ ഇങ്ങിനെ രാക്ഷസികളെക്കൊണ്ടു ഭയങ്കരമായ ഈ കാട്ടിൽ അത്ര സുന്ദരിയായി സുകുമാരശാസനമായിരിയ്ക്കുന്ന ആപ്പെണ്ണ് റോജ് എങ്ങിനെയാണാവോ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നത്?

രാമ—(ലക്ഷ്യണനെ നോക്കുന്നു)

ലക്ഷ്യ—(ചെവിയിൽ) ഇങ്ങിനെയെഴുതുകയാണ്.

സീത—എന്താണു കാരണം പറയുന്നത്?
രാമ—ദേവി!

* ഓമൽപ്പുണ്ടുള്ള വക്ത്രം ചപലരഹരനേ-
ത്രങ്ങൾ പോർകൊങ്കഭേസീ-
ദ്രാമട്ടിൽത്താനമല്പം പുകുടിതടമീ
മട്ടിലായിട്ടുമുമ്പിൽ
കാമം ഞാനിച്ഛേടിച്ഛിയടിയിടയിൽ
ക്കേളിനായം നൂറുവെച്ചോ-
രാമ്യശ്ചപ്പെണ്ണമൂലം തവഭയമിതഹോ
രാക്ഷസദ്രോഹിണിദൈവാൽ,

(൧൭)

സീത—ഇത് പൊളിയാണ്- പൊളിയാണ്-

രാമ—ലക്ഷ്മണൻ പറയുന്നുവല്ലോ.

സീത—കഷ്ടം! അവളിൽ വിശ്വാസം തോന്നിയത് വിഡ്ഢി
തപം. അർച്ചപുത്രൻ അതു നല്ലവണ്ണം തീർത്തു.

രാമ—ലക്ഷ്മണ! താൻ അവളെ മുമ്പിൽ എങ്ങിനെയായിരുന്നു
വിചാരിച്ചിരുന്നത്?

ലക്ഷ്മ—(പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി) അർച്ചൻ എല്ലാദിക്കിലും ദാക്ഷി
ണ്യംകൊണ്ട് ദോഷം വരില്ലെന്നാണ് വിചാരിക്കുന്നത്. തീയ്യിന്റെ
കൂടു മറയ്ക്കുന്നതെങ്ങിനെയാണ്?

രാമ—ശരിയാണിത്.

* ഉൾക്കൊണ്ടുകഴിഞ്ഞയാൽ മൃദുവായലോകം
മുഷ്ടാണ്ടിടം ശരണങ്ങൾ വശത്തിൽനില്ക്കും
കയ്ക്കൊണ്ടുവേരൊടുപറിപ്പതിനാശയുള്ളോ-
ക്കൊണ്ടകങ്ങൾ തടയാത്തൊരുവള്ളിപോലെ.

(൧൮)

അവളെ ഒരു പെണ്ണാണല്ലോ എന്നുവെച്ച് പൂർത്തിയാക്കി. അ
സാധ്യംതന്നെയാണ് താനിട്ടെല്ലത്.

ലക്ഷ്മ—(തലതാഴിനില്ക്കുന്നു)

സീത—ഇപ്പോഴും എനിക്കു രാക്ഷസിനെ കാണുന്നതുപോലെ
തോന്നുന്നു.

രാമ—* നൈവേദ്യദ്രോഹിസാക്ഷാൽ ദ്രോഹനനിവർ-

ക്കഗ്രജൻതന്നെയെന്നാ-

ലോചിഞ്ചേണ്ടവില്ലിന്നിനിയടിയിടയിൽ

തെല്ലമിങ്ങാതിരിപ്പാൻ

ചേലോടോക്ഷസന്മാരെടുത്തുവെ-

ണ്ണന്നവെരംകുമാൽത-

ന്മുലോച്ഛേദംവരുത്തിട്ടുപകിനിയുടനേ

ഭൂതിയെച്ചെയ്യിട്ടേ.

(൧൯)

സീത—അയ്യപ്പതു! നോക്ക, നോക്ക, ദിവസാവസാനത്തിൽ
പുവന്നിരിക്കുന്ന രശ്മികളെക്കൊണ്ടു് രാക്ഷസിയുടെ ചോരയെടുത്ത സു
യ്യഭദ്രവാൻ വൃക്ഷശിഖരങ്ങളിലൊക്കെ നനയ്ക്കുന്നുവോ എന്നു തോന്നു
ന്നു.

രാമ—ഇതാ പകൽ കഴിഞ്ഞു. ഉണ്ണി ലക്ഷ്മണ!

* എന്നാലിന്നിനിവാളുവെയ്ക്കുകമുറയ്ക്കുന്നല്ലവില്ലിന്റെറഞ്ഞാ-
ണൊന്നായല്ലമയ്യുകൊടുകശുചിയാമാറിൽക്കളിച്ചുങ്ങിനെ
നന്നായശ്വാസമടക്കിമുഖ്യതരമാംമന്ത്രംജപിച്ചാദരാ-
ലിന്നാരാൽവിധിപോലെചെയ്യുകനമുക്കീസ്സാസ്ത്രകർമ്മം.

ലക്ഷ്മ—അയ്യന്റെറകല്പനപോലെ.

രാമ—ഇതാ ഇതാ.

* ചട്ടറിട്ടനചക്രായുധനൊരു ചരണക്കൊണ്ടുമാനത്തുനിന്നും
തട്ടിത്താഴത്തുവീഴ്ത്തുമുചികുട്ടുന്നിണക്കൊണ്ടുപകെടുന്നപോലെ
പുഷ്പശ്രീചമ്പരത്തിപ്പുതുമലർനിറമാണംശുഭാലത്തിനാലീ
മട്ടിൽപ്പൂണ്ണുദുവകത്രേപരമതണിതമാക്കുന്നുദീപ്തചക്രമക്കൻ.

(എല്ലാവരും പോയി.)

ശുദ്ധിന്നാപകം എന്ന രണ്ടാമങ്കം കഴിഞ്ഞു.

അ ശ്ല യ്

ചുഡാമണി

ഭാഗവതം .

മൃ ന്നാമകം .

അനന്തരം ക്ഷിണത്തോടു കൂടി ഒരു പ്രധികമാരൻ
പ്രവേശിക്കുന്നു.)

പ്രധിക—സുതുവരം വളരെ വളരേക്കാലം നിലനില്ക്കട്ടെ. ഈ

സൂര്യവംശമണിയായ രാമൻ ചൊടുങ്ങുന്നതായ നായകന്മാരുള്ള രാക്ഷസസേനയെജ്ജനസ്ഥാനത്തിൽ നിന്നു യമസ്ഥാനത്തിലേയ്ക്കു സ്ഥലമാറ്റിയതുകൊണ്ടാണല്ലോ എന്നെപ്പോലെയുള്ളവക്കും കൂടി ഈ കാട്ടുപ്രദേശങ്ങളിലൊക്കെ യഥേഷ്ടം സഞ്ചരിക്കുവാനായത്. രാമൻ നിമിത്തം രാക്ഷസരുടെ ജീവന്റെ സ്വാദറിഞ്ഞിട്ടുള്ള മൃത്യുവിന്റെ നാവിപ്പോലും ലങ്കയേയും കൂടി നക്കിത്തുടങ്ങി നിശ്ചയം. (കുറച്ചു നടന്നിട്ട്) എവിടെയാണ് തീർത്ഥയാത്രയുടെ തളച്ചതീക്കേണ്ടത്? ഇവിടെ അടുത്തത് ആശ്രമമുണ്ടായിരിക്കണം. ഇതാ

* ദർശനവിധിയാൽവിരിച്ചുസിതമാറിലാകവമണൽപ്പുറം
കെല്ലൊടച്ചുനികൾചൊന്നൊരോത്തുരുവിടുത്തത്തതരുശാലയിൽ
ഇപ്പോൾമാതൃമുഖത്തുവിട്ടിതവരുന്നവല്ലാലഭുടാജിനാ-
കല്ലമോത്തുവരികൊണ്ടുതാപസശിശുക്കൾപോറിയമൃഗങ്ങളും.

ഇവിടെ സ്വാദ്ധ്യായം കേൾക്കുന്നില്ല. റോമത്തിന്റെ പുകയും കാണുന്നില്ല. ആദ്യേ- കടന്നുനോക്കിട്ടറിയുകതന്നെ. (അങ്ങിനെ ചെയ്തിട്ട്) ഈ ആശ്രമം ഇപ്പോൾ ഉപേക്ഷിച്ചു മട്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇതാ-

* ദർപ്പല്ലുവിരിച്ചുവേദിയിലരോരോമിച്ചതിൻഗന്ധമു-
ണ്ടിപ്പാളുംബലിഭൂമിയായുരിചയംവിട്ടില്ലഭംഗാളികൾ
കെല്ലോടിവച്ചതായിടുന്നൊരുമരക്കൊമ്പത്തുണക്കിട്ടവ-
ന്നീപ്പോട്ടീടിനവല്ലാലംതളിർകളിൽക്കൂട്ടുന്നുമഞ്ഞപ്പിനെ.
ഇവിടെ വല്ലവരുമുണ്ടെങ്കിൽ വിളിച്ചുനോക്കട്ടെ. ഇതാ ഞാനൊരു വഴിപോക്കൻ- ഹേ ഹേ ആരാണവിടെ? (അന്ധനായിൽ) ഇങ്ങോട്ട്- ഇങ്ങോട്ട്- അതിഥിയ്ക്കു സ്വാഗതം.

ഋഷിക-ശുബ്രമല്ലെന്ന് തോന്നുന്നു.
(അനന്തരം യാത്രയ്ക്കുള്ള ഒരുക്കങ്ങളോടു കൂടിയ വൃദ്ധതാപസൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

വൃദ്ധ-ഇങ്ങോട്ട്- ഇങ്ങോട്ട്- അതിഥിയ്ക്കു സ്വാഗതം.
ഋഷിക-അല്ലേ! മഹാശ്വേ! വളരെ സ്ഥലമുള്ള ഈ ആശ്രമത്തിൽ ഇവിടുന്നു മാത്രമേ ഉള്ളൂ എന്ന് തോന്നുന്നുവല്ലോ.

വൃദ്ധ-ഇത് രാവണന്റെ ബന്ധുവായ മാശീലന്റെ ആശ്രമമാണ്.

ഋഷിക-ഓ! ! വിശ്വപാമിത്രപുത്രന്മാർ പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ട്. 'രാവണാണത്തിന്റെ ഇച്ചിവാങ്' എന്ന്-അവൻതന്നെയല്ലേ?

വൃദ്ധ-രാവണന്റെ സോദരിയായിട്ട് ശുദ്ധ്വണച എന്നൊരുത്തിയുണ്ട്.

ഋഷിക-നില്ല- ആശ്രമത്തോറും രാമന്റെ കല്പനപ്രകാരം ന

കണ്ഠപറയുന്ന ലക്ഷണങ്ങൾ മുഖത്തിൽ നിന്ന് ശുച്ഛനഖയുടെ ദിശ വകരണവും, ഖരഭുഷണാഭികളുടെ വധവും കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഞാനിപ്പോൾ കേൾക്കാതെകണ്ട് മാതൃകന്റെ വർത്തമാനത്താത്രമേയുള്ളൂ.

വൃദ്ധ—അതിന്റെ ശേഷം കോപത്തോടുകൂടി രാവണൻ മാതൃകന്റെ അശ്രമത്തിൽ വന്നു.

ഋഷിക—പിന്നെ-പിന്നെ?

വൃദ്ധ—എന്നിട്ട് 'അഞ്ചുഗുരുവരെടുത്ത് രാമനേഭമിപ്പിച്ചുകത്തണം അപ്പോഴേക്കാണ് ഞാൻ സീതയേക്കൊണ്ടു പൊയ്ക്കൊള്ളാം' എന്ന് അവൻ വളരെ വളരെ നിർബ്ബന്ധിച്ചു.

ഋഷിക—അപ്പോഴോ?

വൃദ്ധ—അപ്പോൾ മാതൃകൻ രാമന്റെ ഗൗരവത്തെ പ്രശംസിച്ച് ഇതു വിരോധിച്ചു.

ഋഷിക—ഇത് അനുഷ്ഠാനത്തിനുചേർന്നതല്ല. പിന്നെ, പിന്നെ?

വൃദ്ധ—പിന്നെ രാവണൻ ക്രോധത്തോടുകൂടി—

* പെട്ടെന്നുപ്പരികവെച്ചുമചിരിച്ചുംശുക്കൾചിന്നിപ്പൂർ-
 ഷ്വേദീഭൂതനാഭവാളെടുത്തുറയിൽനിന്നുവിട്ടിപ്പിടിക്കുന്ന
 വാട്ടംവിട്ടതിനുള്ളമുച്ചയെതുനീന്നെന്നുവാതാഖ്യഭവിപ
 ശ്രേഷ്ഠൻതന്നടെദന്തകോശമാടിക്കഞ്ഞിട്ടുണ്ടുപണ്ടെത്രയും. (൩)

ഋഷിക—അതിലത്ര അതുതമില്ല. പിന്നെ പിന്നെ?

വൃദ്ധ—എന്തിനവളരെപ്പറയുന്നു. ഉടനേ ഉള്ള പ്രാണഭയംകൊണ്ടോ പൂർവ്വൈരം വിചാരിക്കുകൊണ്ടോ അവൻ രാവണന്റെ ചൊൽപ്പിക്കായിത്തീർന്നു.

ഋഷിക—കുലത്തിനു ചേർന്നതായി പ്രവൃത്തി നിശ്ചയം.

* പലതടയദുസ്ഥഭാവംചിലരേതുള്ളിൽമറച്ചുവെച്ചാവും
 കാമേവിത്തിൻപ്രകൃതികൾപോലേമെമമൊടുപുറത്തുചാടുന്നു ക
 പിന്നെ പിന്നെ.

വൃദ്ധ—രാവണൻ ഭൂവിപ്പിച്ചിരിയ്ക്കുന്ന ഈ സ്ഥലത്തിൽനിന്നു മറന്നിമാരെക്കൊ ഉദഗിഹന്മാരായിട്ടൊഴിച്ചുപോയി. അങ്ങു കാണുന്നില്ല എന്തേറയും ഈ യാത്രയ്ക്കുള്ള പരിഭ്രമം?

ഋഷിക—എന്നാൽ ഇവിടുന്ന് ചെല്ലു-ഞാൻ ഇവിടം വിട്ടുപോകുന്നു.

വൃദ്ധ—അങ്ങിനെതന്നെ. ഈ നിശ്ചയം മനസ്സാക്കുക.

(രണ്ടാളുംപോയി)

വിചാരിക്കുകഴിഞ്ഞു.

(അനന്തരം രാമനും സീതയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

രാമ—(ദുർന്നിമിത്തം സൂചിപ്പിച്ചിട്ട്) ദേവി! ഇതാ ഇപ്പോൾ.

- * ബാലനെൻഭരതനെന്നുവൈരികളയോദ്ധ്യകൈവശമടക്കിയോ
മാവുമുത്തുമമമാത്രലോകമരേന്ദ്രനാടുകടികേറിയോ
ചേലൊടാശരർപരകുന്ദാൽക്കരകലനമായകൾതൂടുന്നീതോ
ചാലനെൻചിരബന്ധബന്ധമുപമാമബാഹുവിളക്കുന്നുതേ. (൫)

സീത—അയ്യപ്പതു! തപസ്സുതന്നെയാണല്ലോ അമംഗളത്തിനു ശമനമായിട്ടുള്ളത്.

(അനന്തരം മാരിചൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

മാരി—(അലോചനയോടുകൂടി)

- * ബന്ധുക്കളിൽസ്നേഹമതോമഹാവാ
ബന്ധുസ്വജനപ്രളാപമെന്നോ
എന്തേവമാസ്സജനമടുവിട്ടീ
ഭ്രാന്തിൽപ്രവേശിച്ചതുഞാനിദാനിം. (൬)

എന്തിനു വളരെ അലോചിക്കുന്നു?

- * രാമാഖ്യനാവരപുമാനടെബാണമേല്പി-
ച്ചീമേനിയിങ്ങടനെവിട്ടുയമാലയത്തിൽ
നാമാദ്യമെത്തിരജനീചരരൊക്കെവന്നു
കാണാൻകുളുതകളുകഞ്ഞാടു കാത്തിരിയ്ക്കും. (൭)

എന്നാൽ—അ രാമാശ്രമം എവിടെയായിരിയ്ക്കും? അവിടെ ചെന്നു ഭാര്യസമേതനായ രാമനെ വിചിത്രമുഗ്രവേഷംകൊണ്ടു മോഹിപ്പിക്കുകതന്നെ. (പോയി)

(അനന്തരം ചട്ടയിട്ടുകൊണ്ടു ലക്ഷ്മണൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

ലക്ഷ്മ—“ചരഭൃഷണാദികളെക്കൊന്നതുകൊണ്ടു ജനസ്ഥാനത്തിലേക്കുണ്ടകങ്ങളൊക്കെ പഠിച്ചു കളഞ്ഞു. അതുകൊണ്ടു നിങ്ങൾക്കു അവരവരുടെ സ്ഥാനങ്ങളിൽത്തന്നെ വന്നു പാക്കാം” എന്നു അയ്യന്റെ കല്പനപ്രകാരം അറിവിട്ടു. മഹർഷിശ്രേഷ്ഠന്മാരുടെ അനുഗ്രഹംകൊണ്ടു കിട്ടിയ ചട്ട ഞാൻ അകാവത്തിലും ധരിയ്ക്കുന്നുണ്ടു. എന്നു തന്നെയല്ല, അവർ അയ്യന്മാർക്കു തന്നയച്ചതായി.

- * ശത്രുക്കൾമായകളെടുക്കിലിതിട്ടുതൊട്ടാൽ
പ്രത്യക്ഷമാക്കിട്ടുമൊരതൃതശക്തിയോടും
കത്തുന്നകാന്തിപൊതിയുംമണിയുംവഹിച്ചേൻ
സത്തുള്ളപൊന്നുമണിമോതിരവുംകരത്തിൽ. (൮)

അയ്യന്റെ അടുക്കലേയ്ക്കു ചെല്ലുകതന്നെ—(അടുത്തു ചെന്നിട്ട്)

അതുൻജയിച്ചാലും.

രാമ—(നോക്കിട്ട്) എയ്- അറാഗ്രഹം വാങ്ങിച്ചു ലക്ഷ്മണൻ. ലക്ഷ്മണ! വന്ദിയ്ക്കേണ്ടവരെയൊക്കെ കണ്ടില്ലേ?

ലക്ഷ്മ—വെച്ചേറെയും ഒന്നിച്ചും അവരെക്കണ്ടു കല്പിച്ചയച്ചതൊക്കെ കേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

രാമ—(എന്നീറിട്ട്) സച്ചന്തന്മാരായ അവരെന്താണ് കല്പിക്കുന്നത്.

ലക്ഷ്മ—

* “സൈന്ധവരാജമണേനമുക്കുനിയമംചെയ്യാവതല്ലാശര-
ച്ചോരത്തുള്ളികൾചേന്നുശോണനിനമാംഗോദാമരീവാരിയിൽ
പാരെല്ലാമവർചത്തുവീണമലപ്പോപ്പുള്ളോരുദേഹങ്ങളാൽ
സ്വരൂപാക്പാപ്പുപോയിഷമമായല്ലോകിടക്കുന്നതും. (൯)

അതുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾ കുറച്ചുദിവസവുംകൂടി ഇവിടെത്തന്നെപാ-
ർത്തുകൊണ്ട് അശിസ്സുകളെക്കൊണ്ടു ഭവാനേ അഭിനന്ദിപ്പിച്ചു കൊ-
ള്ളാം” എന്നാണ്.

രാമ—അ യോഗ്യരോട് അങ്ങോട്ടൊന്നും നിർബന്ധിക്കുന്നതുശ-
രിയല്ലല്ലോ.

ലക്ഷ്മ—അതുൻ പ്രസാദിച്ചാലും (ആശ്ചര്യ ചൂഡാമണി-
യും അംഗുലീയും കാണിക്കുന്നു.)

രാമ—(നോക്കിട്ട്) അശ്ചര്യം അശ്ചര്യം.

സീത—അശ്ചര്യം അശ്ചര്യം.

രാമ—അസാധാരണമായ സുഖത്തെ പ്രാപ്തിക്കുന്ന അവർ ഇതി-
ന്റെ ഫലമെന്താണ് പറയുന്നത്?

ലക്ഷ്മ—* “രചിയല്ലിയുള്ളമണിയേയുമേറവും
രചിരത്നമാനമണിമോതിരത്തെയും
ശുചിയായ്ലാരിപ്പവരിൽമായചെയ്തില-
ങ്ങചിരാൽത്തെളിഞ്ഞവശരാകുമാശരർ”. (൧൦)

എന്നാണ്. അതുൻ പ്രസാദിച്ചാലും. മഹാഷിമാരുടെ കല്പന ത-
ള്ളതല്ലല്ലോ. (ഒന്നുകൂടി അടുത്ത കാണിക്കുന്നു)

രാമ—ചട്ടയെന്താണ് ഫലം പറയുന്നത്?

ലക്ഷ്മ—“ശരങ്ങളിൽനിന്നു മർമ്മങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കും” എന്നാണ്.

രാമ—എന്നാൽ തത്ര, കാര്യം സാധിച്ചിട്ടുള്ളവരുടെ സന്തോഷ-
വല്ലിയുടെ പുഷ്പത്തെ ഞാൻ വാങ്ങുന്നു. (വാങ്ങിട്ട്- ചൂഡാമണി സീത-
യുടെ തലമുടിയിൽക്കെട്ടിച്ചു, മോഹിനീ സ്വന്തം കൈവിരലിവിട്ടുന്നു)

സീത—(സംഭ്രമത്തോടുകൂടി) അയ്യപ്പ! ഇതെന്താണ് വേദം രത്നം.

രാമ—ലക്ഷ്മണ! നോക്കൂ നോക്കൂ- കാട്ടുമുഴുവൻ ഒന്നിനുമറിയാതെ നോക്കൂ-

ലക്ഷ്മണ—അയ്യ! ഞാൻ കാണുന്നുണ്ട്.

* ഇന്നെന്തിനെ വകയാണെവിടത്തിൽനിന്നു വന്നെന്തിനീവനമടച്ചതിലേപുമായി ചിന്നുന്നകാറ്റുകൾപൊന്തൊരുമിന്നൽതട്ടി മിന്നുന്നപോലെവിലസുന്നമരങ്ങളാലേ.

(൧൧)

(അണിയറയിൽ ഇലകളുടെ ശബ്ദം)

എല്ലാവരും—(സംഭ്രമത്തോടുകൂടി നോക്കുന്നു.)

രാമ—* അംഭോദണ്ഡംനടന്നിടുന്നവഴിയിൽ
ജ്ഞാനനന്ദാർക്കത്തിങ്കലാ-
ണ്ടവോടേതരിഭംഗിയാലമരമാ-

പാത്രത്തുതലമേൽക്കി

അമ്പോപൊന്നുടൽവെള്ളികാലുകൾമഹാ

രത്നകുഴൽവെച്ചു

വയോവന്നൊരുമാനിയെത്തരണിമേ

മാൻകണ്ണിതാൻകാണെങ്കിലോ.

(൧൨)

സീത—അയ്യപ്പ! അതുതടയ്ക്കാൻ പലതും കാണുന്നതുകൊണ്ടു വനവാസം ബാഹ്യസംതന്നെയാണ്.

രാമ—ദേവി! ഇതിന്നൊരുമോഹം തോന്നുന്നുണ്ടോ?

സീത—അയ്യപ്പ! ഈ മാൻ ഉദ്യാനത്തിലുള്ളവൻ മേറെ ഉള്ള സമൃദ്ധികളെന്തിനാണ്.

രാമ—എന്റെ വിചാരവും ഇങ്ങിനെതന്നെയാണ്.

സീത—ഈ മൃഗത്തിനെ അയ്യപ്പന്റെ കയ്യിൽക്കിട്ടില്ലേ?

രാമ—ജീവനോടുകൂടിപ്പിടുത്തംകിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ ഇവന്റെ അപായവങ്ങളോടുകൂടിയ തോലുകൊണ്ടെങ്കിലും നമുക്കു വിശേഷപ്പെട്ട പദാർത്ഥങ്ങളുണ്ടാക്കാം.

ലക്ഷ്മണ—ഇതു രാക്ഷസരുടെ മായയാവില്ലല്ലോ?

രാമ—രണ്ടുവിധത്തിലായാലും ഇതിന്നുപുറം പ്രയത്നം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

* സത്യമായമൃഗമാണിതെങ്കിലോ
സിദ്ധമാണ്തമിഹൾക്കുവാങ്ങലിനു.

അത്രമായമറിമാനിതെങ്കിലോ

ബുദ്ധിപ്പെട്ടതുനമുക്കുനോക്കണം.

(൧൩)

ലക്ഷ്യം—അയ്യൻ പ്രസാദിച്ചാലും (പുറപ്പെട്ടവൻഭാവിക്കുന്നു)

രാമ—നില്ക്കൂ. താൻ ദേവിയെ രക്ഷിച്ചാൽമതി. ഇതാ.

* കാടുതോറുമകലത്തെഴുംമുനി

പ്രൗഢരസ്സു ററജുകണ്ടുപോന്നതിൽ

കൂടിനെറ്റിയിൽവിരുദ്ധതുജ്ജീവ-

ററീടുവാനമിടയായതില്ലതേ.

(൧൪)

ലക്ഷ്യം—അവളേ. അതിനെന്താണ്. പറഞ്ഞതുപോലെ ചെ
യുന്നതല്ലെ ഹൃദയശ്രവ്യ.

രാമ—ഇവനകലെപ്പോവുന്നതിന്നുമുമ്പിൽ വില്ലുകൊണ്ടത്തര.

ലക്ഷ്യം—അയ്യന്റെ കട്ടനപോലെ (വില്ലുകൊണ്ടുകൊടുക്കുന്നു)

രാമ—(വില്ലുവാങ്ങിപ്പോയി)

ലക്ഷ്യം—ഓ! ഇപ്പറപ്പാട് അത്ര ശോഭനമല്ല. ഇതാ ഇഴ മൃഗം.

* കൂടെക്കൂടെമനോജ്ഞമാമ്മരതകക്കല്ലൊത്തകണ്ഠംചരി-

ച്ചീട്ടനൂചെറുപല്ലനക്കുമൊതമട്ടോടുന്നവുകുറഞ്ഞരേ

ചാടിപ്പൊങ്ങിയുമിങ്ങതാഴയുമുഴന്നീടുന്നിതായുൻചൊടി-

ച്ചാടോപത്തൊടുവില്ലുപയ്യിലവിടെക്കാണുന്നതില്ലഴിയിൽ.

അല്ലാ. ഇനിക്കണ്ണത്തായെയായി.

സീത—അല്ല, അയ്യപ്പൻ കണ്ണത്തുന്ന ദിക്കുവിട്ടുപോയല്ലോ.

(അനന്തരം തേരിൽക്കേറി രാവണനും ശൂർപ്പണചയും

സുതനും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

രാമ—* ഇതനാംജീവിച്ചിരിയ്ക്കു വെച്ചതൊരുമനജ-

ന്തനിൽനിന്നുരുവിച്ചാ-

ദ്വിനാവേശത്തൊടൊത്തെന്നജയിവർദ്ധി.

തേതാട്ടെറ്റുചെത്തെയൊക്കെ

ഞാനാരാൽച്ചെന്നുകേറിക്കണവനെയവമ-

ദ്വിച്ചുസീതാപരാരം

മാനാൽച്ചെയ്തജവത്തിൽക്കുതിരകളെയെടൊ

സുതപായിയ്ക്കുടോനീ.

(൧൫)

സുത—സ്വന്ദിയുടെ കല്പനപോലെ.

ശൂർപ്പ—അയ്യ! കോപിക്കരുതെ കോപിക്കരുതെ. അങ്ങിനെ വേ
ണമെന്നില്ല. ഇത്രപരാക്രമവും കൂടി നിസ്സാരമാകുന്ന ഇവിടെയ്ക്കു അ
മനുഷ്യൻ ഓരീയാകുമോ? വൃസനിച്ച് ജീവത്യാഗം ചെയ്യാത്തവി

ധത്തിൽ സീതയെക്കൊണ്ടുപോയാൽ മതി. അവിടം അവന പ്രാണ നാണതാനും.

സുത—(വിചാരം) പെണ്ണുങ്ങൾ ചേട്ടകളാണ്. ഇവർ പാവ കർമ്മത്തിൽ പണ്ഡിതന്മാരേക്കാളും ബുദ്ധികൂടും.

രാവണ—(കാച്ചാബോചിച്ചിട്ട്) ഇവിടം പറഞ്ഞതു ശരിയാ ണ്. ആ സീതയെന്നവൾ—

* യുദ്ധത്തിൽ ജയമോട്ടരാമനെവധിച്ചീനാംഗ്രാഹിച്ചീടുകിൽ ബാല്യാത്മാവിൻപ്രസനത്തിനാലനുചിതംചത്തെന്നതുംവന്നിടാം പാത്മാലയുമല്ലമർത്ത്യനിധനത്തിന്നസ്രമേന്തിടുമോ ചിത്താവാനാശമജ്ജയിച്ചുകൾക്കയ്ക്കാണ്ടുള്ളാരികൈകൾമേ.

സുത—സ്വാമി!

* കണ്ണി രൊമിച്ചനയനങ്ങൾവിറച്ചദേഹം തിണ്ണംചലിച്ചമനമെന്നിവയൊത്തിടാനീം ചണ്ഡാംശുവാഹമെത്രവാഹഗണംവിഭോതേ വിണ്ണോർവഴിയ്ക്കിമിടതന്നിതുഹേതുവന്യേ. (ഘ)

രാവണ—സുത! രാമന്റെ പണ്ണുശാപയ്ക്കാണ് പോകുന്നത്. കൈലാസത്തിലേയ്ക്കല്ല.

സുത—സ്വാമി! അധികാരം പ്രാപ്തിയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ട് അടിയ നു തെറ്റിപ്പോ. ഇനിയാക്കെ സ്വാമിതന്നെ പ്രമാണം. അടിയ നിതാ വിടുന്നു. (വിചാരം) മുമ്പിൽ സാധുചാരവും പിന്നെ കടി ണ്താണം (തെളിയുന്നു) എല്ലാവരും രഥവേഗം നടക്കുന്നു.

സുത—സ്വാമി! രഥവേഗം കണ്ടാലും.

* തോയംചോർന്നപയോദപങ്ക്തിനിന്നടുനീളംകൊണ്ടാമിണ്ടാകലം ചായുംചങ്ങലയോടുചഞ്ചലതയുണ്ടാകാതെമുകാസ്യമായ് വായുസ്തംഭിതമായചാമരമീതാകണ്ണേജുപംപോലെയായ് വായുനാണ്ടണയേണ്ടിപ്പരികിലേയ്ക്കുഗുത്തിവിച്ഛാവാശാൽ. (ഘ)

ശുദ്ധ്—സുതൻപറഞ്ഞതു ശരിയാണ്. നമ്മളിതാ രാമപണ്ണുശാ പയിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞു.

രാവണ—നിന്റെ വ്യസനകാരണമായ രാമന്റെ പ്രാണപ്രിയ യെവിടെയാണ്?

ശുദ്ധ്—(ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചിട്ട്) ഇതാ ഇവളാണവൾ.

രാവണ—ഇവളോ സീതയെന്ന തെരുമോകൃസുന്ദരീ? അന്ധാ ആശ്ചര്യം ആശ്ചര്യം.

✧ * ഞാനിത്രാണിയെയപ്പരേതനാക്കി
 പാറാവിളിപ്പൊന്നിന്നേൻ
 താനേദിക്കുകൾവെന്നു ചുവളരെ
 പെണ്ണുങ്ങളെപ്പറ്റിപ്പേർ
 സ്ഥാനേകങ്ങളുറരാദിപൊക്കമുവിൽ
 പ്പേടിചിട്ടംഗെശരിയേ
 നന്നംഭംഗിയവക്കുമില്ലതുവിധംനേതും
 കൃതാത്ഥംചിരാൽ.

(൨൦)

(സങ്കല്പപത്യാകുലനായിട്ടുനിന്നിട്ട്) ഇപ്പോൾ-

- * നന്നായുള്ളഴകാരസായനം സംസേവിച്ചയാൽ തൃപ്തിയും
 ജിന്നായ് നൽകിയധീരനേതന്നിയിന്നെല്ലാം ഫലം പൂണ്ടു മേ
 എന്നാലിയിവർ തന്നിളന്തളിരെളിപ്പു മേനിപുറം കീട്ടിനി-
 യ്ക്കെന്നോ പോർ മുറിയേറ കയ്യിരുപതും പൂർപ്പിപ്പെടുത്താൻ തരം.
 ശുദ്ധ്—എന്റെ മോഹം ഫലിച്ചു.
 രാവണ—(ലക്ഷ്മണനെ നോക്കിട്ട്) ഈ വേറെ ഒരാളാണു്?
- * ചട്ടയിട്ടഴകിലാവനാഴികൾ പുറത്തു മിട്ടുകുലവില്ലമാ-
 യിട്ടു സീതയുടെ ചുറ്റുമിട്ടു മിഴിവിട്ടു നില്ലൊരു യുവാവെവൻ?
 ശുദ്ധ്—ഇങ്ങിനെയാക്കെയാണ്.
 രാവണ—
- * കഷ്ടമേറ മിത്രതാടകാഹതി കഴിച്ചു പോലഹരഹരാമനീ
 ദുഷ്ടനെന്ന സിമയക്കിനി കൽനരകീടർ നല്ല ബലശാലികൾ.

(അണിയറയിൽ) അന്യോ വേഗം കേൾക്കുന്നെ.

സീത—അല്ലാ: ഇപ്പോഴും ആർച്ചുപുത്രൻ ആ ഗുഹത്തിന്റെ പിന്നാലെ കാട്ടുന്നതേ ഉള്ളൂ.

രാവണ—ഇത് ആരുടെ കച്ചയാണ്?

ശുദ്ധ്—ഇതോ ആ രാമന്റെ കച്ചയാണ്.

രാവണ—ഇവനാണോ ആ തപസ്വിയായ രാമൻ? (മോഹിപ്പിക്കുന്നു)

സുത—“രാമൻ എന്നാൽ—

- * പങ്കജനേത്രനമല്ലാതിങ്കൽ തെല്ലണിയുമീശ്വരനമല്ലെന്നാൽ
 അങ്കുരമായ യോദ്ധ്യതിങ്കലൊരാശരവിനാശനമരുനത്രേ”
 എന്ന് മാരിചൻ പറഞ്ഞതു സത്യംതന്നെ.

രാവണ—സൂത നിന്നെക്കണ്ടാൽ പേടിച്ചതുപോലെയിരിക്കുന്നു വല്ലോ.

സൂത—ശരിയാണ് അടിയൻ പേടിച്ചതെന്നയിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾനമ്മൾ മനുഷ്യരെപ്പോലേയും രാമൻ രാക്ഷസനെപ്പോലേയും അതിത്തിന്നിരിക്കുന്നു.

ശൂർപ്പ—ഇവളുടെ ആകൃതി ആഭരണത്തോടിണങ്ങിയതുകൊണ്ട് അധികാരോഭിക്കുന്നു.

രാവണ—ഇവൾക്കെന്തിനാണഭരണം? വിചാരിച്ചുനോക്കൂ.

* സ്വതേശോഭകൂടുന്നരാവസ്തുവെന്നാ-
ലതേതുവെടിപ്പാക്കിവയ്ക്കേണ്ടപിന്നെ
മരിക്കീറാതത്തൻതടയ്ക്കുന്നതുണ്ടോ?
പതിയ്ക്കേണമോകൈസ്തുഭംതേച്ചുരാഗം? (൨൦)

സൂത—സ്വാമി അടിയനും കുറച്ചു വിടകൊള്ളുവാൻ തോന്നുന്നുണ്ട്.

രാവണ—പറയൂ. നിനക്കെന്താണ് പരിഹാരം തോന്നുന്നത്?

സൂത— * അത്യന്തനിധിയിലുകാതെയിവൾക്കുചാതി
പ്രത്യുപഭാവമതിലുണ്ടതുകണ്ടറിഞ്ഞെൻ

രാവണ—നീയെങ്ങിനെയാറിഞ്ഞു?

സൂത— * ഇതഥംവനത്തിലിഹമവസ്തൂജനത്തെവിട്ടീ-
മന്ത്രിന്റെറുക്കടയിവൾകൂടിരമിപ്പതില്ലേ? (൨൧)

രാവണ—എട! മന്ദബുദ്ധി! എന്നാൽ സ്രീകളുടെബുദ്ധി വിശേഷപ്പെട്ട പദാർത്ഥങ്ങളെക്കിട്ടിയാൽ സന്തോഷിച്ചുകൊണ്ടിരിയ്ക്കും. വിചാരിച്ചുനോക്കൂ.

* വാനോർവെണ്ണദിവക്കിലായ്ക്കരകുപ്പാറുറ്റുറഞ്ഞെൻമടി
സ്ഥാനങ്കേരിയിരുന്നുപാൻമലരണിക്കാരേററുകൊണ്ടങ്ങിനേ
താനേപേടിപെട്ടുവലാരിവണിതാവഴുത്തിന്നെക്കണ്ടുക-
ണ്ടാനദിച്ചിവളാമനുഷ്യനെവെടിഞ്ഞെന്നോടിണങ്ങുംദൃഢം.

സീത—എന്തോ ഓരംഗലമടുത്തിട്ടുണ്ടെന്ന് എന്റെ വലത്തേക്കണ്ണുസൂചിപ്പിയ്ക്കുന്നു.

ലക്ഷ്മ—അതേ!

* ദാശാഭിമാനാർക്കസാധാരണയൊടുമവകാശപ്പെട്ടും
വസ്തുവൊന്നെ-
ന്നായാപുംകണ്ടുകിട്ടാത്തവിന്യതിവിരിപ്പല്ലയോ
നമ്മളിപ്പോൾ

ഈയുത്തേക്കെന്തിനിപ്പൊറ്റമെന്നയുചാറുണ്ടു

ചാഞ്ചല്യമേറും

ശ്രീയുത്തേടത്തിലല്ലേചിരമരിശമിയന്നുള്ള

ശര്യക്കുളുളു.

(൨൭)

സീത—നിങ്ങൾ കൊന്ന ചരട്ടുചണന്മാർ പ്രസിദ്ധനായി ഇ
രുപതുകയുള്ള ഒരു ജ്യേഷ്ഠനുണ്ടെന്ന് മഹാഷിപതികൾ പറഞ്ഞുകേ
ട്ടിട്ടുണ്ട്.

രാവണ—എയ് ഭാഗ്യം. ഇവളെനെ മുമ്പിൽ കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

ലക്ഷ്മ—അയ്യേ! ഇവനെ പേടിപ്പാനില്ല.

രാവണ—എന്താണിവൻ പറവാൻ ഭാവിക്കുന്നത്?

ലക്ഷ്മ—കൈകളുടെ കണക്കല്ലല്ലോ പൗരവർത്തിൻ പ്രമാണം.

വിചാരിച്ചു നോക്കൂ—

* മൂറയ്ക്കുദശകണ്ഠനാമിവനെവെന്നാരോരായിരം
കരങ്ങളെഴുമജ്ജനക്ഷിതിതലേന്ദ്രനേത്താപസൻ
വെറുഞ്ചമതവെട്ടിടംപാശുകൊണ്ടുചോരിൽത്തട്ട-
ത്തറുത്തതറിവില്ലയോതരുമുറിച്ചുതള്ളുവധം?

(൨൮)

രാവണ—എട മനുഷ്യാ! നിന്റെ ഈ വാക്കു കാമ്യയിരിയ്ക്കട്ടേ.
(അണിയറയിൽ) അയ്യോ! ലക്ഷ്മണാ!

സീതാ—എ- അയ്യപ്പുത്രന്റെ മച്ചപോവെയിരിയ്ക്കുന്നുവല്ലോ?

ലക്ഷ്മ—അയ്യേ! അയ്യൻ അത്സപരം പുറപ്പെടുവിയ്ക്കുമോ?

സീത—നീയെന്തെന്നാണ് വിചാരിയ്ക്കുന്നത്?

ലക്ഷ്മ—മായയാണെന്നാണ്.

രാവണ—ഇവൻ നല്ല ധീരനെന്നെ.

(അണിയറയിൽ) എന്താണ് അമാന്തിയ്ക്കുന്നത്?

സീത—അപത്തുവന്നിട്ടുള്ള ജ്യേഷ്ഠന്റെ നിലവിളി കേട്ടിടം
മിണ്ടാതിരിയ്ക്കുന്ന നിന്നെന്ത്ഗേവതി ഭൂമിദേവി എങ്ങിനെ സഹി
യ്ക്കുന്നു?

ലക്ഷ്മ—ഇവിടുന്ന് അങ്ങിനെതന്നെ തീച്ചയാക്കിയോ?

സീത—മൃഗ! നീ ചെന്നു രക്ഷിയ്ക്കേണ്ടതല്ലേ?

ലക്ഷ്മ—രക്ഷിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടവനാണോ രക്ഷിപ്പാൻ പോകുന്നത്?

(അണിയറയിൽ) കേൾക്കുന്നില്ലേ ലക്ഷ്മണാ!

സീത—ലക്ഷ്മണ! കേൾക്കൂ. ആയിരം മീത്തരം ഒരാൾ കഴിഞ്ഞാ
പ്പിന്നെത്തേ അർക്ക കിട്ടുന്നവളായിട്ട് സ്രീകളിൽ ശ്രീയാണുള്ളത്.
ഞാൻ ആ ഒരാളെത്തന്നെ.

ലക്ഷ്മ—(ചെവി പൊത്തിട്ട്) കഷ്ടം !! കഷ്ടം!!

* ശംഭീരാശയമാർകളിൽ പ്രഥമയാണെന്നാലുമിന്നീവിധം
മുമ്പോക്കാതെ ചലിപ്പൊട്ടും ചപലവാക്കെന്നോടു ചാല്പന്നിതോ
വന്യജ്ഞാരുവിപത്തടുത്തു വേതിയല്ലെന്നോർത്തിടുനേൻദൃഢം
മുമ്പുള്ള പ്രകൃതിയ്ക്കു മാറമുള്ള വാമാപത്തിലെന്നുണ്ടുപോൽ. (൨൯)

രാവണ—മൃഗ! നീയെന്തറിയുന്നു? വനവാസംകൊണ്ടു ബുദ്ധി
മുട്ടുന്ന ഇവർക്കു് സമ്പത്താണ് അടുത്തിട്ടുള്ളത്.

(അണിയറയിൽ) അയ്യോ!! ഞാൻ ഹതനായേ.

സീത—കേൾക്കുക! ഞാൻ നിന്റെ മുമ്പിൽ വെച്ചു മര-
യ്ക്കും ചിന്ന നീന്തിപ്പും സാധിയ്ക്കാതെ ഭ്രാന്താവിന്റെ അടുക്കലേയ്ക്കു
പോകയും ചെയ്യും.

ലക്ഷ്മ—* നേരറിവാലോ ചിയ്ക്കുക
പാരംഭാക്ഷിന്ദ്രമുജിതവുമില്ലാതെ
തീരംസ്രീജനം വെപ്പർ
നേരിട്ടെന്നോടിവണ്ണമോതുന്നല്ലോ. (൩൦)

സീത—നീയെന്നാൽ നല്ലവനായിട്ടിരുന്നുമു.

ലക്ഷ്മ—* മായകൊണ്ടുടൽ മറച്ചുമാറുമവർപുത്ത-
നായതിവിരോധമു-
ണ്ടായരാക്ഷസർവസിച്ച് ഭവനമായി-
ടുന്നവനായതിൽ
ന്യായമായ ഗുരുവിന്റെ കല്പനഗണിച്ച്
ടായതെവിവേകമു-
ണ്ടായഴുന്നരുളുമെങ്ങെയെങ്ങിനെതനിച്ച്
വിട്ടുപിരിയേണ്ടു ഞാൻ. (൩൧)

സീത—സ്രീകളേ രക്ഷിയ്ക്കുന്നതു സമാധിയാണ് ഖാണങ്ങളല്ല.

ലക്ഷ്മ—ദേവകൾക്കറിയാം. ദേവകൾ സാക്ഷികൾ.

സീത—അങ്ങിനെതന്നെ.

ലക്ഷ്മ—(നമസ്കരിച്ചുപോയി.)

സീത—ലക്ഷ്മണൻ അതുപുത്രനെ കണ്ടുകിട്ടിയില്ലേ?

(അണിയറയിൽ) സീതേ! നീയും പുറന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചുവോ?

സീത—അധന്യനായ ഞാൻ അതുപുത്രനെ കച്ചുകേൾക്കുന്നേട-
ത്തു നോക്കട്ടേ.

(പുറപ്പെടുന്നു.)

ശൂർപ്പ—അതു! നോക്കൂ- നോക്കൂ. ഭൂമിയിലുണ്ടായ രത്നംതന്നെ
പോകുന്നതു നോക്കൂ.

രാവണ—ഈസ്സമയം വെറുതേ വിട്ടുകളഞ്ഞുകൂടാ.

ശൂപ്പ—അയ്യൻ പറയുന്നതു നല്ലതുതന്നെ. ഞാനും രാമനെ തിരിച്ചുവരുവഴിയ്ക്കു സീതാരൂപം ധരിച്ചുകൊണ്ടു ചെന്നുതാമസിപ്പിക്കാം.

രാവണ—കൊള്ളാം ഒന്നാന്തരമാലോചനയായി.

ശൂപ്പ—ഇതിവധികം ഞാനെന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്? (പോയി)

സുത—സ്വാമി! അടിയനെന്താണിപ്പോൾ ചെയ്യേണ്ടത്.

രാവണ—ഇങ്ങിനെയൊക്കെയാണ്.

സുത—(വിചാരം) ഇതും ഞാൻ ചെയ്യേണ്ടി വന്നു. അന്വേ!! തമ്പുരാന്റെ ചോറിന്റെ വലിപ്പം കേൾക്കണം. (പോയി)

1 രാവണ—(തേരിൽ നിന്നിറങ്ങിട്ട് രാമരൂപമെടുത്ത് സീതയുടെ മുമ്പിൽച്ചെന്നിട്ട്)

ദേവി! ഇവിടെ ഇവിടെ.

സീത—ഈ!! അയ്യപ്പയ്യൻ അയ്യപ്പയ്യൻ ജയിച്ചാലും.

രാവണ—

* മായപ്പിടുബലത്തിനാൽബലികളാംരാത്രിഞ്ചരന്മാക്കുഴും വായിൽപ്പെട്ടൊരുകൾ ലോഭരിയതാംനിന്നെപ്രിയേലക്ഷണൻ അയീവിട്ടുപിരിഞ്ഞതെങ്ങിനെയെടോപണ്ണാലയംവിട്ടരോ നീയീമാദ്യമുള്ള കാലടികളാൽച്ചുറ്റുന്നതെന്തിങ്ങിനെ. (നമസ്കരിച്ചു)

സീത—അധന്യയായ ഞാൻ പരിഭവം പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു ഷമാരൻ എന്തു വിചാരിയ്ക്കുമോ അവോ?

രാവണ—നിനക്കു മായാമൃഗത്തിന്റെ കച്ചകേട്ടു ചതിപററി അല്ലേ.

സീത—അ മായാമൃഗമെവിടെയാണ്?

രാവണ—വഴിയിൽ മറഞ്ഞു കിടന്നു തെറ്റിപ്പോയി. തന്നെ വരും.

(അണിയറയിൻ) ഇതാ ഇതാ ഞാൻ വരുന്നു.

സീത—എ- അയ്യപ്പയ്യന്റെ കച്ചപോലെയിരിയ്ക്കുന്നുവല്ലോ.

രാവണ—മുമ്പിലും കച്ചയുടെ സാദൃശ്യംകൊണ്ട് നിനക്കു ചതിപററി എന്നു തോന്നുന്നു.

സീത—ഉവ്വ് അതുകൊണ്ടല്ലേ ഞാൻ ഷമാരനെക്കുടിക്കാരിച്ചത്.

രാവണ—(സുതനെ നോക്കുന്നു)

സുത—(ലക്ഷണരൂപത്തോടുകൂടിസ്തംഭയംകൂടാതെ തേരംകൊണ്ടു രാവണന്റെ അടുത്തുചെന്നിട്ട്) അയ്യൻ പ്രസാദിച്ചാലും. അയ്യൻ സ്വപത്നികനായി തേരിൽക്കയറിയാലും.

രാവണ—ലക്ഷ്മണ! എന്താണിത്?

സുത—അതു! ഭരതൻ ശത്രുഞ്ജയവന്നിരിയ്ക്കുന്നു എന്ന് ദിവ്യചക്ഷുസ്സുകൊണ്ടു കണ്ടിട്ട് “നിങ്ങളും അങ്ങോട്ടു ചെല്ലേണം” എന്നു തപശ്ശുകിനൊക്കെ തേരുമുണ്ടാക്കി നമുക്കു തന്നിട്ടു മഹർഷിമാർ വന്നത്തിന്റെ ഇടയിൽ മറഞ്ഞു. അതു് സപത്നീകനായിത്തേരിൽക്കേറിയാലും.

സീത—ഇങ്ങിനെ വരാം. മുമ്പിലും ഇവന്റെ കയ്യിൽ ‘അശ്വതുലാമണിയും അതുതാംഗുലീയവും’ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തുവല്ലോ.

രാവണ—നിന്റെ അഭിപ്രായമെന്താണ്?

സീത—ഇനിയും ഭരതന്റെ അപത്തു തീർക്കുന്നതും ഗുരുജനത്തെ വദിയ്ക്കുന്നതും ഇഷ്ടമാണല്ലോ.

രാവണ—ലക്ഷ്മണ! മുമ്പിൽ ദേവിയേത്തേരിൽക്കേറു.

സുത—അതു്ന്റെ കല്പനപോലെ.

സീത—(തേരിൽക്കേറിട്ട്) ഭാഗ്യംകൊണ്ടു നമുക്കു രാക്ഷസബഞ്ചനയിൽനിന്നു വിട്ടു പോകാൻ സംഗതിവന്നു.

രാവണ—(കേറിട്ട്) ദേവിയ്ക്കു സന്തോഷമായിരിയ്ക്കുന്നു-ലക്ഷ്മണ! വേഗം കുതിരകളെത്തെയ്യിക്കൂ.

സുത—അതു്ന്റെ കല്പനപോലെ.

രാവണ—(വിചാരം)

† * എന്നേജരിച്ചുബതരാമനിതെന്നശങ്ക-

യെന്നേവിയുണ്ടുമിവളെത്തൊടുവാനമേമേ

ഒന്നുണ്ടുകുസലിതമാതിരിയാദികണ്ടു

തനപംഗിമാർകളുടെസംഗമരോത്തൈരക്കും.

(൩൩)

(അനന്തരം സീതാരൂപംധരിച്ച ശുദ്ധ്വണചയോടു

കൂടി രാമൻ പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു)

രാമ—ദേവി! ആ വികൃതിയായ രാക്ഷസൻ എന്റെ അമ്പുകൊണ്ടുപോരാത്തന്നെ എന്റെ രൂപമെടുത്തതുകൊണ്ടു വീണു. അവനെ വിട്ടു നിന്റെ വത്സമാനം അറിവാൻ വേണ്ടി ഞാൻ വേഗത്തിലിങ്ങോട്ടു പോരികയും ചെയ്തു.

ശുദ്ധ്വ—ഞാൻ ദേവിയായത് ഇവിടെയ്ക്കാരുപദ്രവമായിത്തീർന്നുവല്ലോ.

രാമ—ദേവി! ഇനിയ്ക്കുവേണ്ടി നീ രൂപം മാറിയല്ലോ.

ശുദ്ധ്വ—അതു ശരിയാണ്.

സീത—വളരെക്കാലം നമ്മുടെ പ്രിയസഖിയായ വനലക്ഷ്മിയെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞു പോകേണ്ടിവന്നുവല്ലോ.

രാവണ—ദേവി! അതു റിചാരിപ്പാനില്ല. നന്ദനത്തിലും വിശേഷപ്പെട്ട നഗരോദ്യാനവക്ഷിതയെന്നെന്നയാണല്ലോ നീ കാണാൻ പോകുന്നത്.

സീത—(കീഴോട്ടു നോക്കിട്ട്) എ— അർച്ചുപുത്രൻ.

രാമ—അകാശത്ത് സീതയുടെ കൂച്ചുപോലെ. (എന്നു മേല്പോട്ടു നോക്കുന്നു)

ശുദ്ധ്—അർച്ചുപുത്ര! നോക്കു നോക്കു- ഇവിടുത്തെ അകൃതിയേയും എന്റെ അകൃതിയിലൊരു പെണ്ണിനേയും കണ്ണാടിയിലെമ്പൊലെ ഇതാ ഇനിയ്ക്കു കാണാനുണ്ട്.

രാമ—സത്യമായിട്ടും സീത മറെറാരു പുരുഷന്റെ അധീനത്തിൽ നില്ക്കില്ല. മായാസീത മായാരാമന്റെ അടുക്കൽ നില്ക്കുകയായിരിയ്ക്കും നിശ്ചയം. അതു ഞാനല്ലല്ലോ. അതുപോലെ സീതയുമായില്ല.

സീത—അധന്യയായ ഇനിയ്ക്കു പരമാത്മത്തിലുള്ള അർച്ചുപുത്രൻ ഏതെന്നറിഞ്ഞുകൂടാ.

രാവണ—അല്ലേ! മുശ്രേ! മഹാർഷിമാരെ വഞ്ചിപ്പാൻ വേണ്ടി എന്റെ രൂപത്തോടു കൂടി രാക്ഷസന്മാർ നടക്കുന്നുണ്ട്.

സീത—ഇതു ശരിയാണ്. അർച്ചുപുത്രൻ മറെറാരു പെണ്ണിനോടു കൂടിച്ചേരുക. അതു ഞാനല്ലല്ലോ. അതുപോലെ അർച്ചുപുത്രനുമായില്ല.

രാവണ—ലക്ഷ്മണ! ദേവിയ്ക്കു സന്തോഷമായിരിയ്ക്കുന്നു. വേഗം കത്തിരുകളെത്തെളിയ്ക്കൂ.

സുത—അർച്ചുന്റെ കല്പനപോലെ- (സീതയേക്കൊണ്ടു രാവണനും സുതനും പോയി.)

ശുദ്ധ്—(വിചാരം) ഇനിയ്ക്കു താണിനിപ്പോവാനുപായം? (വിചാരം നടിയ്ക്കുന്നു.)

രാമ—ദേവി!

* നൽച്ചെമ്പരത്തിനിറമുള്ളൊരുചുണ്ടുനെടുവീ-

പ്പിടുവാട്ടുവതിതെ-

നൂച്ചസുനങ്ങളിലൊലിപ്പിപ്പതെന്തുബത

കണ്ണീരിവണ്ണമനിശം

ഇച്ചാരുമെയ്തളരുവോരീവിലാപമതുമീ-

ല്യാനവുംനിലയുമെ-

നൂറുംചേന്നയെയുമതപോയെന്നതോപരക

ഞാനങ്ങുപോയ വഴിയേ.

(൩൨)

ശുദ്ധ്—അർച്ചുപുത്ര! ഇവിടുത്തെ വ്യസനത്തിനൊക്കെ ഞാൻ കാരണമായിത്തീർന്നുവല്ലോ എന്നാണു്.

രാമ—യെ! അങ്ങിനെയാല്ല, ആ മായാമൃഗം ആരെയാണ് വശീകരിയ്ക്കാത്തത്? എന്താണാവോ? ഇതുവരെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ തിരിച്ചുവന്നില്ലല്ലോ.

ശുദ്ധ്—ഞാനും അതുതന്നെയാണ് വിചാരിയ്ക്കുന്നത്.

രാമ—അവൻ വേഷമാറിയതിൽക്കുമാരനും ചതി പറവീ എന്നുതോന്നുന്നു. ദേവി! എന്റെ പിന്നാലെ പോരുവാൻ നിനക്കു ശക്തിയുണ്ടോ? ഞാനെന്നു ലക്ഷ്യംതന്നെ അന്വേഷിയ്ക്കട്ടേ.

ശുദ്ധ്—എങ്ങിനെയെങ്കിലും ഞാൻ പിന്നാലെ വരാം. രാക്ഷസമായതിൽ നിന്നിനില്ല പേടിയാവുന്നുണ്ട്.

രാമ—ദേവി! ഇതിലെ ഇതിലെ (രണ്ടാളും ചുറ്റി നടക്കുന്നു) (അണിയറയിൽ)

* കൈകേയിവാഴ്ത്തസഹലന്തവകാമമെല്ലാം
 ഹേകോസലേന്ദ്രതനയേഗതിയില്ലിനിത്തേ
 ഹാകഷ്ടമാശരശരംഘ്രയത്തിലേറു
 മാഴ്കുന്നനിൻറമകനാകിയരാമചന്ദ്രൻ. (൩൫)

രാമ—ഓ!! അങ്ങിനെതന്നെ വന്നുകൂടി (പിന്നെയും അണിയറയിൽ)

* സത്യത്തെമാത്രമരുളുന്നവളേസ്വധർമ്മ
 കൃത്യത്തിൽനില്ക്കുമൊരുദേവിമഹീതന്മുഖേ
 അത്യന്തകഷ്ടമിതഹോവിധവാജനത്തി-
 നമ്യുത്തിലങ്ങയിനിയെങ്ങിനെങ്ങിനിയെന്നിടേണ്ടു. (൩൯)

രാമ—ഇവൻ ജീവത്യാഗം ചെയ്യുന്നതിനു മുമ്പിൽ അടുത്തു ചെല്ലുകതന്നെ.

(അനന്തരം അമ്പു വലിച്ചെടുക്കുന്ന ലക്ഷ്യംതന്നും രാമരൂപനായ മാരിചനും പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു.)

ലക്ഷ്യ—അതു! ഗുരുകാര്യസന്നദ്ധനായ ഇവിടുത്തെ അധീനത്തിലുള്ള എന്റെ ജീവൻ ഇവിടുന്നുകൊണ്ടൊടുപോകുന്നുവല്ലോ.

രാമ—(അടുത്തു ചെന്നിട്ടു) ലക്ഷ്യം!

* അരിമായാദുഃഖംകള-

കരികിൽകാണുകനാർയ്ക്കനാമെന്നേ

ലക്ഷ്യ—(കോപത്തോടുകൂടി) എടാ രാക്ഷസ!

അരിയോരഗുണേക്കൊ-

നാരിശമൊടെന്നാടുമടുത്തിടുന്നോനീ. (൩൭)

നില്ക്കു നില്ക്കു, എവിടെപ്പോകുന്നു- (ഉറയിൽനിന്ന് ചാളുതന്നു)

രാമ—(പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി) നോക്കൂ- (എന്ന് മോതിരം കാണി
യുന്നു.)

ലക്ഷ്മ—(ലജ്ജയോടുകൂടി) ഇതു രാക്ഷസരിയില്ല- (തല താഴ്ത്തി
നില്ക്കുന്നു)

രാമ—ലക്ഷ്മണ! നോക്കൂ നോക്കൂ- മോതിരത്തിന്റെ ഫലംനോ
ക്കൂ- (മാരീചനെ കാൽകൊണ്ടെടുത്തറിയുന്നു.)

മാരീ—(സ്വന്തം രൂപത്തെ നോക്കുക)

ലക്ഷ്മ—അയ്യോ! ഞാൻ കാണുന്നുണ്ട് കാണുന്നുണ്ട്.

* പുത്തൻചെന്താമരപ്പൂവതിനെതുചരണ-

കൊണ്ടെടുത്തായ്നാരാൽ

നൽത്തഞ്ചത്തോടൊന്നിത്തോളവിവാടണേ

സ്വന്തമാംരൂപമായി

അതുമൂലംപോയനേകംജലധരനിരയോ-

ടൊത്തുകീഴ്ചോട്ടുപോണി-

ട്ടെത്തിക്കൊല്ലലസ്ഥലത്താനിടിപൊടിതവിടാ-

മ്മട്ടുവീഴുന്നുവല്ലോ.

(൩൪)

ശുദ്ധ—(വ്യസനത്തോടുകൂടി വിചാരം) അയ്യോ !! മനുഷ്യർ ബ
ലവാന്മാർതന്നെ-കഷ്ടം !! ഗുരുവായ മാരിചനെക്കൊന്നുവല്ലോ.

ലക്ഷ്മ—മോതിരം രാക്ഷസരുടെ മായ വെളിപ്പെടുത്തുമെന്നുള്ള
തിന്ന് ഈക്കണ്ടതുതന്നെ നമുക്കൊരു ദുഷ്ടാന്തമായി.

ശുദ്ധ—(വിചാരം) ഇനിതെന്താണിനിപ്പോവാനുപായം? (ക
രയുന്നു)

രാമ—ദേവി! എന്താണിപ്പൊഴും വ്യസനം തീരാത്തത്? (എന്നു
കണ്ണനിർ തുടയ്ക്കുന്നു.)

ശുദ്ധ—(സ്വന്തം രൂപമെടുത്തിട്ട്) അയ്യോ ഞാൻ പരവശയാ
യിത്തീർന്നുവല്ലോ.

രാമ—ലക്ഷ്മണ! എന്താണിത്?

ലക്ഷ്മ—ഇതാ ഇതാ ഇവളുടെ—

* പുത്തൻനീലോല്പത്തിന്നുഴകകലവെടി-

ഞ്ഞിട്ടുചക്രംകണക്കായ്

വൃത്തത്തിൽകണ്ടിടുന്തമിഴിയിണയുടലും

മുക്കുരത്തോരുമൂലം

അത്യന്തംചോടുകൂടിത്തളിയുമതിസിതസ്സ-

പ്പേദംപോപ്രകാശാൽ

പ്രത്യക്ഷത്തിൽനിന്നുപൊങ്ങിയമഹിതസരി-

ത്തെന്നപോലുണ്ടുകാണാൻ.

(൩൫)

അത് റ്റോ ന്നു ബീപ്രസനമുണ്ടാക്കത്തിരിക്കു? (ഉറയിൽനിന്നു വാക്യീകരണം.)

ഇദ്ദേഹം—(ഭയത്തോടുകൂടി) ആയു! ശരണം. ശരണം. (രാമന്റെ കാക്കൽവീഴുന്നു.)

രാമ—ഇപ്പിന്നേ! പരമാത്മനൊക്കെ പറയൂ. നിനക്ക് അഭയം തന്നിരിക്കുന്നു.

ഉദ്യുച്ഛ്--(അകാശം മറച്ചിട്ട്) ഇങ്ങിനെയാക്കേണ്ടാണ്.

രാമ—ശുദ്ധനല്ലേ! നിനക്കീയുപകാരം ചെയ്തതിന്ന് പകരം നിന്റെ സോദരന്റെ അടുക്കൽ ച്ചുന്റെ സന്ദേശം കൊണ്ടു കൊടുക്കണം.

ശുദ്ധി—സദയനായ സമാധിപ്പെട്ടവനും.

നാമം - ഭരതം.

* ഇതഥമായാമൃഗമേജനകജയിചദൈക്കൈചാൽ
കാട്ടിയേററം

വ്യവസ്ഥാപനവും ചട്ടങ്ങളടങ്ങിയതായും ഉള്ളതായും
സംസ്ഥാനത്തു

സത്യവൈദികിയേയല്ലതിജ്ഞാതിയാമെന്നു
പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു

നിത്യവൈധവ്യമേന്മനിജുദയിതകളേത്തന്നെ
 തീരച്ചതിച്ചു.

(20)

ലക്ഷ്യം--ഇതുകൂടി എന്റെ വാക്കായിട്ടുപറയണം.

* ഇരക്കുവരുന്നല്ലതല്ലരിയബന്ധുവോടാകിലും
തിരക്കുമരിയോടിനിപ്പുറവതെന്നതുംചെയ്യവൻ
അരക്കുർവരപോരിലാസപജനമൊത്തുനീദർശനം
മുറയു മുനിയാമിനിഞ്ഞൊരുമുറ്റമുൻമേകേണമേ.

(၁၂၅)

ശുദ്ധ്യാ—എന്റെ സ്വാമിക്ക് യുദ്ധം ഉത്സവമാണ്.

ലക്ഷ്യം--മരീഃ വോ- വോ.

ഉദ്ദി—ഞാനിതാ ആകാശത്തെയും പൊങ്ങുന്നു. (പോയി)

രാമ.—ലക്ഷ്മണ! നമുക്കു ചതിപ്പിന്നുണ്ടു.

* പൊന്നാമനൈവിടെമുന്നിതെങ്ങിനുകൾചിന്തിയാതെ
ശിതബുദ്ധിയാ-
ണെന്നിരിക്കിലുമൃന്നാരാമനൊരുപെണ്ണുചൊന്ന
മൊഴികേൾക്കയാൽ

എന്നുഞാനിവഴുന്ന്വർഷപരിമാസ്യനായിതു
കഴിഞ്ഞതോ-
ക്കുന്നതെന്തുമതിതെറ്റിടായിലൊരനമ്പമാക്ക-
മുളവാകുമോ.

(രാമ)

ലക്ഷ്യ—അയ്യ! ഇപ്പോൾതന്നെ താമസംകൂടാതെ പ്രയത്നം
ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

രാമ—അങ്ങിനെതന്നെ. മുമ്പിൽനടക്ക.

ലക്ഷ്യ—അയ്യന്റെ കല്പനപോലെ. ഇതിലെ. ഇതിലെ.
(എല്ലാവരും പോയി)

മായാസീതാങ്കം എന്ന മൂന്നാമങ്കം കഴിഞ്ഞു.

ആ ശ്ല യ്

ചുഡാമണി.

ഭാഷാനാടകം.

നാലാമങ്കം.

(അനന്തരം തേരിൽക്കേറി സീതയോടും സുതനോടും കൂടി
രാവണൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

രാവണ—ലക്ഷ്യണ! വേഗം കുതിരകളേതെളിക്കൂ.

* പാരിന്ദോരോടുകൂടി കുന്നത്തുഭരണത്തിന്നുണ്ടായതും
പാരമ്പര്യപ്രമാണത്താമിനിയുടൻനമ്മളെക്കണ്ടിടട്ടേ
സൈപരംസ്വപന്തംപൂരംപൂക്കനിശമധികമായാശരണാരിരിക്കും
വേദാംവൻകാട്ടുവാണുള്ളഴലഴകെഴുമീറ്റുവാപുംകൈവിടട്ടേ. (എ)

സീത—ഈ! അങ്ങിനെയല്ല. തപോവനത്തിൽത്തന്നെയൊന്നെ
ന്റെ ബുദ്ധി രമിക്കുന്നത്.

സുത—(വിചാരം) ഇവളുടെ മനസ്സ് ശാന്തവും ഉദാരവുമാണ്.
ഇവൾ വഞ്ചിപ്പാൻ തക്കവളല്ല.

രാവണ—(സ്വന്തം രൂപമെടുത്തു)

സീത—അയ്യോ! അയ്യപ്പുത്രനല്ലല്ലോ (ഭ്രമം നടിയ്ക്കുന്നു)

രാവണ—ദേവി ! പേടിക്കേണ്ട. പേടിക്കേണ്ട- രാമനല്ല ഞാൻ ?

സീത—നീ നശിച്ചുപോകും.

രാവണ—ലക്ഷ്മണ ! ഇതെന്താണ്.

സുത—സ്വാമി ! വാക്കുമാത്രംകൊണ്ടെന്താകുന്നു ?

* കുട്ടിത്തികളൊളിച്ചിടുംകുടിവദംസ്താഗ്രഗ്രമാസ്തമല-
ത്തൊട്ടാക്കുന്തടിയായിരത്തൊരുപതുക്കുറിൻകുറുപ്പോടുൻ.
സ്പഷ്ടംപത്തുപുറത്തുപത്തുമുഖവുംകുറയ്ക്കാങ്ങിതാഭീമമാ-
യിട്ടുംകാത്തുമായ്സ്വയംസഹജമാംദേഹംവെളിപ്പെട്ടതേ.

രാവണ—(തന്നെത്താൻ നോക്കിട്ട്) എന്ത് എങ്ങിനെയാണു ഞാ
നിങ്ങിനെയായത് ? ദേവി! പേടിയ്ക്കേണ്ട പേടിയ്ക്കേണ്ട.

* പേടിക്കേണ്ടവനില്ലിവൻസുതരനീമാളേണ്ടനിൻപാലനം
പാടേസാമരദൈത്യമാംത്രിഭുവനേചരേനാതവാന്താവൻ
കുടുംകോപമൊടൊത്തുകിരീടലംഭനാഗ്രവരൂങ്ങുമാൽ
ചൂടിക്കഞ്ഞിയമാറിടംതടവുമീന്താനാഞ്ഞതൃതീടവേ. (സ)

സുത—ഇനിയിനിക്കെന്തിനാണിത്? സ്വരൂപംതന്നെയെടുക്ക
ട്ടെ. (അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നു.)

സീത—അയ്യോ! ഇവനും കുമാരനല്ലല്ലോ. (ഉറക്കു നിലവി
ളിക്കുന്നു) അയ്യോ! അയ്യപ്പുത്രാ!! അയ്യോ! കുമാരലക്ഷ്മണാ!! രക്ഷിക്ക
ണം! രക്ഷിക്കണം!! രാക്ഷസന്റെ കയ്യിൽനിന്നെന്നെ രക്ഷിക്ക
ണം!!!

(അണിയറയിൽ) ഇതാ! ഇതാ!! ഞാൻ വരുന്നുണ്ട്.

സുത—സ്വാമി, നോക്ക! നോക്ക!!

* തോട്ടിയ്ക്കാക്കുന്നകൊക്കുന്നവകനകമണി-
ത്തുണൈരൂശികഴുത്തം
പാട്ടിൽപ്പൊട്ടിച്ചുപെഴുപ്പൊളിയൊളിമിഴിയും
പേന്നിതെത്തുനാഗ്രഭൂം
കുറുത്തകുടിടുന്നോരിവനുടെവഴിയിൽ
തമ്മിൽപുകുങ്ങുളാടി-
ദേഹംകൊമ്പിട്ടിടിയ്ക്കുന്നിതുമലർവിതറി
സ്തംഭപാതങ്ങളാലേ.

സീത—ഇനിഞെന്താണ് ഗതി? ആരാണ് ശരണം?
(അണയറയിൽ)

* ശരണമിഹജടായുസ്സുണ്ടുഞാൻരാമതാത-
ന്നൊരുസചി,നിശിചാരിൻനിന്റെതേർനിന്നിടട്ടേ
അറിചുകുറയുവേർതൻകുറമീനാംകുചിക്ഷാം
വിരവിൽവിടുകവീരൻവേട്ടദാരങ്ങളേനീ. (൮)

രാവണ—(ചിരിച്ചിട്ട്) ഏന്റെ അപരാധം ഈപ്പുകുചിക്ഷമിഷ
ന്നുണ്ടത്ര. സുത, തേർവീഥിയിൽ നിന്നിവനെ ചമ്മട്ടികൊണ്ട് ത
ല്ലിപ്പറപ്പിച്ചു കളയു. ഈക്കുഴ പരമാത്മമായിട്ടെന്നെ അറിയില്ല.
(അണിയാറയിൽ) അറിയും. അറിയും.

* വെള്ളിക്കുന്നിന്മേൽമാനക്കൊട്ടുമുടിചൊടിയാ-
യ്യോയൊരാളുജ്ജനൻതാൻ
തള്ളിക്കൊരാഗ്രഹത്തിൽച്ചുറ്റുടിവസമട-
ച്ചിട്ടവൻബാവിന്ദാലാൽ
വെള്ളിക്കെട്ടിട്ടുതട്ടുംവട്ടുകരനിരയിൽ
പ്പെട്ടവൻനീത്രിലോകി-
യ്ക്കുള്ളിരുൾഗുമകേതുപ്രതിമനറിയുമേ
നിന്നെത്താനാശരേശ. (൯)

രാവണ—ഛാ! ഛാ! ഛാ! ഈക്കുഴ വലിയവായാടിതന്നെ.

* നില്ലൊട്ടനീമമമിട്ടുക്കൊട്ടസീതയിനി
നോക്കട്ടെയദ്രിചിറക-
ങ്ങൽകൃഷ്ണവരൂമതിളക്കീട്ടുവാസവനി-
റക്കീട്ടുവീഴ്ത്തിയവിധം
ഇക്കണ്ടവക്ഷിയുടെയുക്കാണ്ടപക്ഷമതു
ചൊല്ലൊണ്ടചൾഗമിഹത്താൻ
കയ്യാണ്ടുറത്തുജവമുൾക്കൊണ്ടുപോക്കുള-
മതിൽക്കൊണ്ടുവീഴ്ത്തി വനിതാ. (൧൦)

ജടായു—(പ്രവേശിച്ചിട്ട്) ആട്ടെ നാമുക്ക് കാണാമല്ലോ.

* രാത്രിത്തീച്ചിന്നിയുള്ളജനഗിരിശിഖരം
പോലെകേശങ്ങൾചെമ്പി-
ച്ചാൽതീക്കല്ലാത്തമോവപ്രതേടവിയനി-
ന്നാസ്യമാത്താതികോപം

കൊത്തിക്കൊക്കത്തുത്തിട്ടുണന്നിന്നമൊലി-

പിച്ചുടൻക്ഷത്രിയസ്രീ

പ്രത്യക്ഷംപത്തുമൊപ്പംദശമുഖദശദി-

ഗ്ഭൂവിചുതുവിട്ടന്നേൻ.

(൧൧)

ഓര! നില്ക്ക. (രണ്ടുപേരും യുദ്ധം ചെയ്യുന്നു)

സുത—ഇവനോടിവരുന്ന.

രാവ—ഇതാ ഞാൻ പ്രഹരിക്കുന്നു.

സീത—അയ്യോ, (കണ്ണടയ്ക്കുന്നു)

സുത—ഈക്കഴുകിനെ പ്രാഹരിച്ചുകഴിഞ്ഞു ഊയിവൻ.

* രുധിരംശരീരമതിലൊക്കയുംകല-

ന്നധികംതന്നിഹകഴുത്തതാഴിയും

ഖതപക്ഷിസാസ്യാലനശോണകാന്തിയാ-

യിതവീണിട്ടന്നഗനത്തിൽനിന്നിതാ.

(൧൨)

സീത—ഈശവന്മാർ നിഷ്പരണന്മാർതന്നെ. ഭാഗ്യവദീനയായ ഇനിക്കുവേണ്ടി ഈപ്പക്ഷിശ്രേഷ്ഠൻ ശോചനീയനായിത്തീർന്നുവല്ലോ.

രാവണ്ണ—സുത, വേഗം കുതിരകളേഞ്ഞളിക്ക.

സുത—സ്ഥമിയുടെ കല്പനപോലെ. (വിചാരം) ഇദ്ദേഹം,

* നേരായിട്ടനുകൂലമർത്ഥകരമെ-

ന്നല്ലാവിരോധോദയം

ചേരാതുള്ളതുമേലിലോഗ്നകരം

സത്താഗമത്തിങ്കലും

സൈന്യംകേൾക്കുകിൽനല്ലൊരെന്നൊഴിച്ചൊവി.

ക്കൊള്ളുന്നതില്ലേതുമേ

സാരംപാഴ്ചിൽമനോജനൈസുഗുണം

കയ്യോർവതെങ്ങാണരേറാ

(൧൩)

(എല്ലാവരും പോയി)

ജടായുവധം എന്ന നാലാമങ്കം കഴിഞ്ഞു.

ആശുപത്രി
ചുഡാമണി.

ഭാഗം ൧ നാടകം .

അഞ്ചാമങ്കം .

(അനന്തരം മണ്ഡാദരിയും ചേടിയും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

മണ്ഡാ—ഇനിയിതങ്ങിനെയുണ്ടാവാ വന്നുകൂടുവാൻ ഭാവി
ക്കുന്നത്?

ചേടി—തമ്പുരാട്ടിയുടെ വാക്ക് ഒരുഅനാതാപം വെളിപ്പെടുത്തു
ന്നതുപോലെയിരിക്കുന്നുവല്ലോ.

മണ്ഡാ—എടി, നീ മുമ്പിൽ അശോകവനികയിൽപ്പോയിട്ടു
ണ്ടല്ലോ ഇല്ലേ?

ചേടി—അവിടെയല്ലേ തമ്പുരാൻ പിടിച്ചുകൊണ്ടിട്ടുള്ള താ
പസപത്തിയിരിക്കുന്നത്? അവിടെപ്പോയിട്ടുതാണ് വേണ്ടത്?

മണ്ഡാ—അവർ കാരണമായിട്ട് നമുക്കു നാശമാണെന്നാണി
നിക്കു തോന്നുന്നത്.

ചേടി—ഒരിക്കലേങ്കിലും നാരിയിൽ രാജാക്കന്മാർ വിശ്വാസ
മുണ്ടായിട്ടുണ്ടോ? അവർ വന്നപ്പോലെതന്നെ പൊയ്ക്കൊള്ളും. തമ്പുരാ
ട്ടിതന്നെ ലഭേശ്വരി.

മണ്ഡാ—എടി ഭ്രാന്തത്തി, ഇതു പരിചയമായിട്ടും നിന്റ
ന്റെ അഭിപ്രായമറിയുന്നില്ലല്ലോ. ഞാനിപ്പോൾ ഒരു ചീത്തസപ
കൾകണ്ടു.

ചേടി—ദോഷമൊക്കെത്തീർക്കട്ടെ, തമ്പുരാട്ടി അതളിച്ചെഴുതാലും.

മണ്ഡാ—എടി, കേട്ടോ.

ചേടി—അടിയത്തിന് അനുഗ്രഹമായി.

മണ്ഡാ—എല്ലാദിക്കിടും പരന്ന് പതരിക്കളിക്കുന്നത് തിരമാ
ലകളോടുകൂടിയും, മാതകമാമല നിരനിറത്തിയതുപോലെ നീലനിറ
മായും, കിടന്നുറങ്ങുന്നതിമിക്ടം, തിമിംഗലങ്ങൾ, മാതംഗങ്ങൾ, മ
കരങ്ങൾ, ഇവകളോടുകൂടിയതായുള്ള സമുദ്രം അവിടന്നും ഇവിട
ന്നും വന്നുകൂടിയ പല ജാതി പുല്ലുകളുടെ കൂട്ടം വെള്ളംകുടിച്ചു വററി
ചുരുകൊണ്ടു മുറ്റുതടയ്ക്കൊണ്ടു ശൂന്യമായിത്തീർന്നു.

ചേടി—കഷ്ടം, കഷ്ടം, പിന്നെ-പിന്നെ.

മണ്ഡോ—പൊടി പററിയ പരുഷമായ തലമുടിയിലോടുകൂടിയും, പല്ല കൊഴിഞ്ഞു വല്ലാതെ തുറന്ന മുഖത്തോടുകൂടിയും, തീക്കുറുപ്പോടെ വെയ്ക്കു കണ്ണുകളോടുകൂടിയും, മണ്ണാത്രത്തിന്റെ നിറമായും, കാതില്ലായ്മയും ഉള്ള ഒരു പെണ്ണ് വന്നിട്ടെന്നെമറക്കിക്കൊട്ടിപ്പിടിച്ചു.

ചേടി—അയ്യോ!! പിന്നെ പിന്നെ.

മണ്ഡോ—അസ്സീതയും വെളുത്ത പട്ടുടുത്ത് ചന്ദനം പൂശിയ മുഖമോടുകൂടി, തലമുടി ഭംഗിയിൽ കെട്ടിവെച്ചു മുല്ലപ്പൂക്കൾ അ വളരെ ഭംഗമായി നീട്ടിക്കൊടുത്തിട്ടുള്ള കയ്യുപിടിച്ചു പൂക്കുകവിമാനത്തിൽ കേറുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു. പിന്നെ ഞാൻ പരിചയപ്പെടുന്ന നോരത്തിനു മുമ്പിൽത്തന്നെ ഉണർന്നു.

ചേടി—തമ്പുരാട്ടി! ഇതു വിചാരിച്ചു വ്യസനിക്കുന്നില്ല, സ്വപ്നങ്ങൾ വെളിച്ചാർ വളരെ കാരണങ്ങൾ പറയുന്നുണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ ത്രൈലോക്യത്തിനും ഭയമുലങ്ങളായ നമ്മൾക്കെവിടുന്നു ഭയമുണ്ടാവുന്നു? (അണിയിറയിൽ)

* ഗന്ധംചേർന്നിട്ടുള്ള പൂനിരചാരിഞ്ഞിട്ടുള്ള കാരെപ്പൊഴും ചിത്രംസ്വപ്നാഭിപ്രീതികളുമെപ്പോഴെങ്കിലും മനോഹരമായ ചന്ദനംചേർത്തതായൊട്ടാകയാലും മനോഹരമായൊട്ടാകയാലും സ്വപ്നംശരീരമെപ്പോഴെങ്കിലും ശരീരമെപ്പോഴെങ്കിലും മറയ്ക്കിക്കൊള്ളുക. (൧)

മണ്ഡോ—ഏ! ഇതൊരു പരസ്യപോരെയിരിക്കുന്നുവല്ലോ.

ചേടി—അങ്ങിനെതന്നെയാണു തമ്പുരാട്ടി!

മണ്ഡോ—എടി! നീ പോയിട്ടിതിന്റെ കാരണം അറിഞ്ഞുവാ.

ചേടി—തമ്പുരാട്ടിയുടെ കല്പനപോലെ- (പോയി)

മണ്ഡോ—ഇവിടെ എന്താണ് ആലോചിക്കേണ്ടത്? ആ മനോഹരപ്പെട്ടതിന്റെ മനസ്സിലുടനീളം വേണ്ടി മറ്റൊരാളാവിന്റെ ഉത്സാഹമാണിത്.

ചേടി—(പ്രവേശിച്ചിട്ട്) തമ്പുരാട്ടി ജയിച്ചാലും ഇങ്ങിനെയാണു്.

മണ്ഡോ—നിന്നെബുദ്ധിമുട്ടിയെന്നു ചൊല്ലു. അതേ, മറ്റൊരാളാവില്ലാതെ എന്തു ചെയ്യുന്നു?

ചേടി—അവളേക്കാണൊരു വേണ്ടിത്തന്നാൻ സന്ധ്യയിലുള്ള മോടി കൂട്ടുകയാണ്.

മണ്ഡോ—എടി! കൂടെ വാ, മറ്റൊരാളാവ് അറിയാതെ അശോകവനികയിൽച്ചെന്നു വളർക്കിക്കൊടുത്തു ഇടയിൽ മറഞ്ഞുനിന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേരെ കാമമില്ലാത്ത സ്ത്രീയിൽ മറ്റൊ

രാജാവിന്റെ കാമവൃത്തി കണ്ടു പരിഹസിക്കാം.

ചോടി—തന്മുദ്രയുടെ കല്പനപോലെ എഴുന്നള്ളാം, തന്മുദ്ര
 ട്രിപ്റ്റുന്നള്ളാം.

(രണ്ടാളുംപോയി)

പ്രവേശകം കഴിഞ്ഞു.

(അനന്തരം പരിചാരത്തോടുകൂടി കാമാവേശത്തോടു
 കൂടിയ രാവണൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

രാവണ—(സ്പരം നടിച്ചിട്ട്) വാർദ്ധ! ഞാൻ വളരെക്കാലമാ
 യിട്ട് അടിക്കളഞ്ഞിട്ടുള്ള അഭിമുഖ് ലക്ഷയിൽ പരാന്നെതു സംഗതി?
 അമാത്സ്യനായ ചന്ദ്രയോധിയെ വേഗം വളിച്ചു കൊണ്ടുവത്ര.

കഞ്ചു—(വിചാരം) അന്യോ!! സ്വാമിയുടെ മദനോന്മാദം കേൾ
 തന്നെ.

✓ * അന്തിയായമുദിച്ചയന്മപരിവൃത്തിദൃഷ്ടികളിലേകിയും
 സിന്ധുവിന്റെ തിരയിട്ടുലച്ചതിനേസന്തതിച്ചാലിമനൽകിയും
 റന്തമഞ്ഞലിസുഖംപെട്ടുതൃക്കരങ്ങൾക്കൊണ്ടുതടവീടുമീ
 ചുന്തമേറിനൊരുചന്ദ്രനേയുമറിയുന്നതില്ലദശകന്ധരൻ. (൨)

രാവണ—എന്താണമാന്തിക്കുന്നത്?

കഞ്ചു—സ്വാമിയുടെ കല്പനപോലെ—(വിചാരം) ഇങ്ങിനെയു
 ള്ള രോഗത്തിന്നു മരണമുണ്ടല്ല വൈദ്യന്മാർ—(പോയി)

രാവണ—(അലോചിച്ചു നോക്കിട്ട്) ഇതു സൂര്യനല്ല. ഞാനഭ
 യം കൊടുത്തിട്ടുള്ള ചന്ദ്രനാണല്ലോ. എന്തെന്നാൽ

* പാരാത്മസമസമസമിട്ടഭിതപിപ്പിച്ചീടുവോരാസ്സധാ
 ധാരാശ്ശിനെയുംഭിനാധിപനെയുംതീരെത്തിരിച്ചങ്ങിനെ
 നേരായിട്ടറിയാതെയുള്ള വിരഹിപ്പിച്ചുക്കുവോസംശയം
 തീരാറിട്ടുവിനിനീന്ദനീലനിറമായ്യാണാംകളങ്കാങ്കുരം. (൩)

ഈ ആപത്തെ ഞാൻതന്നെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്താണ്.

* നേരേനമ്മുടെകല്പനാക്ഷരമറിഞ്ഞീടാതിളന്താമര-
 ത്താത്മവാട്ടുകയില്ലാതെമഴകുള്ളൊക്കളാലീന്ദ്രിപൻ
 പാരാതങ്ങിനെയുള്ള ചന്ദ്രനധുനാനേരിട്ടനമ്മത്തപി-
 പ്താവാസ്തനിതപസകൊണ്ടുബലനായാലുംബലപ്പെട്ടിടം. (൪)

(അനന്തരം അമാത്സ്യൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

അമാ—(വിസ്മയത്തോടുകൂടി) അശ്വതുഷ്ട- വളരെക്കാലമായിട്ടി
 ന്നു രാക്ഷസലോകം ചന്ദ്രശ്ശിയുടെ രസമറിയുന്നുണ്ട്.

* പീയൂഷപ്രവാഹമുമായലർശരസ്വതിയു സേനാനിയായ്
 ഐയ്യുന്നൽക്കുളർകാന്തകാന്തിയെഴുമീച്ചന്ദ്രൻവിളങ്ങുന്നതേ
 ഇത്യാൾക്കുള്ള കരങ്ങളേററതുവശാൽപ്പാലാഴിപൊള്ളപൈത-
 ത്തിയുഴംപ്രളയത്തിൽമുങ്ങിയകണക്കുകണലോകത്രയം. (3)
 രാവണൻ—

* അല്ലെചന്ദ്രനിറഞ്ഞുമഞ്ഞുമൊരിയുന്നിൻകാന്തിപൂർണ്ണ-
 നല്ലിത്താൾശാസനാകുമിവനിൽത്തീക്കോരിവർണ്ണിപ്പതിൽ
 തെല്ലുനിന്നടെവീഴുമല്ലലർശരൻതൻവൈഭവംപോലുമായ്,
 ലല്ലൽപ്പെട്ടുഴുന്നസീതയുടെയാണീശ്ശക്തിരാത്രിശരേ. (൩)
 അമാത്യൻ—

* മയ്യോദക്കേടുകാട്ടുദേശമുപേനീവദാസീനനായ് മൃത്യുരാമൻ
 കയ്യാലോവിപ്രിയംചൊന്നുവെച്ചുപാതചെന്നാസപാമിയാലോഹണമേ
 ഇയ്യുള്ളോനിഷ്ഠമല്ലീയ്യഭയമിതിൽവെച്ചൊട്ടുഭേദശാസ്ത്രൻ
 കയ്യാലാണെന്തിതെന്നാൽപ്രഭവിനണയുമാപത്തുകാണാൻറിവിജ്ഞാം.

സ്വപാമിയുടെ അവസ്ഥ വരിയ കഷ്ടംതന്നെ. ഇദ്ദേഹത്തിനെ
 ഇങ്ങിനെ രോമംകൊണ്ടു കെട്ടിട്ട് ഉലക്കകൊണ്ടടിയ്ക്കുന്നുവല്ലോ
 അടുത്തുചെല്ലുകതന്നെ. (ചുറ്റിനടന്നുനോക്കിട്ട്) ഇതാ സ്വപാമി.

* ധ്യാനവൃണ്ടുവിജ്ഞേയാൻതെടുവീറ്റുപാലേമടുത്തുണ്ടുമായ്
 ത്താനേനീലസരോജസൽപ്രഭശരൽക്കാർപോലെകൈവിട്ടിതാ
 സ്ഥാനത്തിൽപ്പുലാപഗ്നിയങ്ങിനെകുടിച്ച്കുടൽക്കൊറ്റുമായ്
 ത്താനനന്യന്നറിയാതനംഗനെരിയുമെന്യ് ചൂണ്ടിരല്ലെന്നതേ.

(അടുത്തുചെന്നിട്ട്) സ്വപാമി ജയിച്ചാലും.

രാവണൻ—വിശേഷിച്ച് വല്ല വർത്തമാനവുമുണ്ടോ?

അമാ—(വിചാരം) മഹാരാജാവ് തെളിഞ്ഞു സംസാരിയ്ക്കുന്നു
 ഞല്ലൊ. (സ്പഷ്ടം) ഒരു നാട്ടുവർത്തമാനമുണ്ട്.

രാവണൻ—നിച്ഛ- ഡ്വാലിയെക്കൊന്നിട്ട് രാമൻ സുഗ്രീഹനെസ്സേ
 വിടുന്നു എന്നല്ലേ?

അമാ—അതുതന്നെയാണു്. ഒരു വിശേഷവുംകൂടിയുണ്ട്.

രാവണൻ—അതുപറയൂ.

അമാ—സീതയെ അനേചചിച്ഛാൻവേണ്ടി അവന്റെ കല്പനപ്ര-
 കാരം എല്ലാദിക്കിലും ഡാനരാസെന്ദ്രം നടക്കുന്നുണ്ട്.

രാവണൻ—എന്ത് എന്ത് ‘സീതയെ അനേചചിച്ഛാൻവേണ്ടി
 അവന്റെ കല്പനപ്രകാരം എല്ലാദിക്കിലും ഡാനരാസെന്ദ്രം നടക്കുന്നു
 ണ്ടു്’ എന്നോ ? വിചാരിച്ചുനോക്കൂ.

ഉരഗപുരമടയ്ക്കു പെട്ടുതംശസ്രമാക്കി
 സുരജയികുളരക്കുമ്പാകുനേരേനിറക്കെ
 അരിയൊരമർനിവത്തിൽക്കേറുവാൻകാട്ടുവള്ളി
 ഞെട്ടുതളിതമശിക്കുമെക്കടക്കുട്ടമാമോ. (൯)

അമാ—വാനരന്മാർ പരിവ്രാസ്യന്മാരായിരിക്കാം. പക്ഷെ—
 രാവ—പറയൂ അതെന്താണ് ?

അമാ—വില്ലാളികൾക്ക് ജയിച്ചുകൂടാത്തവനാണ് ഭാശരഥിഎന്നു പറയുന്നുണ്ട്.

രാവണ—എന്ത് എന്ത് ? 'വില്ലാളികൾക്ക് ജയിച്ചുകൂടാത്തവനാണ് ഭാശരഥി എന്നു പറയുന്നുണ്ട്' എന്നോ പിചാരിച്ചു നോക്കൂ.

* എന്നെപ്പേടിച്ചുകോപിയ്ക്കുകിലമരവരൻനേരെനില്ക്കാനാമാള-
 ല്ലെന്നല്ലെൻകൈമയക്കീപുരഹരനതളുന്നോതവൻകുന്നിൽമുനം
 എന്നോടങ്ങേറുതോറാഗ്രഹഗണമവമാനത്തിലാകുന്നുവല്ലോ.
 തെന്നാലെൻ്റെവരിയാമ്പോലൊതമനജനേടോപാവമേറാസ്യ-
 [നാംനീ. (൧൦)

അമാ—എന്ത് എന്ത് ? രാമൻ ഒരു മനുഷ്യനാണ് എന്നോ ?

* ഗുരുവരവചനത്താൽവന്നുവൻകാട്ടിൽവാഴ്-
 ന്നൊരുരഘുപതിപാത്താൽക്കേവലമെത്തുന്നല്ലേ
 അരിയഭവനാഹിംസാപാലനങ്ങൾക്കുമൂലം
 ഹരികുലമതിച്ചുണ്ടായുന്നഗോവിന്ദനല്ലോ. (൧൧)

രാവണ—എന്ത് എന്ത് ? വിഷ്ണുവാണ് എന്നോ ? അമ്പോ!! അവൻ പേടിയ്ക്കേണ്ടവൻ തന്നെ.

* അണ്ണനാമമരരാജനെപ്പടയിൽവെന്നതോന്നിതുപോലെയാ
 വിണ്ണിൽനാമുടയരാക്ഷസപ്പരിഷ്ഠാപണങ്ങൾതടരവിസഗ
 തിണ്ണമാശ്ചരിയുമ്പുരസ്സുകളുടൊത്തുപേടിപെടുമപ്പൊഴീ
 കണ്ണനുള്ളജവീച്ചുമൊക്കെയെവിടെക്കിടന്നുവനിതവരേ. (൧൨)

അമാ—എന്ത് എന്ത് ? ആരാണ് ദേവകളെജ്ജയിച്ചതു ?

രാവണ—ദേവകളെജ്ജയിച്ചവനെ താനറിയില്ലേ ?

അമാ—എനിയ്ക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.

രാവണ—എന്നാൽ ഞാൻതന്നെയാണ്.

അമാ—ഇതു ഭോഷ്ടാണ്.

* കൊള്ളാമന്തകനപ്പുകൾക്കടയവൻവിന്തേശനിന്ദൻമുതൽ
 കള്ളവാമ്പവരേജ്ജയിച്ചിതുവോൻനന്നായ് പ്രയത്നംനിന്നാ

ഉള്ളത്തിന്നുതോരയെച്ചുമധുനാകാമൻറപുപ്പുണ്ടു-
യുള്ളസ്രുങ്ങുതറച്ചുവീണ്ടുമിളകിപ്പൊയ്ക്കോയതെന്തിങ്ങിനേ. (൧൩)

രാവണ—എന്ത് എന്ത്? പുപ്പായുധനെനെ പ്രാദിക്കുന്നു
എന്നാണോ ഉഗ്രം?

അമാ—പ്രത്യക്ഷമാണല്ലോ.

രാവണ—ശരി- പ്രത്യക്ഷത്തിന്നു വിഷയമാണല്ലോ.

* അങ്കത്തിൽത്രിപുരപൊരിച്ചവനെഴുതുകണ്ണിപ്പുണ്ടായതീ-
ന്തികൾപെട്ടൊരുപേരുമാത്രമെഴുവോരക്കാനെവെയുമോ?
എങ്കൽജ്ഞാനകിതൻറനൽപ്പുറിയപ്പംകണ്ണുകളില്ലംശരൽ
ത്തികൾക്കൊത്തമുഖംപരംപരവശതപത്തേവരുത്തുന്നുതേ. (൧൪)

അമാ — * ചന്തത്തിൽവേദവിദ്യകൾ
ചിന്തിച്ചറിവോൻവിധിപ്രപെരുന്നൻ
എന്തിന്നുപരൻറൊച്ചുയി.
ലന്താമുൾക്കൊണ്ടകീർത്തിനേടുന്നു? (൧൫)

രാവണ—അല്ലാ ഇതും അകീർത്തിയാണോ?

അമാ—ഇതിലധികം അകീർത്തിമറൊന്നുമില്ല.

രാവണൻ—

* കൊണ്ടാട്ടംവിധിപോലെയുപാശരതം
പേയ്ക്കൊന്നൊരാളുംചമ-
ച്ചുണ്ടാക്കരുളവായദിവ്യമൊഴികൾക്ക-
ള്ളത്ഥമായുള്ളവൻ
വീണ്ടുംവാനവർന്നാഥനംബുധിസുതാ
കാന്തന്നടുത്തഗ്രജൻ
പേണ്ടുംപോലെയർല്ലയൊത്തഴുകിചാ-
ളുതപ്പെടുന്നില്ലയോ? (൧൬)

അമാ—അകീർത്തിയെന്നുള്ളതിരിക്കട്ടെ. സർവ്വമസാധകമാ-
യ ധർമ്മത്തിനെ നമ്മൾ ആട്ടിപ്പറത്താക്കിക്കഴിഞ്ഞുവോ?

രാവണ—നയത്തേ! കാര്യത്തിനുവേണ്ടിയല്ലെ കാരണം സന്ധാ-
ദിക്കേണ്ടതാ?

* സ്വർഗ്ഗംകീട്ടേണമെന്നാലതിന്നിഹവലജി-
ത്തിൻറവല്ലതെന്തേറ്റും
നീക്കമുച്ഛുതട്ടാതെഴുമസിസഖിയാ-
യുണ്ടിതാചന്ദ്രവാസം

നില്ക്കുന്നിന്റെറധർമ്മനിയതമതുബലം

കെട്ടവർക്കുള്ളപായം

ശക്തനെന്നോണമെന്തടുത്തുവന്നപിഡം

പട്ടുമായിട്ടിരിക്കും.

(൧൭)

അമാ—സ്വപാമിയുടെ ശക്തി അങ്ങനെയുള്ളതുതന്നെ. ഇവിടത്തെപ്പോലെയുള്ള ശക്തിമാന്മാർ സാധുക്കളുടെ നടപ്പു വിട്ടുകൊടുത്താലോ? എന്നാൽ രാജാധിപർ മാത്രം നോക്കുന്ന രാമന്റെ സാധുത്വം നോക്കാതിരിക്കുന്നതു ശരിയാണോ?

രാവണ—എന്ത് എന്ത് രാമൻ നല്ലവനാണ് എന്നോ?

* വില്ലാളിയർനില്പിട്ടിട്ടുതാടകയെറിംസിട്ടു

കഷ്ടമൊളിവിൽ

ചൊല്ലാൻചാലിയിലുമെന്തെന്നിടയാടുന്നോക്കി

ചൊല്ലുന്നവിലേ

വില്ലായതുംജടയുമന്യോന്യഭിന്നമിഹരാജാധി

ധർമ്മമുടയോൻ

നല്ലാളരാമനവന്നിന്നാമസാധുജടയോക്കി

ബോധിക്കുകയോ.

(൧൮)

അമാ—ഇന്നിങ്ങിത്രത്തോളമേ അധികാരമുള്ളൂ.

രാവണ—പറയൂ. തന്നെയുണ്ടാണാധികാരം?

അമാ—തീവർത്തവചനം.

രാവണ—പറയൂ. തീവർത്തം എന്നുവെച്ചാൽ എന്താണ്?

അമാ—ധർമ്മാർത്ഥകാമങ്ങൾ.

രാവണ—പേരുതിരിച്ചുപറയൂ.

അമാ—ധർമ്മം.

രാവണൻ—

* ദണ്ഡുക്കുദണ്ഡവിധിചെയ്യാതദണ്ഡപാണി

ദണ്ഡമെടുത്തുദണ്ഡനശക്തിയാലേ

വിജ്ഞാക്കുടുംവിഭവമൊക്കെമുക്കുവീനും

ദണ്ഡിച്ചുധർമ്മമിന്നിന്നേടുവതെന്തിന്നിങ്ങാൻ. (൧൯)

പറയൂ പിന്നത്തെന്തെന്താണ്?

അമാ—അതും.

രാവണ—അതുകൊണ്ടെന്താണ് സാധ്യം?

അമാ—ദണ്ഡാരത്തിന്റേയും സൈന്യത്തിന്റേയും സമൃദ്ധി.

രാവണൻ —

* പരമിഹഗഗനത്തിൽസ്സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നരക്ഷോ
 വരർമമബലമായുൻവിത്തഭാരംകുബേരൻ
 പരിചിലരികലോകംമൃന്നമിന്നെന്നധീനം
 പറകിനിയുമിനിയ്ക്കീസ്തൃയ്ക്കുമെന്തിന്നുകൊള്ളാം. (൨൦)
 ഒടുവിട്ടുള്ളതെന്താണ്?

അമാ..... കാമം.

രാവണ—അതിനാണ് നാംആഗ്രഹിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ടു ഏ
 ന്റെ ആഗ്രഹംസാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നാണ്.

അമാ.....അതിൽവെച്ചും അധികം നല്ലതിലാണ് മനസ്സുവയ്ക്കേ
 ണ്ടത്.

രാവണ—അങ്ങിനെതന്നെയാണ് ചെയ്തുവരുന്നത്.

അമാ—അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ—

* ഇവളെന്തിനിതന്ത്രഭക്തയാ-
 ഉവനീസംഭവയാർവിരക്തയാർ
 തവദേവവശ്ശാർതോൽക്കുഭവോ-
 രവരോധാംഗനമാർകളിലയോ. (൨൧)

രാവണ—വിസ്സി അതു മറെറാരുത്തനല്ല നിശ്ചയിക്കേണ്ടത്.

* അന്യനങ്ങനഭവിച്ചലക്ഷ്മിയും
 പിന്നെമന്നിച്ചുവായരത്നവും
 തന്നിൽനന്ദിനിനയാത്തവിദ്യയും
 നന്നിതോകളകനല്ലനീതിയോ? (൨൨)

അമാ—ഇതിനുമേൽഅയ്യടങ്ങേഗതിയുള്ളു. സ്വാമി ബുദ്ധിയു
 ടെ സഹായമുള്ളു, നില വിട്ടുപോയി.

രാവണ—ചെല്ല രാമന്റെ വത്സമാനമറിയുന്നതിലേയ്ക്കു ചാര
 ന്നാക്കു വേഗം കല്പനകൊടുക്ക.

അമാ—സ്വാമിയുടെ കല്പനപോലെ.

* പോരിങ്കൽപ്പേടികൊണ്ടല്ലയിതവരിപുവിൽ
 ദ്വക്ഷപാതംപിടിച്ചു-
 ല്ലോരുന്മോലപ്രിയംഞാനിതുവിധമിവിട്ടു
 ത്തോടുണർത്തിച്ചതൊന്നും
 നേരേകണ്ണസ്ഥലത്തിൽക്കനിവകലെവെടിഞ്ഞി-
 ട്ടുവാർവെക്കിപ്പുറത്താൻ
 നേരേതൽസ്വാമിയോടായ്ശുഭമതിസുജനം
 പാശ്വമൊന്നേകുമിട്ടു. (൨൩)

(പോയി)

രാവണ—വർദ്ധര അശോകവനികയിലേയ്ക്കുള്ള വഴികാണിഷ്ഠി?
കാഞ്ചു—സ്വാമിയുടെ കല്പനപോലെ ഇതിലേ ഇതിലേ.

(രണ്ടാളും ഉദ്യാനപ്രവേശനം)

രാവണ—(എല്ലാടവും നോക്കിട്ട്) അമ്പ മനസ്സിന്റെ പരിചയ
പരവശതപാ കേമനതന്നെ. സീത ഇവിടെയിരുന്നുണ്ടൊരു രാമന്റെത
പോവണം തന്നെയാണല്ലോ വിചാരിക്കുന്നത്—ഇവിടെ—

* ധൃഷ്ടനായ് ത്രിദശനാഥർ കാഞ്ചനയമര
ദൃഷ്ടകരയിൽ നിന്നുപാ-
ത്ത് തിലേയ്ക്കു റാമമെടുത്ത യചുസംഭൃത-
ധന്യങ്ങളിവയൊക്കെയും
ശിഷ്ടമഹംസമിന്നുകിട്ടുംകനകപത്മ
മുണ്ടിവിടെയങ്ങുപൂ-
മൊട്ടിളന്തളിർകൾകണ്ടുകണ്ടുമദമാണ്ടി-
ടുന്നിതുകയിൽക്കലം.

(൨൨)

കാഞ്ചു—ഓംഗമാല ചന്ദ്രകൺസരഭ്യത്തെ യെന്നപോലെയാണ്
സീത രാവണവിഭവത്തെ വിചാരിയ്ക്കുന്നത്.

രാവണ—* തപരിതരമശോകനല്ലതേന്മാവിവററിൻ
നറുമലർനിരകൊണ്ടീലോകമൊക്കെജ്ജയില്ലാൻ
സ്മരനിരസുവൃക്ഷങ്ങൾക്കെഴുംപൂക്കളാകും
ശരണികളെടുത്താൽ പിന്നെയെന്നോതിടേണ്ടു? (൨൩)

വർദ്ധര! സീത ശിശുചാത്രക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിലല്ലേ ഇരിയ്ക്കു-
ന്നത്?

കാഞ്ചു—സ്വാമി! അതെ.

രാവണ—സീതയാകട്ടെ-

* നിന്ദാഭാവമൊടെന്നെന്നോക്കുമിഹത്താൻക-
ണ്ണാമൃതപ്രായമായ്
ചൊന്നാൽ ദൃഷ്ടാമെന്നമോചവിടുൻചൊ-
ത്തുംകരത്താരിനാൽ
നന്നായ് രാമനെയുംവിളിച്ചുകരയുമാൻ
ചെന്നുകൊളുപ്പിച്ചു-
വെന്നാമുട്ടമിനി പ്രസാദനമിവൾക്കൊന്നെ-
ന്നറിഞ്ഞീലൊൻ.

(൨൪)

(അനന്തരം സീതയും വള്ളിക്കെട്ടിൽ മറഞ്ഞുകൊണ്ടു മണ്ഡോദരിയും ചേടിയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

സീത—അന്യോ! ! രാക്ഷസന്മാരിയുടെ നിർമ്മതം.

മണ്ഡോ—എടി! ഇതാ മഹാരാജാവ്— വിചാരിച്ചതില്പോൾ കാണാനായി.

രാവണ—(അടുത്തു ചെന്നിട്ട്) അല്ലേ ! ദേവി!

സീത—എന്താണാവോ പാപി പറയാൻ ഭാവിയ്ക്കുന്നത്?

രാവണ—ദേവി

* ചെയ്തുംഗംഗാവതാരംസ്മരതതതിതമു-

പ്ലാപ്തവയ്ക്കുന്നതേറ്റം

ഭൂതേശക്കുന്നിലോനന്ദനവനമതിലോ

നിങ്ങൾനേരേതപസ്സാൽ

സാധിപ്പാൻബുദ്ധിമുട്ടുംസുരപുരവിഭവം

തമ്പിക്കയ്ക്കാൾകപക്ഷേ

പാതിപ്രത്യംതട്ടക്കുന്നിതുപരിചമതിൻ

മടുതേസ്വപ്നമാഗ്നം.

(൨൯)

സീത—നിന്റെ സ്വപ്നമാഗ്നം പാപമാണ്. അതുപുതുനെ അശ്രയിച്ചിട്ടുള്ള നാകത്തിൽപ്പോലാണെ ഞാനാഗ്രഹിയ്ക്കുന്നുള്ളു.

രാവണ—ദേവി ! ഞാൻ ഭവതി മൂലമായിട്ട് എല്ലാ അന്തഃപുരസ്ത്രീകളേയും ഉപേക്ഷിയ്ക്കുന്നു.

മണ്ഡോ—ഓർമ്മയിരിയ്ക്കട്ടേ. മഹാരാജാവിനിതോർമ്മയിരിയ്ക്കട്ടേ.

സീത—അന്തഃപുരസ്ത്രീകളേ മാത്രമല്ല, നീ ജീവനേയും ഉപേക്ഷിയ്ക്കും.

രാവണ—ദേവി ! സത്യമാണ്. കാമദേവൻ എന്റെ ജീവനെ ഹരിയ്ക്കുന്നുണ്ട്.

സീത—അല്ല, അല്ല, കാമദേവനല്ല. കാമദേവനെക്കാളും സുന്ദരനായ അർച്ചപുത്രനാണ്.

മണ്ഡോ—അന്യോ !! മനുഷ്യജാതി കഠിനവാക്കു പറയുന്ന വാചാണ്.

(രാവണ—ഉറക്കെ ചിരിച്ചിട്ട്)

* നിത്യകാട്ടിൽക്കിടക്കുന്നൊരുബഹുവികല

ക്ഷത്രിയന്തന്റെശസ്ത്രം

യുദ്ധത്തിൽശത്രുലക്ഷ്യമേല്ക്കുതുഞ്ചതസംഹിത

രാവണനെന്നതൊക്കും

എന്താ! ദുർഗ്ഗാക്ഷമൊക്കെക്കുറിക്കുന്നമുറി-

ചോരശക്തിന്റെവരും

ശുദ്ധപുരുഷൻതളിർക്കൊത്തൊരുവിധമുസാ

കൊണ്ടുകൊണ്ടാട്ടുവോൻഞാൻ.

(൨൮)

മണ്ഡേ—മഹാരാജാവെന്താണാവോ ഭാവിയിലെന്നത്. ഒന്നുകൊണ്ടും ഇവർ പാട്ടിലാവുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

രാവണ—ദേവി! ഇതാ ഞാൻതൊഴുന്നു.

* ഗന്ധർവ്വസൃഷ്ടികൾതൊഴുന്നതൊക്കെമരിമാർ
യക്ഷിമാർപിന്നെന്നാഗ

രൈന്വേനൻനേർവാണിമാർതൊട്ടുവലകൾപലമ.

ട്ടുള്ളൊരന്തഃപുരത്തിൽ

ചിന്തിച്ചാലിങ്ങിനിയുള്ളവർകൾമുഴുവനും

നിൻദാസ്യപ്രവൃത്തി-

യ്ക്കെന്തിനുംനിന്നിടുംസുന്ദരി! തവകനിവി-

യ്ക്കുകുണ്ടെങ്കിലെന്നും.

(൨൯)

മണ്ഡേ—ഇവർക്കുതാനിതും ചെയ്തുകൊടുക്കാം. ഇനിയും മഹാരാജാക്കളെന്നു വിചാരിപ്പാനില്ലല്ലോ.

ചേടി—നോക്കൂ, നോക്കൂ, തമ്പുരാട്ടി! എല്ലാകാലംബെന്തിച്ചിരിക്കുന്ന അജ്ഞാതവസ്തുക്കളെക്കൊണ്ട് അവിടെയവിടെപ്പടക്കാനിട്ടുപൊങ്ങുന്ന സുരപ്പങ്ങളോടുകൂടിയ സമുദ്രപോലെയിരിക്കുന്നു തമ്പുരാൻ.

മണ്ഡേ—മഹാരാജാവ് അഭിലാഷം സാധിക്കാത്തതുകൊണ്ട് ഈ പ്രതിവൃത്തയുടെ നേരേ കോപിക്കില്ലല്ലോ.

കാഴ്ച—(വിചാരം) ഞാനെന്നു നോക്കട്ടെ.

* നൽകുന്ന മൈതനചാപ്പിളത്തൊരമയേപ്പോലുള്ളവൈദേഹിയാ-

ളിപ്പോൾനല്ലഴകുള്ളിളംകുളർമതിയൊട്ടേറെയൊത്തീടുമേ

ഒറ്റപങ്കുജമൊട്ടുകുന്ദിവിവസംപത്മാകരംപോലെക്കൈ

കുറ്റിക്കൊണ്ടുവിളങ്ങിടുന്നവിരവോടിന്നേരമിദ്രേഹവും.

(൩൦)

രാവണ—ദേവി! ഇതാ അനന്യത്തിന്റെ സർവ്വസ്വമായ നമസ്കാരം. (എന്നു നമസ്കരിച്ചു)

സീത—(കാൽ മടക്കുന്നു)

മണ്ഡേ—ഇവർ ധീരതന്നെ. മഹാരാജാവിന്റെ ശിരസ്സു ചെളിയെന്നപോലെ പാദംകൊണ്ടു പരിഹരിക്കുന്നുവല്ലോ. സീത ചുമിവി സുതയാണെന്നും രാമൻ പത്മനാഭനാണെന്നും ഒരു നാട്ടുവർത്തമാനമുള്ളതു സത്യംതന്നെ.

കാഞ്ചു—രാജപുത്രി! മഹാരാജാവിന്റെ പ്രണിപാതത്തെ എന്താണു് നിസ്സാരമാക്കിത്തള്ളുന്നതു്?

* വിപ്രന്മാർയജനംപ്രണാമമിവകൊണ്ടെന്നുശ്രംഭിച്ചുവാൻ കെല്ലിൽപ്പൂജകഴിച്ചിടുംമകബോരേന്ദ്രാദിധനോർകളും ദുഷ്ടംവിട്ടുകരകൊടുത്തുവരുവോരീസ്വാമിതാൻനിന്നെയു-
ണ്ടിപ്പോൾസ്സന്ദരിപത്തുമെഴുകിയെടുക്കുമ്പിട്ടുളപ്പുന്നിതാ.
സീത—അല്ല അല്ല ഇതുപ്രണിപാതമല്ല. വിനിപാതമാണു്.

കാഞ്ചു—ഇവൾ അനന്യത്തിനയോഗ്യമല്ല.

രാവണ—ദേവി! ഭവതിയുടെ പാദങ്ങളാണിനിയ്ക്കു ശരണം.

സീത—അർച്ചപുത്രന്റെ പാദങ്ങളെശ്ശരണംപ്രാപിയ്ക്കൂ.

രാവണ—(കോപത്തോടുകൂടിചിടഞ്ഞങ്ങീററിട്ടു)എന്ത് എന്ത്.

* നാനാജാതികൾനാട്ടുകാരൊട്ടു കരംവാങ്ങിബ്രഹ്മജിഹ്വപ്പെഴും താനാകമ്പടിപാദിടത്തിലധികംന്യായനടത്തുന്നവർ നാനാഭൂപരവർക്കുററതസമയാഭൂവാണ്ണനിന്നമ്മനി താനായ്നോക്കുവതീപ്പരിവൃതകൾതൻചാരിത്രമെന്തിങ്ങിനെ.
സീത—അതിനിയ്ക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.

രാവണ—ചന്ദ്രരാസമെവിടെ?

സീത—ഇതിനിയ്ക്കു ലാഭമാണു്. പ്രാണങ്ങൾ അർച്ചപുത്രന്റെ പാദങ്ങളിൽത്തന്നെ ചെന്നു ചേർന്നു കൊള്ളും.

മണ്ഡോ—ഇങ്ങിനെയായി. ഇവൾ ഒരുപരിവൃതയാണു് താനും. എന്റെ പ്രാണങ്ങളെക്കൊണ്ടു് മഹാരാജാവു് വരുത്തുന്ന അനന്യത്തിൽനിന്നു രക്ഷിയ്ക്കുതന്നെ. (രണ്ടു പേരുടേയുംഇടയിൽ ചെന്നു നിന്നിട്ടു്) മഹാരാജാവു് ജയിച്ചാലും.

രാവണ—എയ്- മയപുത്രിയായ മണ്ഡോദരീ ദേവിയാ? (ലജ്ജിച്ചു തലതാഴി നില്ക്കുന്നു)

മണ്ഡോ—മഹാരാജാവേ! ഇവളുടെ ഭർത്താവായ രാമനും ഇവിടുത്തെ വാളിനിന്യാവാൻ മതിയാവില്ല. പിന്നെയുണ്ടോ പിടിച്ചു കൊണ്ടിട്ടുള്ള ഇവൾ ഇവിടുനിന്നി ഒന്നുമിണ്ടാതിരുന്നാൽത്തന്നെ പ്രാണൻ കളഞ്ഞുകൊള്ളും.

കാഞ്ചു—(വിചാരം)

* മന്നിന്റെനാഥനുടെമാനിനിഭൂമിപോലെ യെന്നല്ലമൽപ്രഭുപെരുങ്കടലെന്നപോലെ എന്നാലിവർക്കിടയിൽവന്നമയന്റെപുത്രീ നന്നായ്ധരിത്രിയതുകാപ്പൊരുവേലപോലെ. (ന.ന.)

ഇനിയും ഇതൊരു നല്ല അവസരമാണ്. (സ്പഷ്ടം) സ്വാമി വാളെ ടുത്തതെന്നാണ്?

* തെല്ലെങ്ങാങ്ങാസ്സരമാക്കണയുമപജയം
കണ്ടറിഞ്ഞിട്ടസാക്ഷാൽ
കല്പശ്രീകണ്ഠനേത്രൻകടകനൽചിതറം
ചക്രമൊന്നേന്തിയെന്നോ?
അല്ലെങ്കിൽത്തക്ഷകൻഞാണടയപുകഴുമാശ്രീ
പിന്നാകുമ്പോനായ്
വില്പകത്തിന്നുവേണ്ടിപ്പുരരിപുകുലയേ-
ററിക്കഴിഞ്ഞെന്നതുണ്ടോ? (൩൪)

രാവണ—ഇതു ശരിതന്നെ. (അണിയറയിൽ)ദേവൻ ജയിച്ചാലും സ്വാമിജയിച്ചാലും ലങ്കേശ്വരൻ ജയിച്ചാലും പത്തുനാഴികരാച്ചെന്നു. നീരാട്ടുകളില്ലുള്ള സമയം തെറ്റുന്നു. ശേഷം പെരുമ്പറകളും മുഴങ്ങുന്നു. മഹാരാജാവ് ഇതിലെ ഇതിലെ.

രാവണ—ഇപ്പോൾ നിങ്ങളൊരു വിറപ്പുമായിത്തീർന്നു. പ്രഭാതമായിട്ടറിയാം.

(പരിവാരങ്ങളോടുകൂടി രാവണൻപോയി)

സീത—രാക്ഷസന്റെ കൈകൊണ്ടുമരിയ്ക്കുക എന്നുള്ളതു വലിയപാപത്തന്നെയാണ്. അതുകൊണ്ട് അശ്വതുനെ വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു തന്നത്താൻ ജീവത്യാഗം ചെയ്തതന്നെ.(നോക്കീട്ട്)ഭാഗ്യംകൊണ്ട് രാക്ഷസികളൊക്കെ ഉറക്കമായി. അയി!! രാക്ഷസൻതൊട്ടതുകൊണ്ട് കാവ് അശുഭമായി. അതുകൊണ്ട് പോയ്യിൽച്ചെന്നു പരിശുദ്ധമായതിന്റെ ശേഷം രാക്ഷസസങ്കടത്തിൽനിന്നു വിട്ടുപോവുകതന്നെ.

(എല്ലാവരുംപോയി)

അശോകവനികാങ്കഃഘ്നന
അഞ്ചാമങ്കം കഴിഞ്ഞു.

ആ ശ്ലു

പുഡാമണി.

ഭാഷാ നാടകം.

ആറാമങ്കം.

(അനന്തരം മോതിരം കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു്
ഹരമാൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

ഹര.—ഇല്ലോ—

* നാഗസ്രീതീസാക്ഷിയല്ല സഖിമൈനാകംകടന്നാശുപോ-
ന്നാകാശത്തിലിരിഞ്ഞതോപെതുവരിക്കാറിട്ടിഴച്ചുങ്ങിനെ
വേഗാലച്ചുനമേകിയതുതരസംഭവിയ്ക്കുകൊമോതിരം
നൾകാൻവിട്ടൊരുരാമബാണമതുപോലിങ്ങത്തിന്താൻലങ്കയിൽ.

എന്നാൽ ആ ഉദ്യാനം ഏതു ഭാഗത്താണ് ആവോ? ശിംശുപാദ
ക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽദേവി ഇരിയ്ക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഗുരൂരാജാവ് ഉപദേശിച്ചത് അവിടെയാണല്ലോ. (ചൂരിനടന്നു നോക്കിട്ട്) അമ്പാ!! രാക്ഷസപട്ടണത്തിന്റെ ശ്രീ കേമംതന്നെ.

* വെടിപ്പൊട്ടംഭംഗിയിലുള്ളവസ്തു
കിടപ്പതെന്തെന്നമരാലയത്തിൽ
ചിട്ടത്തുടൻലങ്കയിലേയ്ക്കുതൊക്ക
കടത്തിടുംരാക്ഷസരാജനത്രേ. (൨)

എന്നുള്ളതു സത്യംതന്നെ. (സ്പർശുചം നടിച്ചിട്ട്) ഇതായിരിയ്ക്കും
ആ ഉദ്യാനം.

ഇതാ * സരസമധുപനാദംനന്മയോടാനയിച്ചും
തരുക്ഷസുപരാഗംപാർത്തുപാദേവലിച്ചും
സംസിതിരയുരുമ്മിസ്സാധുശൈത്യംവഹിച്ചും
വരുവാതമമതാതൽതന്നെയുണ്ടാതിടുന്നു. (൩)

ഇതാണ് ആ ഉദ്യാനം, അകത്തേയ്ക്കു കടക്കുകതന്നെ. (കടന്ന് എല്ലാടവും നോക്കിട്ട് അതുതത്തോടുകൂടി)

* പട്ടല്ലോപല്ലവംമുത്തണിമലർപവിഴം
 കായവൈസ്സത്യുരണം
 ചട്ടറീട്ടുന്നപതുമുളകൾമരതകം
 കൊമ്പുചെന്നെന്നശേഷം
 കാട്ടിൽപ്പാറ്റാകിപ്പുഞ്ഞാനിതുവരെയറിയാ-
 ത്തിമരക്കൂട്ടമേതോ
 തിട്ടംകല്ലുറ്റവാണെന്നതിനിവിടെനമു-
 ക്കണ്ടുവേറിട്ടുകാഴ്ചം.

(ര)

ശിശുപാത്രകൃഷ്ണത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ ദേവിയുണ്ടെന്നു സമ്പ്രതി പറഞ്ഞത് ഇവിടെയാണ്. (നോക്കിട്ട്) ഇതാ ശിശുപാത്രകൃഷ്ണം.

(സന്തോഷത്തോടുകൂടി അടുത്തുചെന്നിട്ട് വിഷ്ണുവത്തോടുകൂടി)

ഇവിടെദേവിയെക്കാണാനില്ലല്ലോ. രാക്ഷസൻ കൊണ്ടു പുറത്തു പോയോ? അതോ തന്നാൽത്തന്നെ സാഹസം പ്രവൃത്തിച്ചിരിയ്ക്കുമോ? ഞാൻ സമുദ്രം ലംഘിച്ചതു വെറുതെയായല്ലോ. സുഗ്രീവന്റെ മനോരഥം നിഷ്പലമായല്ലോ. സ്വാമി കല്പിച്ചുതന്നിട്ടുള്ള അടയാളമോരിടം എന്തുപറഞ്ഞു മടക്കിക്കൊടുക്കേണ്ട? എല്ലാകൊണ്ടും ദേവിയെ കൂടാതെ ദേവൻ ജീവിച്ചിരിയ്ക്കുന്നതല്ല. പിന്നെസ്സുഗ്രീവനും ഭരതലക്ഷ്മണന്മാരും ദേവികളും ഇതിന്നൊക്കെ നിഷ്പലമായ പുരസ്കാരംകൊണ്ട് ഞാൻ കാരണമായിത്തീർന്നല്ലോ. സ്വാമിയോടു മിശ്രവാക്കു പറയുക എന്നുള്ളത് ഒരിക്കലും ചെയ്യുകൂടാ. അതുകൊണ്ട് ഞാനനുശങ്കിച്ച് ഉത്തര പ്രവൃത്തികളെക്കൊണ്ട് യശശ്ശരീരനാവുക എന്നറച്ചു.

(അണിയറയിൽ) ഭഗവാനേ ! ചന്ദ്ര!

ഹരഃ—എന്താണിത്? ആട്ടെ കേട്ടു നോക്കട്ടേ.

(അണിയറയിൽ) ഭഗവാനേ ! അങ്ങേയ്ക്കിതാ നമസ്കാരം. നമുക്കെക്കാലമായിട്ട് ഇനിയ്ക്കിന്നിവിടുത്തെ കാണാൻ സംഗതിവന്നു.

ഹരഃ—ഇതൊരു വില്പനമാണല്ലോ. വൃക്ഷകോടത്തിൽ മറഞ്ഞുനിന്ന് വർത്തമാനമറികതന്നെ. (അങ്ങിനെ ചെയ്തിട്ട്) ഇതാ ദേവി ഇവളുടെ.

* x മണ്ണിൽക്കിടന്നുടനാടുകുന്നാൽക്കുപോത-
 റപ്പുണ്ണിൻകഴുത്തൊതുനിറംകലർപരാഗം
 കണ്ണിരുചേന്നിതവിമുത്തമുലത്തടത്തിൽ
 തിണ്ണന്നതേച്ചവിധമായസംസാരരാഗം.

(൫)

ഇവളുടെ വിലാപവാക്കുകളെസ്സാമിയുടെ ചെവികൾക്കു കാട്ടുവെല്ലുവാൻ വേണ്ടിക്കുറച്ചുനേരം കേട്ടു ധരിക്കുകതന്നെ (മിണ്ടാതെ ഇരിയ്ക്കുന്നു)

(അനന്തരം വിലാപം ചെയ്തുകൊണ്ട് സീത പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു)

സീത—ചന്ദ്ര! ഞാൻ അങ്ങയെ ശകാരപ്പാൻ ഭാവിയ്ക്കുന്നു. അങ്ങുന്യായം കൃത്യം ഒരു ബന്ധുവാണെന്നുകേട്ടിട്ടുണ്ട്. പിന്നെ എന്റെ അർത്ഥപുത്രനോട് ഏറ്റവും സദുപദനാണ് അങ്ങനെയും ജനങ്ങൾ പറയുന്നുണ്ട്. അങ്ങനെയല്ല, അങ്ങനെയല്ല, ഞാനൊരു വൃത്തതന്നെയാണ്. അങ്ങു നാളത്തോറും ഭാഗ്യമാരെ മാറിമാറി നിയമിയ്ക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. അർത്ഥപുത്രനാകട്ടെ മദഭാഗ്യയായ എന്നോടു മാത്രമേ ചേർന്നു രമിയ്ക്കുന്നുള്ളൂ. അദ്ദേഹം അതിരില്ലാത്ത അങ്ങുന്യായം ഒരു ഭാഗത്ത് എന്നേയും ഒരു ഭാഗത്ത് അർത്ഥപുത്രനേയും കാണുന്നുണ്ടല്ലോ. എന്നിട്ടും ഒന്നുമിണ്ടാതെ ഉദാസീനനേപ്പോലെ പോകയല്ലേ ചെയ്യുന്നത്.

ഹരഃ—ഇവളുടെ വിലാപത്തിന്റെ ഒടുവിൽ നേരിട്ടുചെല്ലാം.

സീത—ഇവരാണ് സപ്തപർവ്വം എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇദ്ദേഹമാണല്ലോ രാമവംശരാജാക്കന്മാരുടെ കുലഗുരുവായ ഭഗവാൻ വസിഷ്ഠമഹർഷി. ഇതാ പതിവുതമാക്കൊരു ദുഷ്ടാന്തഭൂതയായ ഭഗവതി അരുന്ധതീദേവി. ഭഗവതി! എന്തുറപ്പാണിത്? രാക്ഷസമധ്യത്തിൽ കിടന്നു കഴങ്ങുന്ന ഇനിയ്ക്ക് ഒരു നിവൃത്തിയും പറഞ്ഞുതന്നില്ലല്ലോ. എങ്ങനെയെങ്കിലും ഇവിടുത്തെക്കണ്ടാമുള്ള ഫലം ഞാൻ മററൊരു വിധമാക്കുന്നുണ്ട്.

ഹരഃ—ഞാൻ ഇടയ്ക്ക് ചെന്നു തടയട്ടെ.

സീത—എവിടെനിന്നാണ് നിലവിളി? ഇതാ ഈശ്വരവാകിരാത്രിയാകുന്ന രാക്ഷസൻ വിജോജിപ്പിച്ചതിനാൽ എന്നേപ്പോലേ ശൂന്യമാകുംവണ്ണം നിലവിളിക്കുന്നു.

ഹരഃ—സപഥിനി! ഇതുശൂന്യമല്ല. ഇവിടുത്തെ ഭർത്താവായ ശ്രീരാമൻ തിരുവടി ഇവിടുത്തെ ഈ വാക്കുകൾ കേൾക്കുന്നുണ്ട്.

സീത—എന്താണിത്? പരിഭവം പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ദേവകളുടേ അനുഗ്രഹമായിരിക്കുമോ? അല്ലെങ്കിൽ രാക്ഷസന്റെ മററൊരുവിധത്തിലുള്ള മായതന്നെയായിരിക്കും.

ഹരഃ—സപഥിനി! സംശയംവേണ്ട. അർത്ഥനായി മനുവംശപ്രദീപനായിരിക്കുന്ന ശ്രീരാമസപഥിയുടെ ദൂതനാണ് ഞാൻ.

സീത—ഇവന്റെ വാക്കു മധുരമായിത്തന്നെയായിരിക്കുന്നുണ്ട്. അല്ല രാക്ഷസജാതിയല്ല. പുററിന്റെ ഉള്ളിൽനിന്നുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു.

ഹരഃ—സപഥിനി! ഇവിടെയ്ക്കിതാനമസ്കാരം.

സീത—നീ സ്വന്തംരൂപം കാണിച്ചുതര. വൃക്ഷഭോടൊത്തിൽ നിന്നിറങ്ങിവര.

ഹന്ത—സ്വമിനിയുടെകല്പനപോലെ. (ഇറങ്ങിനമസ്കരിച്ചു.)

സീത—എ് ഇതൊരു വാനനാണല്ലോ. പ്രായേണ ഈ രൂപം രാക്ഷസൻ സ്വീകരിച്ചില്ല.

ഹന്ത—

* എല്ലാക്കുടുംബന്മാരും ഭവതിയുടെ ചിതയെ ശ്രദ്ധിച്ചുള്ള മൂന്നാം ചെല്ലാമുക്കുമെമിമന്നം നവമണിപതിയുൾക്കൊണ്ടുനാടുകിടന്നു എല്ലാജ്യോത്സനാക്കമ്പടിപരിമമണിയും മാമലയ്ക്കും കടൽക്കും നല്ലാർമൊഴുചിതപംസുപുരചരിയാം ഗംഗനാൾക്കുന്നപോലെ.

സീത—(വിചാരം) മധുരവചനം പറയുന്ന ഇവനാരായിരിയ്ക്കും? ഇവനോടു ചോദിക്കുകതന്നെ. പിന്നെ ഇവനേപ്പരീക്ഷിച്ചു നോക്കുവാൻ പ്രാണമായ അശ്വത്ഥാശ്വമേധനിയും ഉണ്ടല്ലോ. (സ്പഷ്ടം) വിസ്തരിച്ചുപറയൂ! ഭേ! നീയ്ക്കാരാണ്? എന്തൊരുവഴിയ്ക്കാണ് അതുപുത്രനായിട്ടു സംസാർക്കുണ്ടായത്?

ഹന്ത—സ്വമിനികേട്ടാലും. ഞാൻ വായുഭഗവാന്റെ പുത്രനാണ്. സുഗ്രീവന്റെ ഭൃത്യനാണ്. ഹന്തമാൻ എന്നാണ് പേര്.

സീത—പിന്നെ- പിന്നെ-

ഹന്ത—പിന്നെ-സുഗ്രീവൻ അഗ്രജനായ ബാലിയോടു സ്മിതമായിട്ടും രാജ്യനിമിത്തമായിട്ടും വലിയ വൈരമുണ്ടായിത്തീർന്നു.

സീത—പിന്നെ പിന്നെ.

ഹന്ത—പിന്നെ. അസ്സുഗ്രീവൻ ബാലിയോടുള്ള ദ്വേഷമുണ്ടായിട്ടു വലിയ വൈരമുണ്ടായിത്തീർന്നു.

സീത—പിന്നെ- പിന്നെ-

ഹന്ത—പിന്നെ സുഗ്രീവൻ മഹർഷിശാപനിമിത്തം ബാലിയ്ക്കു കടന്നുചാത്തതായ “മാധുവൻ” എന്ന പദ്യത്തിൽ പറയുന്നു.

സീത—പിന്നെ- പിന്നെ-

ഹന്ത—പിന്നെ അങ്ങിനെയിരിയ്ക്കുന്ന കാലത്തിൽ ഈ അല്ലായ സ്സായ രാക്ഷസൻ ചരിച്ച് സ്വമിനിയേ ഇങ്ങിനെ ഒരു കഷ്ടസ്ഥിതിയിലാക്കി.

സീത—പിന്നെ-പിന്നെ-

ഹന്ത—അതിന്റെശേഷം അരാമദേവൻ ധീരനാണെങ്കിലും കോണത്തിന്റെ ബലാഭാഷ്ട് സമുദ്രം എന്നപോലെ അധീരതയിൽപ്പെട്ടു.

സീത—പിന്നെ- പിന്നെ-

ഹരഃ—പിന്നെ അനുജനോടുകൂടിയ രാമസ്വാമി മരിച്ചുപോയ ജായുപിന്റെ വാക്കിനെ പ്രമാണിച്ചിട്ട് ഇവിടുത്തെങ്ങനെയെങ്കിലും വേണ്ടി ഒരുമലയിൽനിന്നു മറെറൊരു മലയിലും ഒരു കാട്ടിൽനിന്നു മറെറൊരു കാട്ടിലും മാറിമാറി പിന്നെയും പിന്നെയും നടന്ന് സ്ഥലങ്ങളൊക്കെ ക്ഷയിച്ചു ലമാക്കി:

സീത—പിന്നെ- പിന്നെ-

ഹരഃ—പിന്നെ ഒരു വലിയ കാട്ടിൽ വെച്ചു ബാലിയുടെ ചാരമാരെ പ്പരീക്ഷിച്ചു റിയുവാൻ വേണ്ടി സ്ത്രീവന്റെ കല്പന പ്രകാരം നടക്കുന്ന ഞാൻ ദേവനെക്കണ്ടെത്തി,

സീത—സത്യമാണ്? നിന്റെ കണ്ണുകൊണ്ട്?

ഹരഃ—സ്വാമിനി! ഉവ്വ്.

സീത—പറയൂ. പറയൂ. എങ്ങിനെയാണ് ആയുപുത്രന്റെ സ്വരൂപം?

ഹരഃ—സ്വാമിനി കേട്ടാലും, ശ്രീരാമദേവൻ തിരുവടിയുടെ—

* തുക്കാലിൽ ശംഖുചക്രം നവരൂപമിദമഥാ
 തുക്കണങ്കാലൊതുങ്ങി
 ചൊൽക്കൊള്ളു മദ്ധ്യമിത്രോപചവിചുവശിച-
 യ്ക്കൊത്തിട്ടും മാർത്തത്തിൽ
 മുഖശ്രീവത്സചിഹ്നം ഫണിയിണപണിയും
 നീണ്ടുതെക്കുകൾ പൊയ്ക്കൊ-
 രൊക്കും തുക്കണമിന്നുമുഴമതിരയതിരാ-
 യ്യിന്നിട്ടും ചാരവക്ത്രം.

(9)

സീത—ഇപ്പോൾ ആയുപുത്രനെക്കൊണ്ടു നന്നായുപോലെ തോന്നുന്നു. പിന്നെ-പിന്നെ-

ഹരഃ—പിന്നെ അപ്പോൾ-

* അല്ലേ നീലോല്പലാക്ഷീ മണിമമദധിതേ-
 ഹന്തനീശ്വരോപായൈ-
 നെല്ലാം ചൊല്ലിട്ടു കാട്ടിൽ സുരപരവരനാ-
 യീടുമാസ്സുവാമിരാമൻ
 വല്ലഭതേ കല്പകണ്ഠിയിൽ മുഴുകിനി-
 മ്മാറിട്ടും വെളുത്തൊൻ
 മെല്ലെ ശ്രീകങ്കണം ശ്രീമകുടമിചകളാ-
 ക്കീട്ടു വെണ്മണകണ്ടെൻ.

(൧)

എന്തിനാവളം പൊയെന്നു. ഇവിടുത്തെങ്ങനെയെന്നും ദേവനും

സച്ചാംഗാരണമായിത്തീർന്നു.

സീത—എന്റെയൊന്നെന്നു നീയെങ്ങിനെയാളിടത്തു?

ഹര—കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത ഇനിക്ക് പ്രമാണമായിട്ടു ചൊല്ലുകയാണു നണ്ടായിതന്നുവല്ലോ.

സീത—ശരി. പിന്നെ- പിന്നെ-

ഹര—പിന്നെ.

* മത്തളംഗനിശ്ചയത്തനന്തരകത്തൊക്കത്തതതരാജിയും
കുത്തിവീണരിവിയാർന്നനച്ചുപരിശുദ്ധപുരുഷന്മാരും
തത്രപന്ഥയുടെവീചിമാലപിളരുന്നകാറ്റുകൂലമായതി-
ല്ലാത്തമേതവഗുണങ്ങളോർത്തികിയോരുദേവനായിത്തുടങ്ങി.

സീത—പിന്നെ- പിന്നെ-

ഹര—

* കാനയ്യായ് ചണ്ടിനാൾകുന്നതിനുമുതിരുമാച്ചുകൂവാകത്തിനോടും
കാനയ്യായ്കാമപ്പുപ്പുതുമ്പുനാകുന്നോരുളംഗത്തിനോടും
താനാൻനന്ദിച്ചുകിഷ്കിസസമനിയുംരാജാഹസത്തിനോടും
ഭ്രാന്താപ്രാപ്തിച്ചുദേവൻമുഹൂർത്തപിദേവതിയെന്നുസന്ദേശമേകാൻ.

സീത—പിന്നെ പിന്നെ-

ഹര—* അരിയമയിൽനിന്നാദങ്കാണ്ടുമാക്കേതെക്കുറ്റു
നിസന്ദസമുലയ്ക്കുന്നോരിങ്കുറുകൊണ്ടും
കരിമുകിൽമവിനതപംചേർത്തരാവിങ്കൊല്ലാം
നരവരനുമുഹൂർത്തപ്രാണസന്ദേശമായി.

(ഫെ)

അപ്പോൾത്തന്നെ മിന്നൽകൊണ്ടു വെളിച്ചംവിണമുറ്റം —

* വെള്ളത്തിൽമുങ്ങിയഴുമെന്മടിരാക്ഷസാർത-
ന്നുള്ളകുരത്തളിരുമാത്രമുയർന്നിടത്തു
കൊള്ളാമിതെന്നുമുഹൂർത്തവെട്ടുദേവിദേവ-
നുള്ളംവിരിഞ്ഞപലകോകനദംപിടിച്ചു.

(ഫെ)

മറൊരാൾക്കിടയിൽനിന്നും —

* നല്ലൊരുമൽത്തളിർചെന്തുചേർത്തുകഴുന്നെന്ന-
ത്തതിൽനിന്നുതാൻ

മെല്ലെപ്പുക്കുളമുറുക്കിനിന്നുചുറ്റിപ്പിരി-
ന്നവെച്ചങ്ങിനെ

അല്ലെങ്കിൽ കോപനേവരികനീയെൻജീ-
വനാഥമേജവാൽ
മെല്ലെന്നിങ്ങിനെ ചെന്നുപുത്തലതയിൽ ചെയ്തീ-
ടിനാൻ സാന്താനം.

(൧൩)

സീത—പവനപുത്ര! ഇതു സ്ത്രീകൾക്കു പ്രിയപ്പെട്ടതെന്നായിരിയ്ക്കും. ഇനിയൊരാളെ ശോകത്തെയും ലജ്ജയേയും ഉണ്ടാക്കുന്നു. പറയൂ-പറയൂ-ഇപ്പോഴും നിർദ്വേഷമായ ഇനിയു വേണ്ടി അതുപുത്രൻ അങ്ങിനെ തന്നെയായിരിയ്ക്കുകയാണോ?

ഹന്ത—അല്ല അല്ല, സഹായം കിട്ടുകകൊണ്ട് ദേവനിപ്പോൾ പ്രസാദിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു.

സീത—അതുപുത്രൻ അനന്തകാലത്തിങ്കൽ മിത്രമായത് അരാണെന്നു കൂടി എന്നോടു പറയൂ.

ഹന്ത—സപാമിനി കേട്ടാവും. ആ കാട്ടിൽനിന്നു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയിട്ട് സംസ്കാരം ദേവദേവികൾക്കെന്നപോലെ രാമസുഗ്രീവന്മാർക്കു തമ്മിൽ ഞാൻ സംബന്ധമുണ്ടാക്കി.

സീത—പിന്നെ-പിന്നെ-

ഹന്ത—പിന്നെ അവിടുത്തെ പ്രഭാവംകൊണ്ട് ബാലിഭയംതീരെയില്ലാതെ സർവ്വവാനരജകാധിപത്വം എല്ലാറ്റിടിലും അപ്രതീഹതശാസനമാകുംവണ്ണം പ്രയത്നംകൂടാതെ തന്നെ സുഗ്രീവൻ കിട്ടി.

സീത—പിന്നെ-പിന്നെ-

ഹന്ത—ഇങ്ങിനെ കാര്യം സാധിച്ചതിന്റെ ശേഷം സുഗ്രീവനും ഇവിടുത്തെ അനേചന്മാരും എന്ന സപാമികാർയ്ക്കത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു.

സീത—പിന്നെ പിന്നെ.

ഹന്ത—പിന്നെ ജനംകൊണ്ടു മാത്രം പരിഹാസ പാത്രങ്ങളായും കർമ്മംകൊണ്ടു ദേവകളേയും കടത്തി വെക്കുന്നവരായുമുള്ള വാനരവീരന്മാരേയും ജകാധിപന്മാരേയും അവധി നിശ്ചയിച്ചു നാലു ദിക്കിലേയ്ക്കും അയച്ചു.

സീത—പിന്നെ പിന്നെ-

ഹന്ത—ഈദ്ദിക്കിലേയ്ക്കു യുവരാജാവായ അംഗദനായ നായകനോടു കൂടിയതും ജകാദരാജാവായ ജാംബവാൻ മുന്വിട്ടു നടക്കുന്നതുമായി ഞാൻ തുടങ്ങിയ സൈന്യത്തെക്കുറിച്ചയച്ചു.

സീത—ഈദ്ദിക്കു ശങ്കിടേണ്ട ദിക്കാണല്ലോ. പിന്നെ-പിന്നെ-

ഹന്ത—പിന്നെ എല്ലാ വാനരവീരന്മാരും നോക്കി നില്ക്കുംപോൾ മുന്വിൽക്കണ്ടു വിശ്വാസമുണ്ടാകുകകൊണ്ട് എന്ന അടുക്കൽ

വിളിച്ചു തരികയും കല്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

സീത—എന്ത്? എന്ത്?

ഹര—(നമസ്കരിച്ചു മോതിരം കൊടുക്കുന്നു)

സീത—(വാങ്ങിയിട്ട്) ഇതാണല്ലോ അത്ഭുതംഗുലികൾ. ഇതല്ലോ മാഹർഷിമാർ കൊടുത്തത്. ഇതല്ലോ കർമ്മം കൊണ്ടുവന്നത്.

ഹര—(വിചാരം) ഇതാ ദേവി-

* / പൂരികൃതിലിങ്ങിങ്ങിട്ടുനമുക്കുവന്നുവന്നു
കരതളിരിട്ടൊഴുകുന്നതെന്തുപോലും
വിരലുകളിലിട്ടുനമുക്കുവന്നുവന്നു
പരവശമിവിടെയൊക്കെനോക്കുന്നുപിന്നെ. (ഘ)

സീത—ഇതല്ലോ ലോകഭരണത്തിനും അഭരണമായിട്ടുള്ളത. ഇതല്ലോ വില്ലിന്റെ ഞാണു വലിയുപേയം കഴങ്ങിയിരുന്നത്. ഇതല്ലോ രാജസഭയായെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നത്. ഇതല്ലോ രാത്രിതോറും രത്നപ്രദമായിട്ടുള്ളത്. ഇതല്ലോ വടനാലുകാരത്തിനും കണ്ണാടിയിലായി കല്പിച്ചിരുന്നത്.

ഹര—ഇവയെ കുറിച്ചു ദേവൻ ഇതിലും ആറിരട്ടി ഉന്മാദപ്പെട്ടേണ്ടതാണു.

സീത—മോതിരമേ! ഞാനെന്നപോലെ നീയും അശ്വതുഷ്ടന്റെ കൈവശത്തിൽനിന്നു വിട്ടുപോയല്ലോ. എന്നേപ്പോലെ അശ്വതുഷ്ടൻ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തതാണല്ലോ നീയും. നിനക്കെന്തുകൊണ്ടു വൈ വർണ്ണമുണ്ടായി? എന്നേപ്പോലെ നിന്നേയും രാക്ഷസൻ ബലാൽക്കാ ഭരണകൊണ്ടുവന്നു എന്നുണ്ടോ?

ഹര—(സ്മയം)

* വരദപുരിയിൽനിന്നുവന്നുവന്നു
വിരലുകളിലിട്ടുനമുക്കുവന്നുവന്നു
പരമിതവരെയുള്ള നാളിൽവിശ്രാന്തിയേന്തി
ത്തരണിയണിമണിനിൽചാതമെമേൽവെല്ലോ. (ഘ)

സീത—എന്താണു ചെയ്യേണ്ടത്?

ഹര—(വിചാരം) ഇവയുടെ-

* വിളിയിച്ചപോലെയുള്ളതാ
തളിർമേനിയിലോടുകൂടിപോകും
പുളകമൊട്ടുംശ്യാമമയം
വെളിവിൽക്കാണുന്നതുണ്ടിഹത്താൻ. (ഘ)

സീത—പ്രദേശത്തിൽ അക്ഷരങ്ങൾ വായിച്ചുനോക്കട്ടെ (കൈമലത്തിനോക്കുന്നു)

ഹരഃ—ചെന്തളിർകരമതിൽവീണിത

ചിതുംകണ്ണീർകണങ്ങളൊരുപോലെ

ഹന്തപൊടിച്ചുതിന്നതിരായ്

ചെന്താരതിൽവീണമഞ്ഞുപൊടിപോലെ.

(൧൭)

സീത—ഭൂ!! നിന്നെക്കണ്ടതു കൊണ്ട് ഇനിയും ദേവകൾക്കു നമുക്കു നന്മയായി എന്നു ഞാനറിയുന്നു. ആയുർപ്പുത്രന്റെ വാക്കുകൾപ്പോലെ എന്റെ ചെവികൾക്കു കെട്ടുകൾ തോന്നുന്നു. അല്ലാതെ അടയാളത്തിനു വേണ്ടിയല്ലേ. ആയുർപ്പുത്രന്റെ മറ്റൊരു അടയാളമായ വാക്കും എന്ന്നോടു പറയൂ.

ഹരഃ—ഇവിടുന്നു ചതിനിവയിൽപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോൾ അടയാളത്തിന്റെ ഉറപ്പിനുവേണ്ടി ഇതുംകൂടി അരുളിച്ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

സീത—എന്തെന്നാണ്.

ഹരഃ—* / സൈധരംനിന്ദിതരേണൊന്നൊരുകുറിചതിവി.

ല്ലാത്തനേരത്തണഞ്ഞെൻ

ചോരൻനീടന്യനെന്നായ് വേതിമധുരമാ-

യ് ചൊല്ലിമെല്ലെത്താനീം

പാരമഞ്ജുവെളിച്ചത്തിമയുവിതരും

മുല്ലമാലുത്തിനാലെ

നേരേകൈകെട്ടുകെന്നാക്കപടമൊടുവരും

ഹന്തബന്ധിച്ചുചിത്തം.

(൧൮)

സീത—(സന്തോഷത്തോടുകൂടി) അശാലതേ! ഇപ്പോൾ നിനക്കു പൂക്കം—നിന്നെ മാതരി അമൃതകൊണ്ടു നനയ്ക്കുന്നുണ്ട്ല്ലോ. മനസ്സേ! നിനക്കും ആയുർപ്പുത്രൻ നടപ്പാക്കുന്ന വഴിയുണ്ടാക്കിത്തന്നു. ജീവിതമേ! നീയ്ക്കും അന്തകരാജധാനിയിലേയ്ക്കുള്ള വഴിയുടെ പകുതിയിൽവെച്ചു തിരിച്ചുപോന്നു. പവനപുത്ര! നിന്നോടു കറച്ചു പറഞ്ഞാൽകൊള്ളാമെന്നു മോഹമുണ്ട്. പറയേണ്ടതെന്താണെന്നൊട്ടും അറിഞ്ഞുകൂടാതാനും. നിന്റെ അച്ഛനായ വായുദേവൻ സകലലോകങ്ങളുടേയും പ്രാണനാണല്ലോ. എന്നാൽ എന്റെ പ്രാണൻ നീതന്നെയായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

ഹരഃ—ദേവി ഭൂതന്മാരെസ്സാന്തപനം ചെയ്താൻ സമർത്ഥനാല്ലോ.

സീത—വായുപുത്ര! പറയൂ പറയൂ. ഇത് അജ്ഞതം തന്നെ. എന്തൊരുപായംകൊണ്ടാണിപ്പോൾ ഇറിക്കു വന്നത്? എങ്ങിനെയാണീ വലിയസമുദ്രം കടന്നത്?

ഹരഃ—ചിന്ന ആപ്പച്ചുതത്തിൽനിന്ന് ദേവന്റെ കല്പനയെ

പ്രസാദമോലെ ശിംസ്സിൽ വെച്ചുകൊണ്ട് ഈടിക്കിലേയ്ക്കു വാന
ര സൈന്യം പുറപ്പെട്ടു.

സീത—പിന്നെ-പിന്നെ-

ഹന്തു—പിന്നെ-

* കാര്യം മലകൾക്കെഴുംഗുഹയിലെന്നല്ലാത്തവയായ്ക്കു യാൽ
പുറത്തിങ്ങിമരങ്ങൾനില്പൊരുതദീതീരക്കൊട്ടുകാട്ടിപ്പും
പോരാവൻകടൽതൻരടാടിയിച്ചുചുറ്റുംതലമേലാണു
പാശത്തെപ്പൊഴുമെഴിച്ചുവധിതെറിച്ചുകുചീറ്റുവുളം. (൧൯)

സീത—പിന്നെ- പിന്നെ-

ഹന്തു—പിന്നെ അവധി തെറിച്ചൊഴുതു കൊണ്ടു ഏല്പാ വാ
നരപരികളും പ്രായോപവേശനം ചെയ്യാൻ തീച്ചയാക്കി.

സീത—കഷ്ടം! കഷ്ടം! പിന്നെ- പിന്നെ-

ഹന്തു—പിന്നെ ആ സമയത്തിൽ മരിച്ചുപോയ ജടായുവി
ന്റെർ ജ്യേഷ്ഠനായ സന്ധാതി എന്ന ഗുഹ്വരാജാവ് കെട്ടുകേട്ടു ആപ്ര
യോപവേശസ്ഥലത്തെത്തി.

സീത—പിന്നെ- പിന്നെ-

ഹന്തു—പിന്നെ അദ്ദേഹം ഉടെത്താമസിച്ച്കുന്നവനെപ്പോലെ
ഇവിടുത്തെ വഞ്ചനയൊക്കെ നല്ലവണ്ണം ഞങ്ങൾക്കറിയിച്ചു
തന്നു.

സീത—അശ്വത്ഥം തന്നെ. ആ ജാതിക്കാരുടെ പരോപകാരി
കളാണല്ലോ. മുമ്പിപ്പും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അറാജൻ ഇനിയ്ക്കുവേണ്ടി
പ്രാണൻ കളഞ്ഞു. പിന്നെ- പിന്നെ-

ഹന്തു—പിന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശമൂലം മഹാസമുദ്രം
ചാടിക്കടന്ന് ഈ ഉദ്യാനത്തിൽ വന്നെത്തി.

സീത—ഏന്റെ ശോകസമുദ്രം തന്നെയാണു് നീ കടന്നതു്.
വൃസനങ്കടമവനമരക്കാരനായ വായുപുത്ര! പറയൂ- പറയൂ-ഈ വൃ
സനം തീരുന്നതെന്നാണു്?

ഹന്തു—ഇവിടേയ്ക്കു ഭർത്താവിന്റെസന്ദേശമുണ്ട്.

സീത—സന്ദേശമുണ്ടോ? ഇനിയ്ക്കു അറാഗ്രഹമായി.

ഹന്തു—ഇങ്ങിനെയാണു് ഭർതുസന്ദേശം.

* നല്ലോരാസ്സൽസദസ്സിൽഗുരുഗുഹമതിൽവെ-
ച്ചുനൂത്താൻവില്ലുവച്ചി-
ട്ടില്ലോകല്യാണകാലേഗുരുതരജാഹനേപണ്ടു
കയ്ക്കൊണ്ടുനിന്നെ

വല്ലാതെ പണ്ണികുറുപ്പാൽ ചതിയിലിറുപിണച്ചോരു
 ബന്ധത്തിൽനിന്നും
 ചൊല്ലാളും വില്ലുപോരിൽപ്പട്ടതയൊടു കൂടിച്ചിട്ടു
 കയ്യാണ്ടുകൊള്ളാം.

(൨൦)

സീത—രാക്ഷസന്റെ പ്രാണനെ മുന്തിവെടുത്തിട്ടു ആയുപുത്രൻ
 പിന്നെ എന്നെക്കൊണ്ടുപോകും അല്ലേ. എന്നാൽ എന്തിനിപ്പോൾ
 നീ താമസിക്കുന്നു? വേഗംചെല്ലൂ. ഋഷികുളുടെ അനുഗ്രഹമായ ഈ
 ചൂഡാമണി വാങ്ങിക്കൊള്ളൂ. ആയുപുത്രനും ഇതുകണ്ടാൽ ഞാൻ അ
 നുകൂലയാണെന്നു ധരിച്ചുകൊള്ളും.

ഹനു—അന്ധ ദേവിയുടെ ഉചിതജ്ഞതയും ദാക്ഷിണ്യവും ദേ
 വിപ്രസാദിച്ചാലും (വാങ്ങുന്നു)

സീത—ആയുപുത്രൻ അധികം വ്യസനിക്കാത്തവിധത്തിൽ എ
 ന്റെ വർത്തമാനമൊക്കെ പറയണം.

ഹനു—സ്വാമിനിയുടെ കല്പനപോലെ ഇനിക്ക് അനുഗ്രഹമാ
 യി.

സീത—നിയും ചെല്ലു ഞാനും മുന്തിവെടുത്തപ്പോലെ ശിശുവാ
 വൃക്ഷിന്റെ ചുവട്ടിൽ നിങ്ങളുടെ വർത്തമാനം കേൾപ്പാൻ തയ്യാറാ
 യിരിക്കാം.

ഹനുമാൻ—

* ഭാരതരാക്ഷസകുലം മുടിമുപ്പണിതീൻ ചാപമതുവെച്ചുകെ-
 ത്താരുമുടിമുട്ടുമുതോലുറുത്തുനൊമ്പയ് പ്രണമണിഞ്ഞതോ
 ചാരുവായുടകുടന്തൻവരരേഖയുള്ള കരതാരിനാൽ
 വീരരാമനയിദേവിദേവനിവിടുത്തെവേണിയെ ചിടുത്തിടും

(എല്ലാവരും പോയി)

അനുഗ്രഹീയാങ്കം എന്ന ആരാമങ്കം
 കഴിഞ്ഞു.

ആശു ചുഡാമണി.

ഭാഷാസാഹിത്യം.

പ്രകാശനം.

(അനന്തരം ഭാഷ്യയോടു കൂടി വിദ്യാധരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിദ്യാ—സൗഭാമിനി! ഇപ്പോൾ വിദ്യാഭവതയെ അരാധിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ട് ദേവേന്ദ്രനെ സ്തോവിപ്പാൻ പതിച്ചുള്ള സമയം ഞാനത്ര നോക്കിയില്ല. കുറച്ച് ബുദ്ധിമുട്ടിയാവും എന്റെ പിന്നാലെ പോകുമ്പോൾ പോയിട്ട് വേണ്ടുന്നതെന്തിൽ അവിടെ ചെല്ലണം.

സൗഭാ—ആയ്! ഇതാ ഞാൻ.

വിദ്യാ—സൗഭാമിനി! വത്ര.

* മെച്ചമോടു വിടരുന്ന ദിവ്യമലർമാലനല്ലഴകെഴുംവിധം വെച്ചുണിഞ്ഞ കചബന്ധമൊന്നിഹ മുറയ്ക്കേണ്ടതിൽ മുറയ്ക്കേണ്ടാ അച്ഛൻ കണ്ഡലമുദിച്ച ചാരമുദിച്ചതേറ്റ ചാപമണിയും മുലക്കച്ചവെച്ചിനിവരിഞ്ഞുകെട്ടുകയിവില്ലൊളിച്ചുവെച്ചിനി. (എ)

സൗഭാ—ആയ്! അങ്ങിനെതന്നെ.

വിദ്യാ—നോക്ക- നോക്ക.

* കുന്നിന്റെ വരുട്ടിയിൽ നിന്നുടനഞ്ചനാഭ ചിന്നനാഭസ്സിച്ചു തന്നെ മുക്കിമാനീം ഒന്നൊന്നു തായ്വലപടാത്മമഹോമിഴ്ത്തി- ത്തിന്നു നൂലോലവനിയുണ്ടിതരോന്നിട്ടുണ്ടോ? (ര)

സൗഭാ—ആയ്, കലപത്തങ്ങൾ പോലും ഇപ്പോൾ സംശയിക്കത്തക്ക സ്ഥിതിയിലായിരിക്കുന്നു.

(ചുറ്റിനടക്കുന്നു)

വിദ്യാ—ഓഹോ നമുക്കു വഴിയാത്ര ഇപ്പോൾ വളരെ സുഖമായിരിക്കുന്നു.

ഒരുപുറത്ത് ദയിതയുടെ കഷ്ടപ്പാടും മററൊരുപുറത്ത് ദിഗ്വധുവയോധരസ്തർക്കം.

* വാനിൻവായുവതന്നതേറുവടിവിൽശക്രോപപച്ഛായമാം
വാനോർവക്ത്രവഴിയു വാച്ചുസുഖവുംപൂണ്ടിങ്ങുപോകുന്നുഞാൻ
താനേതന്നെത്തന്നീതനിനെയുംകാർമോലഗർഭങ്ങളിൽ
ത്താനേതുംവലയാഗ്രവത്സരകലകൊണ്ടിട്ടുരച്ചങ്ങിനേ.

(ന)

(അണിയറയിൽ)

* കയ്യൊള്ളാമിന്നതൊട്ടാരരശ്മിപെട്ടത്തൊ-
യഗിയു ഹവ്യം
സ്വപ്തംഗാസ്സാതരായ്സന്ധ്യയിലുഷിദ്വചഭക്തേ-
പേക്കുംജപിക്കാം
നേക്കായ് നിർഭീതിപായാംരവിഹയമതിനുംമന്ദ-
രാഭിയുസാലു-
ന്മാക്കുംചാരിത്രഭംഗാൽഭയമതുകളയാം-
സ്വപ്തമാഗ്തംതുറക്കാം.

(ര)

വിദ്വാ—എ് ലോകത്തിലൊക്കെ പരസ്യം ചെയ്യുന്നതുപോലെ
ഇരിക്കുന്നു. രാവണനെ കൊന്നുകഴിഞ്ഞിരിക്കണം.

സൗഭാ—ഞാനും അങ്ങിനെതന്നെയാണു വിചാരിക്കുന്നത്.
രാമൻ രാക്ഷസകുലം രാവണമാത്രാവശേഷമാക്കിത്തീർത്തു എന്നൊരു
വർത്തമാനം ഇന്നലെ നടന്നിരുന്നു.

(അനന്തരംപെരുമ്പറയടിച്ചുകൊണ്ടു ജാംബവാൻ
പ്രവേശിക്കുന്നു)

ജാംബ—‘കയ്യൊള്ളാം’ (എന്നൊന്നുകൂടി ചൊല്ലിട്ട്)

* പണ്ടാവാനമൃത്തിയാനമുചിയേക്കൊന്നിട്ടയന്നടി-
ത്തണ്ടാർചൂഴുമുടൻപെരുമ്പറയടിച്ചുകൊണ്ടുപാഞ്ഞെന്നറം
കൊണ്ടാടിട്ടരകണ്ഠനേക്കലകഴിച്ചാരമനംനമ്മളിൽ
ക്കൊണ്ടാവേലചുമത്തിതക്കതൊഴിലേനാട്ടാർനടത്തുദൃഢം.

വിദ്വാ—(സന്തോഷത്തോടുകൂടി) ഇപ്പോൾ ത്രൈലോക്യത്തി
ന്റെ കണ്ടകം കളഞ്ഞു.

സൗ—ഇപ്പോൾ പതിവ്രതമാരുടെ മനസ്സിലൊരു ശ്വാസം വീ
ണ.

ജാംബ—വലിയ ഭാരമാണല്ലോ. നടത്തട്ടേ. (പോയി)

വിദ്വാ—സൗഭാമിനി! ഇപ്പോൾ ഇപ്പോൾ സാധിച്ചതുകൊണ്ടു
വികസിതാക്ഷനായ സഹസ്രാക്ഷനെ നമുക്കു ചെന്നു പൂജിക്കുക
ന്നെ.

(രണ്ടു പേരുംപോയി)

വിഷ്ണുഭം കഴിഞ്ഞു.

(അനന്തരം യുദ്ധവേഷംകളഞ്ഞ ലക്ഷ്മണനോടും സുഗ്രീവനോടും വിഭീഷണനോടും കൂടി ശ്രീരാമൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

രാമ—സഖേ! വിഭീഷണ!

* എന്നാലോപരിപുക്കടൻപതിനരിച്ചുള്ളോരുലോകത്തെയാ-
നൊന്നായ്ക്കിടന്നിപ്പോൾകൊമുചിതമ്പോലാചരിപ്പിഞ്ഞുടോ
ഒന്നായ്ക്കടസങ്കടങ്ങളിലെഴുംപെരുകുമാർക്കുവിധയ
നന്നായ്ക്കുവജാതദർശനമൊന്നു ചൂപാസമുണ്ടാക്കുമേ. (ന)

വിഭീ—ദേവൻ പ്രസാദിക്കുന്നു. ഞാൻ ബന്ധു സ്നേഹത്താലൊ
ന്നും പറയുന്നില്ല.

* നന്നായുള്ള ജനങ്ങളെങ്ങുരങ്ങുനീചാരിദ്രരാജങ്ങളെ-
ങ്ങെന്നാലുമെനയ്ക്കിടുന്നിതുവേൽപ്പാദാശ്രയണൽസുഖം
എന്നല്ലാതെനരിപ്പൊരഗ്രജനെയെന്നാലുഞ്ചലശ്രീസുഖ-
ത്തിനില്ലാലവലേശവുംനരപതേപാത്താലിനിയ്ക്കാഗ്രഹം. (എ)
രാമ—യെ!! അങ്ങിനെ പറയരുത്. ഇതു രാജാക്കന്മാർക്കു ധർമ്മം
മല്ല. സ്വാധീനത്തിൽ വന്നലക്ഷ്യമേ അപമാനിയ്ക്കരുത്; എന്നുത
ന്നെയല്ല.

* ചാലേസൽഗുണശീലനിന്നൊട്ടുസമംനിന്നഗ്രജൻതൻബല-
ത്താലേനാട്ടുകടത്തിവിട്ടുവളരെക്കാലത്തിലേക്കെങ്കിലും
ചേലിൽസ്തലഗമയ്ക്കു മുന്പുടയനീമുന്പായ്നടന്നിന്നാൻ
പെരലസ്ത്രപ്രക്ഷിതിപുക്കുധർമ്മമടിയുന്നിട്ടെന്തെല്ലാടവും. (ഖ)
വിഭീ—ദേവ! ഇന്നുമുതൽ

* പരമിഹബഹുമാനത്തിന്നുഞാൻചാത്രമായ്നി-
ന്തിരുവടികനിവോടൊത്തിപ്പുനായ്ക്കൊഞ്ചാലേ
ഹരനണിയുവതെന്നായ്ക്കട്ടെയ്ക്കുളിലെല്ലാം
വരിചിന്നൊട്ടുധന്മാർചൂടിടുന്നുണ്ടല്ലോ. (ഗ)

രാമ—സഖേ! സുഗ്രീവ! അങ്ങയുടെ സ്നേഹിതനായ വിഭീഷണൻ പശ്ചാക്ഷവെന്നപോലെയിരിക്കുന്നു. വേണ്ടതുപോലെയാക്കെ
ച്ചെയ്യിച്ച് ഇദ്ദേഹത്തിന്നേ ലങ്കയിൽ പ്രകൃതികളോടുകൂടിയിരിക്കട്ടെ.

സുഗ്രീ—ദേവന്റെ കല്പനപോലെ. ലങ്കേശ്വര! വരൂ. (രണ്ടാളും പോയി)

രാമ—വിഭീഷണനെ രാജാവായി വെച്ചുകൊണ്ടു് ഇന്നുഞാൻ കൃതാർത്ഥനായി.

* സ്ഫടമത്വിയാചനാലത
യുടനേഹമവിയാത്തമന്നനുഭവക്ഷി

കടമാമരമിവകൾപെട്ടും

നടന്നുടലെഴുതിയ നല്ലശരിയല്ലോ.

(൧൦)

സുഗ്രീ—(പ്രവേശിച്ചിട്ട്) ദേവൻ ജയിച്ചാലും.

രാമ—എന്താണിത് പോയ ഉടനേതന്നെ അങ്ങതിരിച്ചുവന്നത്?

സുഗ്രീ—‘ദേവി പുറത്തെയ്യുന്നതൊക്കെ ഞാൻ പുരിയിലേയ്ക്കു കടിക്കില്ല’ എന്നു വിഭീഷണൻ പറയുന്നു.

രാമ—എന്നാൽ അങ്ങയുടെ സഖിയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വത്ര.

സുഗ്രീ—ദേവന്റെ കല്പനപോലെ. (പോയി)

രാമ—(അലോചനയോടുകൂടി)

* കാലേന്ദ്രാചിയെവെന്നുവാല്പിചിറയിട്ടുദ്രിപ്രജത്താൽശ്രമത്താലേലങ്കയണഞ്ഞുരാവണനെയാക്കുട്ടത്തൊട്ടുംകൊന്നുഞാൻ ചാലേമാരുതിചെന്നാവാക്കുകരുതിക്കാക്കുന്നുസംവാസമൊന്നാലേമന്നവപുരിയാളവർപരംനിർദ്ദോഷയാവല്ലയോ. (൧൧)

ലക്ഷ്മ—അയ്യൻ പ്രസാദിച്ചാലും.

* നാരീസ്വഭാവമതിസൗഖ്യപരംവിശേഷാൽ

പ്പാരിച്ചുറ്റിച്ചിനയമുള്ളവരാശരന്മാർ

ദൂരത്തുനമ്മളതുകൊണ്ടിഹദേവിതന്റെ

ചാരിതൃശുദ്ധതപരീക്ഷകഴിച്ചിടേണം.

(൧൨)

രാമ—ലക്ഷ്മണ! ഹനുമാനെവിടെ?

ലക്ഷ്മ—അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ യുദ്ധഭൂമിയിൽ.

* ശൈലനീക്കുന്നുകൈകൊണ്ടതിനടെയിടയിൽ

ഐട്ടകീശക്കുവേണ്ടി

ചാലേകയ്ക്കുണ്ടിടുന്നുകരടികളെനിശാ-

സാസ്യഗർഭത്തിൽനിന്നും

നോലാംഗ്രവക്കുയുദ്ധശ്രമമതരിവിയാർ

വീഴ്ചിമാറുന്നുചത്താ-

ഐയലസ്ത്രക്കുറുകാരേജ്ജവധിയിൽമകര-

ങ്ങൾക്കുപങ്കിട്ടിടുന്നു.

(൧൩)

രാമ—അദ്ദേഹത്തിന്നു സദശമായ പ്രവൃത്തി തന്നെ.

(അണിപറയിൽ) മാറി നില്പിൻ. അയ്യന്മാരെ! മാറി നില്പിൻ.

രാമ—ലക്ഷ്മണ! എന്താണിത്?

ലക്ഷ്മ—ഇത് അയ്യയുടെ എഴുന്നള്ളത്താണ്.

രാമ—മഹാജനം ദേവിയേക്കുറിച്ചെത്ര പറയുമൊ- അവരോ?

ലക്ഷ്യം! 'അളകളെ മാറേണ്ട-അവിടത്തന്നെവാഹനത്തിൽ നിന്നിറക്കി മൈഥിലിയെ പ്രത്യക്ഷത്തിൽക്കൊണ്ടുവരു' എന്നു സുഗ്രീവനോടു കല്പിയ്ക്കും.

ലക്ഷ്യം—അർജ്ജുന്റെ കല്പനപോലെ- (പോയി)

രാമ—* പുല്ലാക്കിരാവണനെനീക്കിമനസ്സതെന്നിൽ
വല്ലാതറച്ചമിഥിലേശപരപുത്രിതന്റെ
ചൊല്ലാൻസച്ചരിതസാരമണിത്തരൂപ-
മെല്ലാവരുംവിരവിനോടിറകണ്ടിടട്ടേ. (൧൪)

(അനന്തരം ലക്ഷ്യംനോട്ടം സുഗ്രീവനോടുചെയ്തി
സീത പ്രവേശിയ്ക്കുന്നു)

രണ്ടുപേരും—(നമസ്കരിച്ചിട്ട്) ദേവി! ഇതിലെ ഇതിലെ,
(അണിയറയിൽ) ലക്ഷ്യംനേർറയും സുഗ്രീവനേർറയും സാധുപാ
ചാരം അശ്വതുഷ്ടതന്നെ.

* ദൂരത്തിൽനിന്നുതലതാഴ്ന്നമസ്കരിച്ചു-
മീരണ്ടുപേർകളുടെയുംനയനങ്ങളൊപ്പം
ചാരിന്നധീശനുടെകമ്പുകതന്റെപാദ-
താരിന്റെയഴ്ചമമലിലേപതിയുന്നതുളളു. (൧൫)

സീത—(വിചാരം) അർജ്ജുനൻ എന്നേക്കുറിച്ചെന്തു വിചാരി
യ്ക്കുമോ, അരേ? മഹാജനം എന്തുവിചാരിയ്ക്കുമോ അരേ? സ്രീകളു
ടെസ്വഭാവത്തെ വിശ്വസിച്ചാൻ വയ്യാത്തതാണല്ലോ. നികൃത്യയായ
ഇനിയ്ക്കുവേണ്ടി അനന്തസമുദ്രത്തിൽ വീണ അർജ്ജുനൻ സ്വന്തം
ബാഹുവലംകൊണ്ടു നീന്തിക്കടന്നു. “മുമ്പിൽ വില്ലുകൊണ്ടു കയ്യു
ലാക്കിയ ഇവിടുത്തെ ഇപ്പോഴും വില്ലുകൊണ്ടു കൈവശപ്പെടുത്തും” എ
ന്നു ഹനുമാൻ പറഞ്ഞതു സത്യമെന്നായി.

ലക്ഷ്യം—അർജ്ജുൻ പ്രസാദിച്ചാലും.

സുഗ്രീ—ദേവൻ ജയിച്ചാലും.

സീത—അർജ്ജുനൻ ജയിച്ചാലും.

രാമ—ദേവി! ഇങ്ങോട്ട് (ഇങ്ങോട്ട്) എന്നു പകുതിപറഞ്ഞു മൂ
ലം തിരിയ്ക്കുന്നു)

രണ്ടുപേരും—എന്താണിത്?

രാമ—ലക്ഷ്യം! ഹനുമാനെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരു.

ലക്ഷ്യം—അർജ്ജുന്റെ കല്പനപോലെ. (പോയി)

രാമ—സുഗ്രീവ! മുമ്പിലിവളേ കണ്ടില്ലെന്നുണ്ടോ?

സുഗ്രീ—വേദിച്ചുനില്ക്കുന്നു)

രാമ—സുഗ്രീവ! മുമ്പിലൊരത്തിയിലും കാണാത്തതായ വിരഹ

ചാരിതം നോക്കൂ.

* ചാതുകാന്തിഹരിചന്ദനംപരമണിഞ്ഞിടുംകുളർകുചങ്ങളും
താരണിഞ്ഞുമണമാന്മഞ്ജുതരമായിടുംചിഷരബന്ധവും
ഭൂരിഭംഗിയരുണന്റെരശോണതചിമട്ടുകട്ടുളുപ്പട്ടുമെ-
ട്ടേറയൊത്തുവിരഹപ്രതത്തിനുവഹിപ്പതുണ്ടിവർപതിത്രതാ.

സുഗ്രീ—ദേവ! എന്റെ അത്യാചാരദോഷത്താലാണ് ഇവർ
ദേവന്റെ തിരുമുമ്പിൽ വന്നത്.

രാമ—ശരി. ലക്ഷ്മണനും കണ്ടിട്ടില്ല നിശ്ചയം.

സീത—(വിചാരം) കഷ്ടം! കഷ്ടം!! അനസൂയയുടെ അനുഗ്ര
ഹവും ഇനിയ്ക്കിപ്പോൾ ശാപമായിത്തീർന്നുവല്ലോ.

(ലക്ഷ്മണനും ഹനുമാനും പ്രവേശിച്ചിട്ട്)

ലക്ഷ്മ—അയ്യൻ പ്രസാദിച്ചാവും.

ഹനു—സ്വാമി ജയിച്ചാവും.

രാമ—ലക്ഷ്മണ! ഹനുമാനോടുകൂടി ഇവളെ നോക്കൂ.

രണ്ടാളും—(നോക്കിട്ടു മുഖം തിരിയുന്നു)

ഹനു—ലങ്കയിൽവെച്ചു ഞാൻ വേറെ ഒരു മാതിരിയാണിവളെ
കണ്ടിട്ടുള്ളത്. ഇപ്പോൾ ഇവൾ മറെറാരുമാതിരിയായിരിയ്ക്കുന്നു.

സീത—അയ്യപ്പുത്ര! ഇനിയ്ക്കു കുറച്ചൊന്നു പറഞ്ഞാൽക്കൊള്ളാ
മെന്നുണ്ട്.

രാമ—നിന്റെ രൂപത്തെ പറയുന്നുണ്ടല്ലോ.

സീത—കുമാര! നീയ്ക്കുന്റെവാക്കുകേൾക്ക.

ലക്ഷ്മ—നിന്റെ വാക്കുകേട്ടതിന്റെ ഫലമാണിതൊക്കെ.

സീത—പവനപുത്ര! കേൾക്കൂ.

ഹനു—അക്കാലം കഴിഞ്ഞു.

രാമ—ഓരോ! ഇപ്പോഴും നീയ്ക്കുന്റെ മുമ്പിൽ നില്ക്കുന്നുവോ?

* കാരോരിടത്തുരജനീചരരായജാര-

ന്മാരോടുമൊത്തിടകുറിച്ചുദിനങ്ങൾതോറും

പാരാതെദണ്ഡകവനേകപടങ്ങൾകാണാ-

ത്തോരായനമ്മെയെടിച്ചുംശ്വലിനീചരിച്ചു. (൧൭)

സീത—(പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി) അയ്യപ്പുത്രനും പരുഷവാക്കുപറ
യുന്നു.

സുഗ്രീ—(വിചാരം)

* തന്നുടെപതിയിതുവിധമായ്

ച്ചൊന്നതുകേട്ടിഹചിരിച്ചിടുന്നതിനാൽ

ഇന്നഖിലസ്രീകളിലും

തന്നവളോശങ്കയിലുള്ളവർവളോ.

(ചവ)

(സ്വംഭം) ചേരേ ഇവളെ സ്വാമിയുടെ തിരുമുമ്പിൽനിന്നു മാറ്റി കളയണം. പുടലത്തിന്റേ ക്ഷീരാഹുതി ചേരുമോ?

ലക്ഷ്മ—ഇവൾ ഉടലോടുകൂടിപ്പാകുന്നതു ശരിയല്ല.

ഹര—ദേവ! ഇവൾക്കു ഉചിതമാകുന്ന ശിക്ഷ വിധിച്ചാവും.

സീത—അതുപുതുന്റെ അറവദേത്തോടുകൂടി അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്യാനാണു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നത്.

രാമ—ലക്ഷ്മണ! ഈ പതിവ്രതയുടെ ഇപ്പം നടത്തിക്ക.

ലക്ഷ്മ—അതുന്റെ കല്പനപോലെ. ഇന്നിപ്പം സന്തോഷമായി ദേവി! ഇതിലെ-ഇതിലെ.

സീത—മനസ്സേ! അതുപുതുന്റെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിപ്പൂ.

(രണ്ടാളും പോയി)

രാമ—സുഗ്രീവ! ഹാമമാൻ മുമ്പായ സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി ഹതശേഷമായ രാക്ഷസന്മാരിൽനിന്നു കമാരനെ രക്ഷിക്ക.

സുഗ്രീ—ദേവന്റെ കല്പനപോലെ (പോയി)

രാമ—എന്താണിത്? പ്രത്യക്ഷമായിട്ടുള്ളതും പ്രമാണമാക്കാതെ സീതയെ കുറിച്ചു എന്റെ മനസ്സിൽ ബാഹുമാനം തോന്നുന്നുവല്ലോ. കളഞ്ഞതിനെപ്പറ്റി ദുഃഖിച്ചിട്ടുള്ളവേണ്ടു. എന്റെ പ്രവൃത്തി ലോകഹിതത്തിന്നു മാത്രമായിത്തീരും.

(അനന്തരം സച്ചാംഗരോമാഞ്ചത്തോടുകൂടി ലക്ഷ്മണൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

ലക്ഷ്മ—അശ്വത്ഥം- അശ്വത്ഥം-

രാമ—ഉണ്ണീ! ഉണ്ണീ! മോഹങ്ങളുടെ ഇടയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന മേഘനാദനായ ഇന്ദ്രജിത്തിനെ കൊല്ലുമ്പോഴും നിനക്കു രോമാഞ്ചമുണ്ടായില്ലല്ലോ. പറയൂ- ഇപ്പോൾ ഈ ആവേശം എന്തുകൊണ്ടുണ്ടായി.

ലക്ഷ്മ—അതു! നിന്തിരുവടിയുടെ കല്പനപ്രകാരം സമുദ്രതീരത്തിൽ നില്ക്കുന്ന വൃക്ഷങ്ങൾ വെട്ടിക്കുട്ടി തീക്കത്തിച്ചു.

രാമ—(അഭയോടുകൂടി) പിന്നെ-പിന്നെ.

ലക്ഷ്മ—അ അതു പ്രളയാഗ്നിപോലെ കത്തിജ്വലിക്കുന്ന ആ തിന്മിന്നു മൂന്നു പ്രാവശ്യം പ്രക്ഷിപ്തം വെച്ചു.

രാമ—പിന്നെ-പിന്നെ-

ലക്ഷ്മ—പിന്നെ ആ ദേവി ഇവിടുത്തേയും അയോദ്ധ്യയിലുള്ള ഗുരുജനത്തേയും ശിരസ്സുകൊണ്ടു നമസ്കരിച്ചിട്ടു എന്നോടും ഇങ്ങിനെ ഗുരുവചനപരനായിട്ടില്ലെന്നും എന്നും, ഭരതശത്രുംഗന്മാരോടു എന്റെ ഈ വർത്തമാനം പറയണം എന്നും പറഞ്ഞിട്ടു ഭഗവാൻ ഇവിടു

ഞെ മുഖിൽ സത്യംചെയ്യുന്നു. പുറപ്പെട്ടന്നസമയം രാക്ഷസഭൂതസ്സ
രം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ലങ്കയിൽവെച്ചു കാലത്തോളിട്ടുണ്ട്. എന്ന് ശങ്കു
ഭാരത വെള്ളത്തിലെന്നപോലെ അഗ്നിയിൽ പ്രവേശിച്ചു.

രാമ—ഇതു വിസ്മയസ്ഥാനംതന്നെ. പിന്നെ- പിന്നെ-

ലക്ഷ്മ—അപ്പോൾ അകാശത്തെ ശബ്ദം പെരുമ്പറകളും മുഴ
ങ്ങി.

രാമ—പിന്നെ- പിന്നെ-

ലക്ഷ്മ—അതിന്റെശേഷം അപ്പോൾ —

* വല്ലഭനേതങ്ങളെല്ലാവരുമൊരപകച്ചുണ്ടൻ
നോക്കിട്ടമ്പോ-
ഉല്ലാസംമിന്നൽമിന്നിച്ചിതുമൊരുവിധംചിന്തിതം
കാന്തിയോടും
ഉല്ലാസാൽനിത്യയല്ലാത്തൊരുധരണിയുധം
ദേവിയേമുന്തിലാക്കി
ചൊല്ലാളുംവഹ്നിവാനോർമുഖമഥഭഗവാൻ
കാണമാനായിച്ചങ്ങി. (൧൯)

രാമ—പിന്നെ—പിന്നെ—

ലക്ഷ്മണൻ—പിന്നെ—

* വാരിരാശിതടത്തിൽനിന്നുനിറച്ചുപുത്തതത്രൽക്കരം
ഭൂതവിട്ടണിവണ്ടണത്തുകുറുത്തുമാനമനന്തരം
നേരെയായ്സുരപുഷ്പപ്പൂമുറീഞ്ഞിടാതെനിരന്തരം
തീരമാറിമറിഞ്ഞുപോയിത്തരാശനങ്ങമസതപരം. (൨൦)

രാമ—അദ്ദേ കാണാമല്ലോ. (രണ്ടാളും ചുറ്റിനടക്കുന്നു)
(അണിയറയിൽ ഗന്ധർവന്മാർ പാടുന്നു)

* നിമ്മായംമൂന്നലോകംതിരുവയിലണച്ചിട്ടു
യോഗപ്രഭാവ-
ത്തിന്മേൽപ്പാലാഴിതന്നിൽഫണിവരശയനേ
പള്ളി കൊള്ളുന്നദേവൻ
ചെമ്മേഹോതാപുരവ്യംഗുതവഹനിവന്ധനെന്നു
താൻവേദശബ്ദം
ബ്രഹ്മംചൊല്ലുംകുന്ദൻകമലനയനനീലക്ഷ്മി
വൈദേഹിയല്ലോ. (൨൧)

* മണ്ണുശ്രീമദവാരികൊണ്ടുമാഹവവിനുള്ള ദന്തിക്കഴുതം
മഞ്ഞതാക്കുംസിതകണ്ണചാമരമതിന്നുചൊഴുത്തങ്ങിനെ

രഞ്ജിക്കുംരമണീയമിഹൃതടിനിപൊയ്ക്കാർപരാഗംവെട്ടും
 ഷണ്ണിയാറുവോൻറസംഗാസുപക്കേടൊക്കെനീക്കീടുമേ.

രാമ—ഈ ഗ്രാമരാഗം മുമ്പിൽ കേട്ടിട്ടില്ലാത്തതാണ്. രണ്ടാളും)
 ആകാശത്തേക്കു നോക്കുന്നു)

രാമ—പ്രഭുതട്ടുകൊണ്ടു ആകാശവും ഭൂമിയും മറൊന്നുമായിരി-
 യായിരിക്കുന്നു.

* പൊന്നിൻകുന്നിൻറഗുഹാവലിയൊടുകിടയായ്

സേതുശൈലങ്ങളെല്ലാം

മിന്നുംവേലാവനംനൽസ്സുരതവിപിനം

പോലെയായിട്ടുതീർന്നു

പിന്നെസ്സുപന്നപ്രകാശംതടവിവിമസ്മി

ക്കീശസൈന്യംവിശേഷം-

ലൊന്നുംകൂടിപ്രകാശംപ്രകടതരമിരട്ടിച്ചു

മട്ടായിദാനീം.

(൨൩)

(അണിയറയിൽ)

ഇതാ ഞാൻ നാരദൻ ദേവകളുടെ കല്പനപ്രകാരം വരുന്നു.

രണ്ടാളും—(വിനയത്തോടുകൂടി നോക്കുന്നു)

നാരദൻ—(പ്രവേശിച്ചിട്ടു കാരണമാനുഷനായ രാവണാന്ത-
 കൻ ജയിക്കട്ടെ.

രാമ—ലക്ഷ്മണ! കാണുന്നവർക്കും വിശ്വാസം വരാത്ത അതുതമാ-
 ണിത്.

നാര—ഇതിൽപരം അതുതമെന്താണുള്ളത്. എല്ലാവർക്കും വ-
 ണ്യന്മാരായ ഇന്ദ്രാദിദേവകൾ രാവണന്റെ ലക്ഷ്യം തന്നാൽത്തന്നെ
 വന്നിരിക്കുന്നുവല്ലോ.

രണ്ടാളും—ആ, എന്നാലതുകൊണ്ടാണീ പ്രഭാതിരയം.

രാമ—ഭഗവൻ! നിങ്ങളുടെ അതിപ്രസാദംകൊണ്ടു പരിശുദ്ധ-
 മായ ഏന്റെ അത്മാവിനെ ഞാൻ മറൊന്നായിട്ട് വിചാരിക്കുന്നു.
 നാരദൻ—

* പാദോപവർക്കുംകുന്നായകനിതാചൊല്ലൊണ്ടമേധാതിഥി
 യ്ക്കാടായോനശനിധപജൻഭൂവിജ്ജലംവർഷിപ്പവൻവാസവൻ
 കൂടുംശാഖസഹസ്രമുള്ള വകുളാൽനിശ്ശേഷതന്ത്രംതിരി-
 ച്ചീടുംവേദമതീന്ദ്രി വൻചരിതമാനാത്രേപുകൾത്തുന്നതും.

രാമ—ഭഗവാനിതാ നമസ്കാരം.

നാരദൻ—നോക്കൂ.

* കണ്ണനോരുംകുറുപ്പായ്ക്കുകനലെയും
 കണ്ണുമായ്ക്കിടത്തിൽ
 കൊണ്ടടുത്താഗമാലാമണിയുമണിയുവോ-
 രിങ്ങിതാരുദ്രല്ലോ
 കണ്ണതപവിട്ടുമെഴലൈശശികലപതിനൊ-
 ന്നോളവുഞ്ചെത്തുശേഷം
 കൊണ്ടുംഗംപൂശിടുന്നുണ്ടുകിചിവർപൊടി-
 ചിട്ടുസ്മുദ്യലത്താൽ.

(൨൫)

രാമ—പ്രധാനപ്പെട്ട ജാതിയായ ഈദേവകൾക്കു നമസ്കാരം.

നാര—ഇതാ വസുക്കൾ-ഇതാ അശ്വനീ ദേവകൾ.

രാമ—ലോകഹരിത തല്പരന്മാരായ ദേവകൾക്കു നമസ്കാരം.

നാര—* നിരയ്ക്കാലുംസാക്ഷാൽമനുഭവശരമൻപിന്നിവിതിതൻ
 മുറയ്ക്കായ്നില്ക്കുന്നുണ്ടവനിപരിതാനിൻപിതൃഗണം
 കുറയ്ക്കാതിന്ദ്രൻതൻവിഷയവിഭവത്തേയുമധികം
 തിരസ്സാരംചെയ്തീയുവർകൾതവപിണ്ഡംകരുതുവോർ.

രണ്ടാം—(കണ്ണീരോടുകൂടി നമസ്കരിച്ചു.)

രാമ—* കാക്കലക്ഷണകനിഞ്ഞുനമ്മളെ
 കണ്ടുളാൽപ്പൂണരുവോരുതാനേ
 ശങ്കവിട്ടുശപഥത്തിന്നീമഹാൻ
 താൻകളഞ്ഞുനിജജീവനൊത്തുമാം.

(൨൭)

ലക്ഷ്മ—ആർ! ഇനിയ്ക്കിതൊക്കെ സ്വപ്നബോലെ തോന്നുന്നു.

രാമ—ഭഗവാൻ! ഈ ദേവകളും ഋഷികളും പിതൃക്കളും വരുവാ
 നുള്ള കാരണമെന്തെന്നിനിയ്ക്കു മനസ്സിലായില്ല.

നാര—ഇവിടുത്തെ ദേവിയായ സീതയുടെ പാതിപ്രത്യുപഭാവ
 മാണ്.

രാമ—ഈ അത്ഭുതം കണ്ടതുതന്നെ ഞങ്ങൾക്കു വിശ്വാസത്തി
 നു കാരണമായി. ഇതിനുമേൽ ഞങ്ങൾക്കൊന്നും പറയാനില്ല. എ
 ങ്കിലും അവളുടെ രൂപശോഭയുടെ കാരണം വിചാരിക്കുമ്പോൾ ഇനി
 ക്കു സംശയം തീരുന്നില്ല.

നാര—അവളുടെ രൂപശോഭയുടെ കാരണം ഇവിടയ്ക്കറിവില്ലേ?

രാമ—ഇനിയ്ക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.

നാര—മഹദ്വിപത്തിനായ ആ അനന്തയുടെ വരദാനുകൊ
 ണ്ടാണല്ലോ.

രാമ—അ' റ്റ'-ദണ്ഡകാരണ്യത്തിൽ വെച്ചും ഇനിയും സംശയമുണ്ടായി. പരമാർത്ഥമായി ചോദിച്ചറിവാൻ കഴിഞ്ഞില്ലതാനും.

നാര.—അവളുടെ ശരീരത്തിലുള്ളതൊക്കെ ഇവിടുത്തെക്കണ്ണുതട്ടുന്ന ദിക്കിൽ അപങ്കാരമായിത്തീരും. അപ്രകാരമാണല്ലോ.

* മണ്ണിൽക്കിടന്നുവിളപ്പെട്ടിചേന്നതൊക്കും
വണ്ണമുഖയ്യ കുളർചന്ദനമായ് ചമഞ്ഞു
തിണ്ണന്നിവാസതരവിട്ടുകൊഴിഞ്ഞജീണ്ണ
പണ്ണങ്ങൾ നല്ലുകഭ്രഷണമായിവന്തു. (൨൪)

രാമ.—ഇനി ദേവശാസനം ഇവിടെപ്പറയേണമെന്ന്ില്ല. സത്യവാദിയായി ഭിദ്യ ലക്ഷ്യസ്സുള്ള ഇവിടുന്നുതന്നെ പ്രമാണം.

ലക്ഷ്യ.—ഓ! അശ്വതുന്തന്നെ. മഹദ്വരായ നമ്മൾ തീർപ്പാരി പോവെയുള്ള വാക്കുകളെക്കൊണ്ടുപദവിച്ചിട്ടും ദേവിയ്ക്കുതഭാവദേമുണ്ടായില്ലല്ലോ.

രാമ.—ശേവൻ! ദേവകളും പിതൃക്കളും മഹർഷിമാരും എന്നാണ് കല്പിയ്ക്കുന്നത്?

നാര.—“രാവണന്റെ ജീവനോടു കൂടി ഇവിടുത്തെ വനവാസ കാലം അവസാനിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ദേവിയോടു കൂടി ഇവിടന്ന് അയോദ്ധ്യയിൽ പ്രവേശിയ്ക്കു ന്ദതാണ്” എന്നാണ്.

രാമ.—ഇനിയ്ക്കു നഗ്രഹമായി.

നാര.—ദേവിനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ ലക്ഷ്യന്നു കല്പനകൊടുക്കൂ.

രാമ.—(സ്വകാർത്ഥമായിട്ടു) ലക്ഷ്യന്ന! ഇവിടെ എന്നാണ് ചെയ്യേണ്ടത്?

ലക്ഷ്യ.—അതു! ഇനി യന്താണിവിടെ പരീക്ഷിപ്പാനുള്ളത്? അവിടുത്തെ ശുദ്ധിയ്ക്കു ദേവകളും പിതൃക്കളും മഹർഷിമാരും സാക്ഷികളാണല്ലോ.

രാമ.—ലക്ഷ്യന്ന! മഹർഷിയുടെ കല്പന ചെയ്യ.

ലക്ഷ്യ.—അതു്ന്റെ കല്പനപോലെ. (പോയി)

നാര.—അദ്ധാ!! ഇവിടുത്തെ ഐശ്വര്യം അതുതാഴ്ന്നതാക്കുതന്നെ നോക്കൂ.

* വില്ലാൽത്രിലോകകടുകുണ്ടകനായിട്ടുന
വല്ലാത്തരാവണനെയങ്ങുവധിയ്ക്കുയാലേ
ഉല്ലാസമോടുമഴകേറിയൊരിന്ദ്രചാപം
ചൊല്ലാൻമോലമണിമണ്ഡനമായിവന്തു. (൨൯)
(അനന്തരം സീതയും ലക്ഷ്യന്നനും പ്രവേശിക്കുന്നു)

സീത—ഈ അഗ്നിപ്രവേശം എന്നതു വിചാരിച്ചു ഞാൻ ലജ്ജിക്കുന്നു. അല്ല- അല്ല- സന്തോഷിക്കുകതന്നെയാണ്. ഇങ്ങോട്ടു പോതുമ്പോൾ ആ പാപികളെത്താടുകയും ലങ്കയിൽ വെച്ചു കാൽ തൊടുകയും ഉണ്ടായല്ലോ. ആ പാപിയുടെ ശരീരസ്पर्ശംകൊണ്ടു ഭാഷപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന എന്റെ അംഗങ്ങൾക്ക് ഇപ്പോൾ അഗ്നിയേക്കൊണ്ടല്ലാതെ എന്തുകൊണ്ടാണ് ശുദ്ധിപരുന്നത്. (ചുറ്റിനടന്ന് നോക്കിട്ട്) എന്ത് ആർച്ചപുത്രൻ. എന്താണിത്? എല്ലാം ഇനിക്ക് വരുന്ന പോലെ തോന്നുന്നു. (അലോചിച്ചിട്ട്) എന്നാൽ ഇനിയു ശരണമായിട്ടും പ്രമാണമായിട്ടും ഹന്ദമാൻ തന്നതായ അതുതാഹ്വലീയമുണ്ടല്ലോ. സത്യമായിട്ടുള്ള ആർച്ചപുത്രൻ തന്നെയാണ്. എന്റെ മനസ്സിനൊരുശങ്ക എന്തേ ഉള്ളൂ. (അടുത്തുചെന്നിട്ട്) ആർച്ചപുത്രൻ ജയിച്ചാലും.

ലക്ഷ്മ—ആർച്ച! ഇതാ ആർച്ച-

രാമ—ദേവി! ഇവിടെ ഇവിടെ.

* ധർമ്മകശീലമിയച്ചെന്നൊരുദേവിസീതേ
നിന്മേലിനിക്കുമാതസംശയമുത്ഭവിച്ചു
ഇമ്മട്ടകുനീടുകിൽമറുവരാംഗിമാരിൽ
നന്മട്ടുതൽപ്പതികളെങ്ങിനെവിശ്വസിയ്ക്കും? (൩൦)

സീത—ആർച്ചപുത്രനാത്രമേ പരമാത്മമായിട്ടുള്ളതറിഞ്ഞുകൂട്ട.

രാമ—സ്നേഹമുള്ള എന്റെ ഈടുശ്ശങ്കയും ഫലഭാണിച്ചു. എന്താണന്നല്ലേ? ദേവകളെയും ദേവചികളെയും മറ്റും പ്രത്യക്ഷത്തിൽ കാണിച്ചുതന്നുവല്ലോ.

(അനന്തരം അഭിഷേകംകഴിഞ്ഞു വിഭീഷണൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

വിഭീ—സ്വാമി ജയിച്ചാലും.

രാമ—വിഭീഷണ ലങ്കയിലെത്തുന്നു വാത്സമാനം?

വിഭീ—ലങ്കയിലുള്ള ജനങ്ങൾ സ്വാമിയെ നിന്ദിയ്ക്കുന്നു.

രാമ—എന്തെന്ന്? എന്തെന്ന്?

വിഭീ—പാപ് കള്ളാണെന്നു വിചാരിയ്ക്കുന്നു- കൂട്ട കൂടാത്തസ്സുപണ്ണം തീമ്പിൽ വറുക്കുന്നതു ശരിയല്ല. ഇരുട്ട് വിളക്കിന്റെറജ്വാലയ്ക്കു കളങ്കമുണ്ടാക്കില്ല. എന്നു മറുമാണ്.

രാമ—ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഉള്ള സംസാരം കേട്ടതുകൊണ്ട് ഇപ്പോളിനിയ്ക്കു അശ്വാസമായി.

വിഭീ—സ്വാമി! ദേവിയെ നമസ്കരിച്ചിട്ടുള്ള ജനങ്ങളുടെ ശിരസ്സുകൾ ഇപ്പോഴും പൊങ്ങിട്ടില്ല.

രാമ—ജാനകിയുടെ അനുഭാവം അത്രത്തോളത്തന്നെ ഉള്ളതാണല്ലോ.

വിഭി—ഇതു കണ്ടാവും. ഭഗവൻ, വൈശ്രവണന്റെ

* കെല്ലാൻപുഷ്പകവിമാനമതാണിതല്ലോ
പുഷ്പായുധപ്രതിമപുണ്യഗുണൈകസിന്ധാ
മുറ്റാരൊതുക്കുമിതുവിസ്തൃതികൊണ്ടുവേറെ
മുറ്റാരടക്കുവതിനുമതിയായതത്രേ. (൩൧)

രാമ—ലോകപാലനായ ഭഗവാൻ വൈശ്രവണനു തന്നെ അ
യച്ചുകൊടുക്കൂ.

നാര—പേണ്ട. വേണ്ട. വളരെക്കാലം രാക്ഷസനനുഭവിച്ച് അ
ശുദ്ധപ്പെടുത്തിയ ഈ വിമാനം ദേവിയോടുകൂടി ഇവിടുന്നുകേറിയശുദ്ധ
മാക്കിച്ച് പിന്നെ അയോദ്ധ്യയിൽനിന്ന് കൈലാസത്തിലേയ്ക്ക് മടക്കി
അയച്ചാൽമതി.

രാമ—ഇതുകൊള്ളാം ലക്ഷ്മണ! മുമ്പിൽ ദേവിയേത്തരിൽ
കേറു.

ലക്ഷ്മ—അയ്യന്റെ കല്പനപോലെ.

സീത—അത്

രാമ—(പുഞ്ചിരിയിട്ടിട്ട്)

* ഞാനേരായ് രാമനാണോമതിമുഖിബാഹുമാ-

യാവിലങ്കേശനല്ലേ

നിന്നേത്തേരേറുവോന്നെന്നനുജനിതുമറി

ഭർത്തൃതേസുതനല്ലേ

ഇന്നേറെച്ചൊൽവതെന്നിന്നിതുകമലദള

ശ്രീയെഴുംകൈവിരൽക്കി-

ങ്ങാനേററമ്മോടിനൾകംസുരചിരതചിന്താം

മോതിരംകയ്യിലില്ലേ?

(൩൨)

സീത—അശ്വതുഷ്ടാശ്വമനി നമസ്കാരം. ഇതില്ലെങ്കിൽ
അയ്യപ്പനേയും രാക്ഷസനേയും ഇപ്പോൾ പാമാൽമായിട്ടെങ്ങിനെ
ഞാൻ തിരിച്ചറിയുന്നു?

ലക്ഷ്മ—ഇവിടുത്തെ കല്പനപ്രകാരം ദണ്ഡകയിൽ ഞാൻ ഇവി
ങ്ങിപ്പറപ്പെടുന്ന സമയം-

* രക്ഷസ്സിനുസമാധിതാൻഭവമിനിയ്ക്കമ്പല്ലയെ നുംപരം
സാക്ഷിയ്ക്കുണ്ടിഹദൈവമെന്നമരുളിച്ചെയ്തോരുവാക്കൊത്തത്രേ
പക്ഷേനാട്ടുന്നതാംഗിമാർമുറനിനച്ചോടൊന്നുത്താനനുര-
ച്ചാക്ഷേപോക്കികളെപ്പൊറുക്കുകയിതേതുകാവിനിയ്ക്കാശ്രയം.

(നമസ്കരിയ്ക്കുന്നു)

സീത—രാക്ഷസൻ തൊട്ട അശുലപ്പെടുത്തിയ എന്റെ പാദങ്ങളെ ഇപ്പോൾ കമാരൻ കഴുകി ശുദ്ധമാക്കി. ഉണ്ണി! എനീയ്ക്കു എനീയ്ക്കു ഇതിലെതാണ് നിനക്കു തൊറുള്ളത്.

(അന്ധനായി)

* ഇയ്യഴംകാട്ടിമന്ത്രിയുടെ സുലഭതരമാ-
യുള്ള മാഹാത്മ്യസാരം
പഞ്ചശ്രീരാമദേവന്തിരുവടിയുമഹോ
ജാനകീദേവിതാനം
കയ്യോടും സ്വന്തബോധ്യം ജനഹിതമതിനായ്
രാമദേവൻ വെടിഞ്ഞാൻ
തിരിയിൽപ്പെട്ടുതെളിഞ്ഞാൽ ജനകതനയയോ
ഭാവദേവരാതെ.

(നമസ്കാരം)

നാര—ഭദ്രമുഖ! അഗ്നിഭഗവാൻ തന്നെ ഇവിടുത്തെയ്ക്കിപ്പോൾ സാക്ഷിയാക്കിയിരിക്കുന്നു.

(അന്ധനായി) ഇതിലെ-ഇതിലെ- (ശംഖം പെരുമ്പറകളും മുഴങ്ങുന്നു)

എല്ലാവരും—(അതുതത്തോടുകൂടി നോക്കുന്നു)

നാര—ഭദ്രമുഖ! സ്വന്തം യാത്രകൊണ്ടു ദേവകൾ ഇവിടുത്തെ യാത്രയ്ക്കു സാഹിപ്പിക്കുന്നു.

രാമ—ദേവി! വൈദേഹി! വരൂ.

* ദേവശാമശാസനയെ വന്നു പറഞ്ഞിട്ടു
ദേവർക്കിടയിൽ ഭവതിദേവിവണങ്ങിയാലും
ശ്രീവേദമേവമുപവേദവുമാസ്സപയം
ദേവൻ പ്രതിഷ്ഠയതു ചെയ്ത മാഹാ നിതല്ലോ.

(നമസ്കാരം)

(കൈ പിടിച്ചു കൊടുക്കുന്നു)

സീത—ഇപ്പോൾ അതുപുത്രന്റെ പാണിസ്पर्ശം അനുഭവിച്ചതിൽ അതുതാമസം പ്രമാണമായി ഭവിച്ചു. രാക്ഷസനായതിൽ നിന്നു ഞാൻ വിട്ടുപോന്നു എന്നിരിക്കട്ടെ അനുഭവം വന്നു.

രാമ—രാക്ഷസീവഞ്ചിതനായ ഇനിയ്ക്കു ഇപ്പോൾ ഈ അശുല ചൂഡാമണി വിശ്വാസകാരണമായി വന്നു.

നാര—ഭദ്രമുഖ! ഞാൻ ദേവകളുടെ പിന്നാലെ പോയാൽ കൊള്ളാമെന്നു വിചാരിച്ചു. ഇവിടെയ്ക്കെത്താതിന്നി ഇപ്പോൾ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ത്?

രാമ—ഞാൻ കൃതാർത്ഥനായി. ഇതില്ലാമെന്നാണ് അഗ്രഹിപ്പാ
നുള്ളത്? എന്നാലും ഇത്രത്തോളം ഒന്നിരിയ്ക്കട്ടെ.

* സാരമന്ത്രഹൃതവപു മേന്മുഹരിവേണ്ടപോലെമഴയെത്തുണം
മാരവിനപഥത്തിലാകളയച്ചിടാതുപഹരിക്കണം
പാരിനീശർനിജധർമ്മനിഷ്ഠയൊടുമെലിദാരമതെടുക്കണം
തീരെമൗനവിധിവിട്ടുബുദ്ധിസതതംതെളിഞ്ഞുവിളയാടണം.

(എല്ലാവരും പോയി)

ഏഴാമങ്കം കഴിഞ്ഞു.

ശ്രീ ഭം .

ശ്രീ.

തിരുവനന്തപുരം ബി. വി. ബുക്ക് ഡിപ്പോ പ്രവർത്തകന്മാരുടെ

ചില വിശേഷപ്പെട്ട പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ.

	ക.	ണ.	പ.
സാഹിത്യസാഹസ്യം	൧	൦	൦
മണിദീപിക	൧	൮	൦
നളിനി	൦	൨	൦
ചതുപ്പാവാലി ൧-ാം ഭാഗം	൦	൧	൨
ടി ൨-ാം ടി	൦	൧	൩
ടി ൩-ാം ടി	൦	൨	൦
ടി ൪-ാം ടി	൦	൨	൨
ടി ൫-ാം ടി	൦	൫	൦
ടി ൬-ാം ടി	൦	൩	൦
ടി ൭-ാം ടി	൦	൭	൦
ഗദ്യമാലിക ൧-ാം ഭാഗം	൧	൦	൦
ടി ൨-ാം ടി	൧	൦	൦
മധ്യമധ്യാഹ്നം	൦	൮	൦
പുത്തമഞ്ജരി	൦	൩	൩
സാക്ഷാദ്രവണം	൧	൨	൦
മാതാസ്ഥവർമ്മ	൧	൦	൦
മധുരസന്ദേശം	൦	൮	൦
ശ്രീമത്തനാഭപദപത്മശതകം	൦	൨	൧൫
ശ്രീമതവായു പരേശസ്തവം	൦	൨	൧൫
നളചരിതം ൨-ാം ദിവസം	൦	൩	൦
ശാകുന്തളം	൧	൨	൦

മറ്റും അനേകം നല്ലനല്ല പുസ്തകങ്ങൾ വില്പന ചെയ്യാറുണ്ട്.

B. V. BOOK DEPOT

Trivandrum.